

Flacăra

7-8

anul 1996



**Înainte de a deveni Prim-ministru,
Victor Ciorbea a fost premiat de revista noastră**

C.E.C. vă oferă:

Libretul de economii cu dobândă și câștiguri pentru autoturisme

Noul tip de libret de economii cu dobândă și câștiguri pentru autoturisme se emite nominal sau la purtător, pentru o depunere inițială de 100.000 lei, de către unitățile C.E.C. proprii. Deținătorii unor astfel de librete beneficiază pe lângă avantajele generale oferite de C.E.C. clienților săi și de următoarele avantaje specifice:

- acordarea unei dobânzi anuale, stabilită de C.E.C. și repartizată procentual: pentru constituirea unui fond de câștiguri în numerar și pentru înscrierea în librete;
- participarea la trageri la sorți trimestriale, cu condiția păstrării unui sold minim de 100.000 lei, în tot cursul trimestrului pentru care se face tragerea. Soldul trebuie să provină din depuneri anterioare trimestrului pentru care se face tragerea la sorți. Nu se admit restituiri parțiale din soldul de 100.000 lei, restituirea acestuia făcându-se numai integral, prin procedura de lichidare.

C.E.C. stabilește periodic dobânda anuală, valoarea câștigului și modalitatea de acordare a acestuia (numerar sau autoturism).

Titularii libretelor au obligația verificării trimestriale a rezultatelor tragerilor la sorți, prin consultarea listelor oficiale expuse în toate unitățile C.E.C. din țară.



SUMAR

● Premiile FLACĂRA '95

pag. 2 - 5



● Certificatele de sinistrați

pag. 10 - 11



● Senzaționalul ca normalitate

pag. 16 - 17



● Coadă la închinat

pag. 18 - 19



● Alex Ștefănescu și Mașina de scris

pag. 20 - 21



● Opera de trei parale

pag. 34 - 35



● Sfânta noapte de Crăciun

pag. 40



● Divertisment

pag. 41, 44

● Sport

pag. 42 - 43



COPERTA I: Victor Ciorbea
în viziunea lui Petre Cojocariu

George
Anion



Destin exemplar

Unul dintre cele mai penibile momente din viața mea s-a petrecut în ziua de 13 iunie 1993, la Casa poporului, unde se desfășura festivitatea de decernare a Premiilor Flacăra. Printre premianți se număra și Corneliu Coposu, căruia i se acordau lauri ca o recunoaștere a valorii sale morale. Dar diploma pe care trebuia să i-o înmănez a fost furată într-o clipă de slăbire a vigilenței organizatorilor. Avea să-i parvină, peste câțva timp, prin poștă, fără a se ști nici până azi ce s-a întâmplat de fapt.

Și acest episod e consemnat în volumul *Viața lui Corneliu Coposu* al colegului nostru Tudor Călin Zarojanu, volum care cuprinde, în premieră, documente din arhiva fostei securități. Autorul a reușit să realizeze un montaj ingenios al datelor referitoare la evenimentele pe care le-a trăit Seniorul și s-a păstrat, de cele mai multe ori, în umbră, pentru a ne lăsa pe noi să le descifrăm înțelesul. Această discreție sporește dramatismul relatării, îi conferă tensiune, o face deosebit de captivantă. Cartea prezintă istoria unui om cum puțini au fost. Urmărind traiectoria destinului său, de la intrarea în politică, în anturajul lui Iuliu Maniu, aruncarea, timp de 17 ani, în temnițele comuniste, apoi situarea, după decembrie 1989, în fruntea opoziției democratice, încununarea, ca o recunoaștere de preț a valorii sale excepționale, cu Legiunea de onoare, facem cunoștință cu una dintre cele mai minunate figuri pe care le-a avut neamul nostru. Nu știi ce să admiri mai întâi la el: marea rezistență la loviturile soartei sau limpezimea în abordarea celor mai juste căi pentru instaurarea, în țară, a unui climat democratic, încrederea în reușită, în ciuda tuturor vicisitudinilor, sau neacceptarea abdicării de la principii. Marele merit al cărții este acela de a ne face apropiată, familiară o prezență unică în galeria eroilor pe care i-a dat România, cu o contribuție decisivă la marea victorie din noiembrie 1996 în slujba căreia și-a consacrat întreaga energie.

Iar faptul că un tânăr gazetar și scriitor s-a aplecat cu mîgălă și dragoste asupra acestei biografii exemplare e o dovadă de netăgăduit a interesului pe care îl va suscita mereu această personalitate covârșitoare.

Flacăra – 85

Rebus – 65

Si a fost 22 octombrie 1996... De dimineață, telefoanele au început să zbârnâie: „Cred că n-am înțeles noi bine: la Primărie o faceți?!“ ...Ei bine, da, la Primărie – de ce nu? Dacă tot a deschis dl Ciorbea ușa principală pentru toți cetățenii!

Acum putem să recunoaștem: am avut mari emoții. În plină campanie electorală, cine să se mai gândească la o biată publicație, fie ea și octogenară? Și totuși, cu un sfert de ceas înaintea orei anunțate, în somptuosul hol al Primăriei Generale a capitalei era o înghesuială cumplită. Au lipsit – previzibil – liderii de partide, în schimb am fost onorați de prezența

unor personalități de vârf: Lucia Hossu Longin, Gabriel Țepelea, Leopoldina Bălanuță și Mitică Popescu, Paula Iacob, Mircea Diaconu și Diana Lupescu, Ion Caramitru, Ioan Groșan, plus, firește, premiații. Prestația acestora din urmă a fost memorabilă: Victor Ciorbea a declarat că toți cei prezenți trebuie să se considere gazde în „casa bucureștenilor“; N. Gh. Popescu-Rebus a refăcut din memorie istoria enigmisticii românești; Domnița Ștefănescu a anunțat că așteaptă și „marele premiu al alegerilor“ (care chiar a urmat!); Octavian Paler a mărturisit că Premiul „Flacăra“ – spre deosebire de altele – îl onorează cu

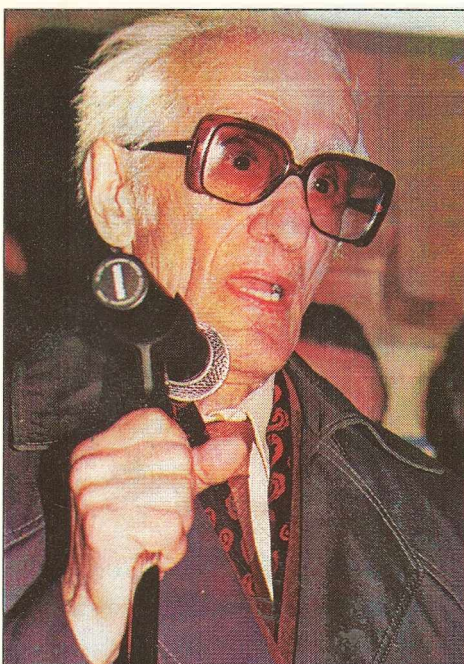
adevărat; Florin Călinescu a hușuit fotoreporterii: „Vreau să văd poporul!“; iar Ana-Maria Androne, 17 ani, a reușit să rămână calmă în fața unei asemenea pleiade de personalități.

„Felicitările, masa și dansul“ s-au prelungit câteva ore, într-o atmosferă complet destinsă, dovedind că sediul unei primării poate fi – și trebuie să fie, măcar din când în când – și altceva decât un loc sobru și apăsător de griji.

Cât despre „FLACĂRA“, chiar și într-o asemenea împrejurare aniversară, noi ne gândim mai puțin la bilanțuri decât la viitor. Așadar, să ne vedem sănătoși și la 90 de ani, 95, 100...



O bună parte a elitei intelectuale românești a ținut să fie prezentă la aniversarea Publicațiilor FLACĂRA



Venerabilul N. Gh. Popescu-Rebus, întemeietorul rebusismului în România



Domnița Ștefănescu pregătește alți „Cinci ani din istoria României“

Eveniment

Premiații



Laurențiu Ulici: „Uite, mi-au dat premiu!“. Ion Caramitru: „Serios?“

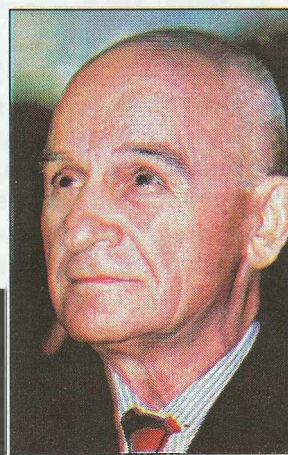


Zigu Ornea, mai puțin atent la diplomă decât la floarea din fața sa



George Arion: „Cel mai bun economist!“. Ulm Spineanu: „Ei, lăsați...“

Octavian Paler, cu gândul la primul editorial de după alegeri





Florin Călinescu: „Păi, eu dau câte un milion în fiecare zi”.
Alex Ștefănescu: „Ce vorbești?”



Pictorul Corneliu Petrescu s-a declarat uimit că s-a gândit cineva la el. „Flacăra” știe unde sunt valorile



Presa, ajutând puterea să urce

Premiile FLACĂRA pe anul 1995

1. Victor Ciorbea – Omul momentului
 2. Octavian Paler – Publicistică
 3. Zigu Ornea – Istorie literară
 4. Laurențiu Ulici – Critică literară
 5. Domnița Ștefănescu – Document
 6. Urm Nicolae Spineanu – Economie
 7. Florin Călinescu – Televiziune
 8. Oana Pellea – Film
 9. Corneliu Petrescu – Plastică
- Premiul special Flacăra –**
N. Gh. Popescu Rebus
Premiul „Mașina de scris” –
Ana-Maria Androne

M-am născut în 1979, 27 februarie, la Buzău și mi-am petrecut copilăria la bunici, la țară. Am început să scriu în clasa a doua; nu-mi aduc bine aminte prima mea proză, iar părinții mei încă se mai ceartă pe tema asta. Oricum prima pe care mi-o amintesc este o naivă povestire a unei vacanțe de iarnă.

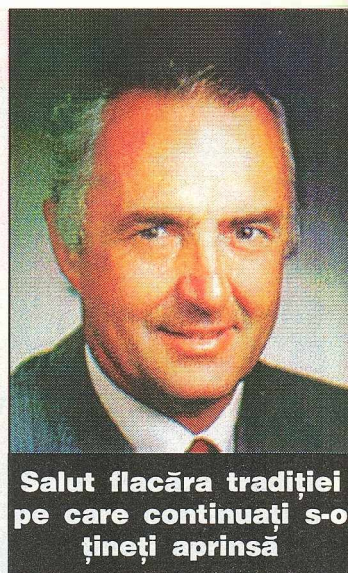
După 1992 a urmat pentru mine o perioadă de stagnare sau de confuzie, despre care nu pot să spun prea multe. A fost o perioadă de acumulări, citeam mult, dar mergeam cu aceeași plăcere și la bunici, căci practic nu mă despărțisem de copilărie. O serie de evenimente dureroase în interiorul familiei m-au maturizat puțin cam brusc și atunci am început să cred că nu mai am talent. A trecut și acest moment, m-am împrietenit cu cea mai bună actuală prietenă care m-a ajutat enorm să mă „citesc” pe mine; și dintr-o dată am început din nou să scriu. Am început să frecventez cenaclul „Ad astra” din liceul meu, condus de diriginta mea Iulia Dumitrescu, am publicat, împreună cu două colege, o carte, „Primăvara cuvintelor”, ...iar acum am primit Premiul „Mașina de scris” și încă nu m-am dezmeticit...



Ana-Maria Androne
(elevă la Liceul „B.P.-Hasdeu”, Buzău)



La „FLACĂRA“ toată lumea privește în sus



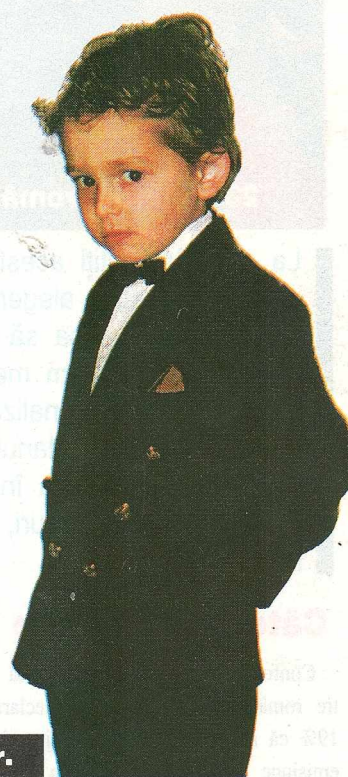
Salut flacăra tradiției pe care continuați s-o țineți aprinsă

Christi Pandy

Eveniment



O anumită parte a presei...



... și viitorul ei, Arion jr.



Domnul Alexandru Păsărin vorbind despre povara celor 65 de ani de Rebus



„Acum, repede, că nu se uită nimeni!”

Fotografii de PETRE COJOCARIU și FLORIN IONIȚĂ

În sfârșit, România a luat startul!



23% dintre români nu sunt interesați de alegeri. Din fericire, rămân totuși 77%.

La ora când citiți aceste rânduri, s-ar putea crede că despre alegerile din noiembrie 1996 s-a spus totul. Așa să fie oare? Fără a avea pretenția că suntem mai inteligenți decât alții, vă propunem să analizăm împreună câteva date și fenomene din „planul doi” – așadar, dincolo de răspunsul brut la întrebarea: Cine a câștigat? Sunt multe alte lucruri, cel puțin la fel de importante.

Câteva cifre care te pun pe gânduri

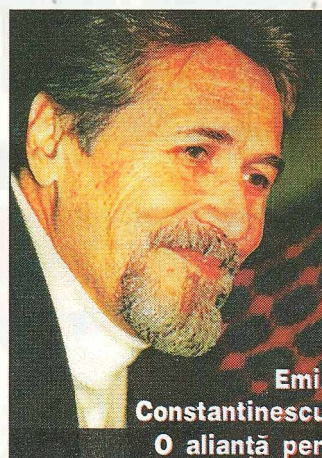
Conform unui sondaj al CISS, la patru pași de mileniul trei, 28% dintre românii cu drept de vot declară că nu citesc niciodată vreun ziar, 19% că nu ascultă deloc radiojurnalele și 18% nu vizionează vreodată o emisiune informativă TV! Cu toate acestea, doar 9% mărturisesc că și-au format o opinie despre candidați din „discuții private” (deci luând de bun ce spun alții) și 3% din întâlnirile cu politicienii. Cu alte cuvinte, 15-25% din electorat nu folosește nici o sursă directă de informare. Ar fi prea frumos ca aceștia să fie chiar cei care nu s-au prezentat la urne... În aceste condiții, despre ce fel de alegere poate fi vorba? Din același sondaj reiese faptul incredibil că 16% dintre alegători nu-și amintesc cu cine au votat în 1992!

Pe de altă parte, din sondajul IRSOP aflăm că 18% dintre alegători au un interes „nu prea mare” față de scrutin, iar 5% – deloc. Întrebarea-cheie care lipsește, din păcate, din aceste sondaje (sau relația respectivă n-a fost publicată) este, încă o dată: Măcar sunt aceștia cei care nu participă la vot, ori există un procent semnificativ de persoane care, fără să fie interesate, se duc totuși la votare, pentru că... așa se face?

O altă categorie de cifre analitice – care prezintă interes în special pentru politicieni – încearcă să măsoare mișcările electoratului. În acest sens, e semnificativ faptul că 25% dintre alegătorii CDR și 42% (!) din-

tre cei ai USD au votat în 1992 PDSR și că Emil Constantinescu i-a „răpit”, în primul tur, 15% din voturi lui Ion Iliescu. Dar și mai interesant este că 10% dintre susținătorii Convenției și 14% dintre cei ai echipei Roman-Cunescu n-au votat deloc în 1992. Iată deci că interminabilele discuții despre cucerirea indecișilor n-au rămas fără rezultat.

Dintre toate cifrele vehiculate, cea mai surprinzătoare (și mai îmbucurătoare) este însă aceea că 61% dintre cetățeni presupun că vor trăi mai bine în 1997, iar 12% sunt chiar convinși de aceasta! Să dea Dumnezeu.



Emil Constantinescu



Petre Roman

O alianță pentru mileniul trei

Doctrine fără frontiere

Extrem de interesant este de observat ce partide au intrat în noul Parlament și care au rămas pe afară. CDR este o alianță eclectică (liberali, democrat-creștini, organizații civice), despre PDSR cu greu s-ar putea spune că are o doctrină clară, iar UDMR, PUNR și PRM sunt evident non-doctrinare, obiectivele lor fiind aproape exclusiv

(ghidându-ne după manifestări, nu după programe, care pot să arate frumos pe hârtie) să obțină cât mai multe, respectiv cât mai puține drepturi pentru minoritățile etnice. Teoretic, USD ar fi singura formațiune parlamentară cu o doctrină omogenă, dar Petre Roman a cochetat mereu, inclusiv când era la guvernare, cu liberalismul!

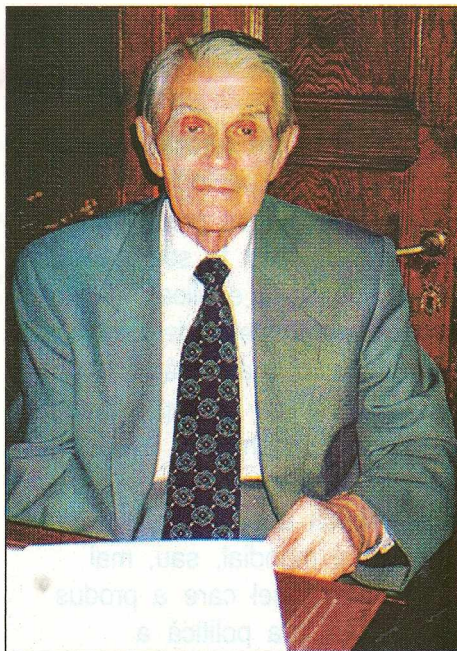
În schimb, partide și alianțe cu poziții mult mai limpezi (PSM, PS, ANL și altele) au rămas pe afară. Există cel puțin două explicații pentru acest fenomen: în primul rând, nu e noutate că electoratul român e cvasitotal dezinteresat de doctrine, votând mai degrabă „pe încredere”. În al doilea rând, el a sancționat aspru „secesioniștii”. PSM și PS și-au păstrat practic aceeași susținere, numai că... împărțită la doi, deci insuficient pentru pragul electoral, iar PAC și PL '93 ar fi trebuit să ia mult mai în serios „precedentul Câmpeanu”.

Un caz aparte îl constituie UNC: trei partide (dintre care unul parlamentar), având în spate un trust de presă și o căciulă de bani, și împingând în față o somitate medicală, fără a obține nici 1% din voturi (barem depășit de mulți independenți) – e un rezultat după care toți cei implicați ar trebui, cred, să se retragă definitiv din viața politică!

Prin toate ungherele se tremură în draci

Schimbarea de putere din România anului 1996 are multiple conotații. Mai întâi, dacă ținem cont că este abia a doua oară în istoria noastră când partidul de guvernământ pierde alegerile (lucru semnificativ atât pentru felul în care am fost conduși cât și pentru cel în care ne-am lăsat conduși...), se poate spune că noiembrie '96 e aproape la fel de important ca decembrie '89. Apoi, indiferent de măsura în care noul guvern își va respecta promisiunile electorale, e cert că se va înregistra o esențială schimbare de atitudine a comunității internaționale (primele semnale au sosit deja), cu implicații directe în zona investițiilor. În fine, acum se va vedea mult mai bine care este presa independentă. Așa cum am mai spus, cu rare excepții, mass-media care a criticat vreme de 7 ani regimul Iliescu va fi la fel de severă cu eventualele erori sau abuzuri ale noului regim; în vreme ce aceia care au lingușit vechea putere o vor peria și pe cea nouă.

Nu ascund faptul că mă amuză teribil felul în care, încă din noaptea de 3-4 noiembrie, „yes-menii și sicofanții” au început să facă temenele celor pe care – cu numai o zi înainte – îi tratau, în cel mai fericit caz, ca pe niște curiozități, abia stăpânindu-și întrebarea: „De ce naiba se agită ăștia și la ce folosește existența unei opoziții? O întreagă armată de tolomaci și găinari tremură acum din toate încheieturile. Nu sunt, firește, de acord cu epurările pe criterii politice. Dar dacă noua putere nu va înlocui incompetenții până la nivelurile cele mai de jos de decizie și execuție – atunci mare lucru nu se va schimba. Starea actuală a țării nu se află doar în sarcina câtorva foști miniștri, așa cum dezastrul „Epocii de Aur” n-a



**Rezultatul
alegerilor este
cel mai frumos
omagiu adus
Seniorului, de
la a cărui
dispariție s-a
împlinit un an
chiar
în acele zile**

fost și n-avea cum să fie opera exclusivă a clanului Ceaușescu. Cât despre temerea că n-ar prea exista persoane competente care să înlocuiască regimurile de neica-nimeni – aceasta este o jignire adusă poporului român.

Din fericire, n-are cum să nu fie mai bine

Ar mai fi de discutat cel puțin un aspect. O parte dintre analiștii politici (ca să nu mai vorbim de pedeseriști, care au toate motivele să susțină asta) afirmă că votul din 3 noiembrie 1996 a fost unul negativ: **împotri-**

va PDSR, și nu **pentru** CDR și USD. Cu alte cuvinte, nemulțumiți de nivelul lor de trai, românii au votat schimbarea și atât. Dacă ar fi așa, opțiunile electorale trebuiau să fie mult mai împrăștiate, și o bună parte a lor să se îndrepte spre stânga politică! Pe de altă parte se uită prea ușor că, în iunie, bucureștenii (o zecime din populația țării), deși nemulțumiți de prestația lui Crin Halaicu, au votat tot un reprezentant al Convenției. Reiese de aici că electoratul (sau cel puțin o parte majoră din el) a evoluat vizibil – mai mult decât politicienii! – și știe să

facă diferența dintre calitățile unei persoane și cele ale formațiunii politice respective.

Să tragem linie. Alegerile din noiembrie 1996 sunt, categoric, adevăratul start pentru România. Linia de sosire e încă departe (ba chiar și ceilalți concurenți), dar cel puțin am intrat și noi, în sfârșit, în competiție. Nu pot băga mâna în foc că noul guvern va face pentru noi atât de multe câte sperăm și câte ne-a promis. Dar sunt sigur că va realiza mai mult decât cabinetul Văcăroiu! Ar fi și greu să n-o facă...



Fotografii de FLORIN IONIȚĂ

Lumea în cumpănă

Există o teorie a **accelerării istoriei** care spune că în anumite etape, cronologic greu de anticipat, evenimentele tind să se precipite într-o zonă sau alta a lumii sau chiar la scară planetară. Nu trebuie să recurgi la explicații supra- sau paranormale pentru a înțelege de ce se produc asemenea fenomene, ci mai curând se poate spune că anumite cauze așteaptă momentul propice pentru a se transforma în efecte spectaculoase.

În acest fel s-ar explica anul 1848 în Europa, primul și al doilea război mondial, sau, mai aproape de noi, anul 1989, cel care a produs atâtea răsturnări în arhitectura politică a bătrânului continent la acest sfârșit de mileniu.

Fără să se fi finalizat, evenimente deosebit de spectaculoase puteau să se producă, iar altele s-au derulat, dar la scară mai mică, și în acest an. Constatarea pare întrucâtva paradoxală, întrucât, dacă privim harta lumii, vom observa că nu s-au înregistrat mutații excepționale. Și totuși...

Cine sunt „supraviețuitorii”

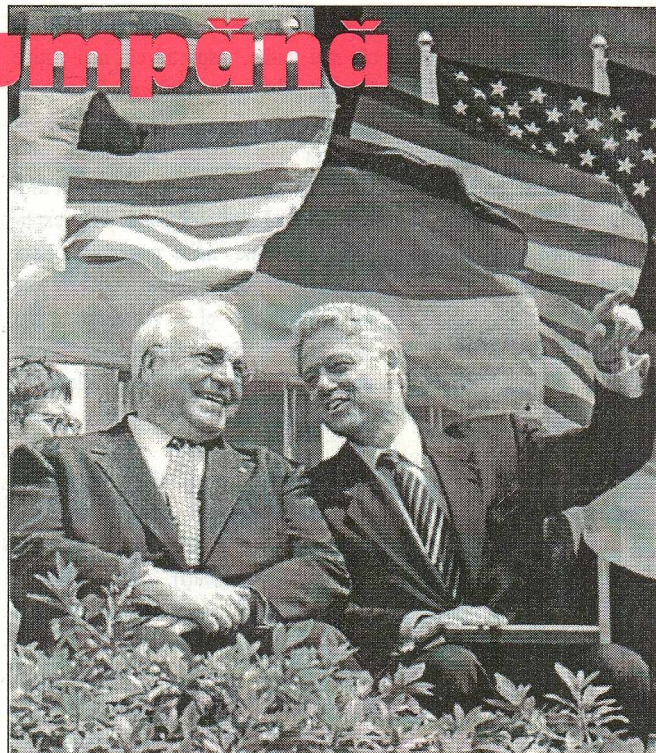
Pe 5 noiembrie, anul acesta, în Statele Unite se desfășurau alegerile prezidențiale, eveniment de foarte mare importanță nu numai pentru America, ci și pentru restul lumii, ținându-se seama de rolul singurei superputeri mondiale în politica globală. În același timp, adică mai precis în aceeași zi, la Moscova avea loc operația pe cord deschis a liderului rus Boris Elțin.

Cu toate cusurile care i s-au descoperit, cu toată rezistența pe care o opune anumitor planuri ale Occidentului (a se vedea extinderea NATO), Elțin este considerat în cancelariile lumii un om de stat preferabil ca partener în locul altuia pe care Moscova îl poate oferi dar care ar putea să fie mult mai periculos pentru stabilitatea politică a lumii.

Atât în SUA, cât și la Moscova, o surpriză era așadar posibilă: americanii ar fi putut să-l aleagă pe Bob

Dole ca viitor președinte, iar la Moscova, viața lui Elțin depindea de măiestria doctorilor și de progresele mediciei.

A doua zi, unul dintre marile cotidiene britanice punea un titlu de-o șchioapă pe prima pagină: „Supraviețuitorii”. Era vorba, evident, de Bill Clinton și de Boris Elțin care, fiecare în parte, dar în alt mod, supraviețuiseră unei mari încercări care ar fi putut să-i scoată din istorie. Ce ar fi însemnat dispariția celor doi lideri politici este greu de spus cu precizie. Cert este că altele ar fi fost la această oră axele de forță ale diplomației mondiale. Bob Dole ar fi însemnat un nou început pentru politica americană, poate nu cu alte obiective, dar cu alte priorități. Un lider naționalist la Moscova, sau



Două dintre personalitățile lumii care pot impune o accelerare a mersului istoriei într-o anumită direcție: cancelarul german Helmut Kohl și președintele american Bill Clinton

o Rusie într-un vid adânc de putere riscă să dea apă la moară forțelor care ar putea să dispună și altfel de uriașul potențial nuclear al Rusiei.

Istoria nu se conduce însă cu „dacă”. Acest lucru nu-l poate împiedica pe orice observator sau analist politic să constate că ar fi existat o alternativă la cursul actual al evenimentelor, și poate nu una mai bună. Fără să ne dăm seama, lumea s-a aflat, așadar, la începutul lui noiembrie, într-un moment de cumpănă. Cu peste 30 de ani în urmă, oamenii care se plimbau liber și se bucurau de viață în orașele Americii și Europei nu bănuiau că în timpul afacerii rachetelor cubaneze, când Kennedy dăduse ordin armatei americane să intre în alarmă de gradul trei, oamenii planetei, așadar, nu bănuiau că trăiau un timp dramatic al istoriei.

Credem că și anul acesta a acumulat deja datele pentru a trece ca un moment deosebit pentru viața unor popoare.

Un Orient prea apropiat

În Orientul Apropiat și Mijlociu pacea riscă de asemenea să se rupă datorită unor tensiuni acumulate sau unor evoluții considerate mai curând pesimiste. Victoria în alegerile din Israel a unei majorități conservatoare și guvernul condus de Benjamin Netanyahu au înghețat procesul de pace cu arabii. După o perioadă a refuzului total al dialogului cu palestinienii și cu arabii în general, premierul israelian a început să facă mici concesii dialogului. Nici presiunile Americii, nici intervenția aproape dramatică a președintelui francez Jacques Chirac nu au înduplecat structurile de putere israeliene să devină mai flexibile și să accepte măcar principiul unor compromisuri posibile. În aceste condiții, riscurile unor degradări, cu consecințe negative pentru pacea regiunii și



Premierul israelian Netanyahu stăpân pe un pustiu (desen de Aron Wilkowski, apărut în Ha' Aretz - Tel Aviv)

a lumii, nu sunt de neglijat. Vestea bună este menținerea la Casa Albă a lui Bill Clinton, cel care a stimulat întregul proces de pace din ultimii ani. Care dintre acești factori va avea un rol determinant pentru cursul evoluției politice din zonă, vom vedea.

Balkanii, butoiul cu... surprize

O regiune foarte importantă din punctul nostru de vedere, unde



O speranță pentru schimbarea din România: Emil Constantinescu

s-au produs mutații deosebite în acest an, a fost cea a Balcanilor. Pacea de la Dayton a permis, în ultimele luni, degajarea de urmele războiului a regiunilor din fosta Iugoslavie, unde glasul armelor a fost singura muzică ce s-a auzit în ultimii ani. S-a declanșat, se poate spune, pacea, dar ea nu a devenit atotstăpânitoare, este șovăielnică, firavă. Fragilitatea acestei păci este sesizabilă chiar prin faptul că, bunăoară, Ratko Mladici și mulți dintre militarii sârbilor bosniaci nu vor să asculte de președintele lor, Liliana Platsici, că soldații IFOR au de furcă să reînstăpânească pacea acolo unde a fost doar ură etnică sau religioasă, că lipsurile și problemele economice pot fi detonatorul altor nemulțumiri etc. Europa instituțiilor comunitare privește neputincioasă sau ajută pe cât îi stă în puteri acest proces așteptând implicarea SUA, care au decis de fapt realizarea păcii. Dar Europa își vrea și ea rolul ei, pe care încă nu și-l poate asuma.

Revenind însă la Balcani, să reținem că, într-un fel sau altul, într-o mai mare sau mai mică măsură, „mămăliga a explodat” în Bulgaria și România, codașele procesului de reformă din rândul fostelor state-satelit ale Moscovei. În Bulgaria, unde nivelul de viață a scăzut spectaculos, politica guvernului socialist a fost taxată la urme, unde în alegerile prezidențiale a învins reprezentantul forțelor de dreapta, Petăr Stoianov. În politica externă a Sofiei, care oscilează între tentația „naturală” de apropiere față de Moscova și cea europeanistă, s-ar putea ca recente alegeri să fi deschis doar un capitol al unor evoluții.

În România, victoria în alegeri a CDR și a forțelor de opoziție a fost considerată de mulți politologi și istorici ca evenimentul cel mai important în planul democrației din 1937, singurul an în care partidul de guvernământ a pierdut alegerile. După alegerile parlamentare (care au avut loc în vecinătatea acelei date de 5 noiembrie evocată mai sus ca un posibil moment de cotitură în istoria mondială) se vorbea deja că o victorie a candidatului CDR la prezidențiale, Emil Constantinescu, ar însemna o schimbare de 180 de grade în evoluția politică a României, care oricum își modificase sensibil opțiunile.

Dar, de fapt, în toată Europa de Est, 1996 a însemnat perioada în care glasul alegătorilor a sancționat sever drumul imprimat de con-

ducătorii lor. Dacă România este un caz atipic, trebuind să aștepte șapte ani până a accepta alternanța la putere, în schimb alte tinere democrații din Europa Centrală consumaseră această experiență și erau deja în situația de a face noi schimbări. Astfel, în Polonia, fostul lider al „Solidarității”, Lech Walesa, omul care a reprezentat unul dintre bobărnacele date regimului comunist pe toboganul istoriei, a trebuit să iasă din scenă, prin votul popular, fiind înlocuit cu un candidat al stângii, Alexander Kwasniewski, devenit între timp un președinte mai popular și mai de încredere decât fostul disident comunist. Dacă în Slovenia, în urma alegerilor (tot din luna noiembrie) partidul premierului Janez Drnovsek și-a sporit ponderea datorită faptului că economia țării merge mai bine (fapt ce-i sporește șansele de integrare în UE și NATO), în schimb în Lituania se va produce o schimbare de guvernare după o consultare electorală în care absenteismul a fost regula, din cauza dezamăgirii populare. Toate aceste evoluții, din colțuri aparent neînsemnate ale continentului, prezentate pe scurt, dovedesc că 1996 a marcat o maturizare democratică a electoratului din întreaga regiune estică a continentului, fapt ce constituie în sine o minirevoluție a conștiinței politice.

La orizont, fundamentalismul islamic

Dar, pentru a nu fi acuzați că dăm dovadă de europocentrism în abordarea acestei evoluții pe muchie de cuțit a vieții politice internaționale, să privim ceva mai departe și să constatăm, bunăoară, că teama tot mai evidentă a Occidentului față de răspândirea fundamentalismului islamic a primit câteva justificări. Nu mai departe decât în Turcia, — cea creată de Kemal Atatürk, care a dorit un stat laic, secularizat —, ultimele alegeri au fost câștigate de un partid islamist. Toată lumea privește cu atenție evoluția acestui guvern care încearcă să evite gesturile imprudente care l-ar putea izola de Europa. Dar semnalul a fost dat, așa cum un alt semnal îl primise Europa creștină de la războiul din ex-Iugoslavia, care a avut și o cauză de ordin religios. Iar dacă este să dăm crezare unor teoreticieni, conflictele milenului următor vor fi determinate în mare măsură și de aspectele religioase.

Pentru că, între timp, fundamentalismul islamic înseamnă război în Afganistan, unde studenții institutelor religioase (faimoșii talibani) au îmbrăcat uniforme militare, purtând un război civil nemilos; în Iran, statul rămâne condus de ayatollahi; în Algeria, aceeași problemă de ordin religios a aruncat o țară ce se îndrepta spre prosperitate în haos și nesiguranță; în Irak poziția inflexibilă a lui Saddam Hussein unește în spatele lui pe radicalii musulmani. Și exemplele pot continua, arătând că echilibrul omenirii, acum doar amenințat, poate fi serios stricat de răspândirea unor ideologii intolerante.



Ion Iliescu cugetând la cursul istoriei



Generalul sârb bosniac Ratko Mladici, acuzat de tribunalul din Haga de crime de război, nu acceptă să iasă din rolul pe care l-a avut, chiar dacă purtarea rămășițelor pământești ale fostului său camarad de arme Gjorgie Giukici ar fi trebuit să-l învețe cât de trecătoare sunt toate pe pământ

După certificatele
de revoluționari
și cele de
handicapați,
o nouă afacere

Certificatul de sinistral

O femeie s-a întors din iad

A fost o vreme când în satul Slobozia, de lângă Onești, se putea ajunge doar cu elicopterul. Localitatea era zdrențuită de furia apelor și izolată de restul lumii. În noaptea de 29 iulie 1991, barajul de la Belci s-a rupt, pur și simplu. Plouase mult, apele au adunat o putere de catastrofă. Paznicii barajului, care ar fi trebuit să deschidă gurile de evacuare, aveau alte treburi: unul juca la o nuntă, altul era beat.

Am fost la Slobozia chiar în zilele dezastrului, cu elicopterul de lucru al dlui Viorel Hrebenciuc, pe atunci prefect al județului Bacău. Am văzut că dintr-un sat s-a ales un fel de mlaștină, cu resturi de case, am vorbit cu câțiva oameni rămași doar cu pijamalele de pe ei, am numărat morții și viii. Sătenii ajunși chiar pe-o gură de iad spuneau că morții sunt norocoși. Am ascultat promisiuni oficiale conform cărora satul o să fie reclădit, în regim de urgență.

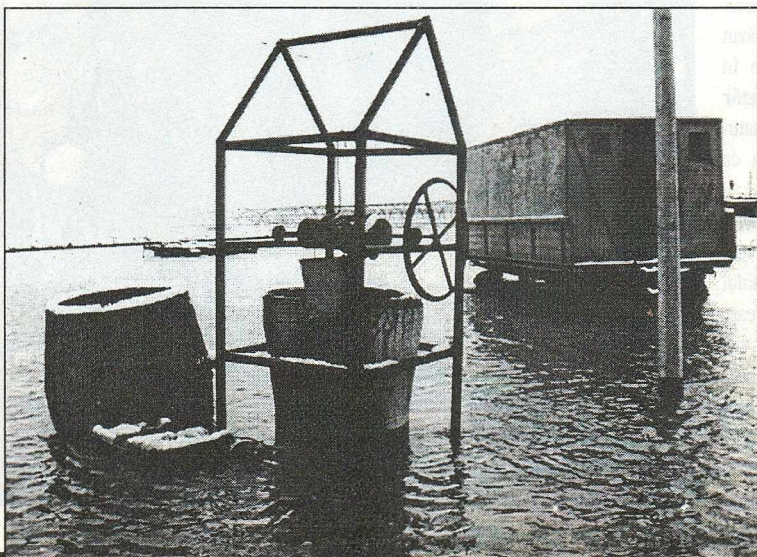
Am revenit în Slobozia, după cinci ani, cu presimțirea că nu s-au respectat promisiunile guvernamentale și că întotdeauna se găsesc niște oameni care să profite de nenorocirea altora. Și când colo chiar așa! Localnicii spun că satul lor n-o să mai fie niciodată întreg. E ca un om care pățește un accident și rămâne handicapat pe viață. Au murit, atunci, 40 de oameni. Au fost rase de pe fața pământului 100 de case. La cimitir există și morminte goale: trei

dintre săteni au dispărut fără urmă. Bărbații de pe ulița principală îmi vorbesc despre porumb, că e bunicel. Merg fluierând în căruțe și nu-i crede nimeni. Morții cu morții, zice Gheorghe Oancea, noi suntem vii, trebuie să

uităm și să trăim mai departe. Apoi lăcrimează și-și face de drum, că n-o să bocească, zău, ca o muiere. Femeile măcar plâng pe față, de jalea morților, că n-au avut parte de lumânare, de truda lor de-o viață, făcută țândări într-o noapte, de batjocura de apoi, de ciudă că nu pot uita toate astea.

Ileana Gheorghiu a rămas văduvă din tinerețe, cu două fete de crescut. A muncit ca o sclavă, de dimineață până noaptea, ca să fie în rând cu lumea. Avea o gospodărie pe cînste, casa curată, animale, în vara aia și-a găsit vreme și de văruiat pomii din curte... Apoi a venit potopul: „Am rămas cu pielea pe drum, nici nu știu cum de mai sunt în viață. M-am trezit în plină noapte, că-mi intrase apa în gură. M-am urcat pe un scaun și apa creștea după mine. Nici nu pot să vă povestesc, mi se încrețește carnea de groază. M-am legat cu cearceaful de grindă. Valurile negre ajungeau și acolo, de nu mai puteam să respir. Am crezut că am murit în somn și ajunsesem, deja, în iad. Apa clocotea ca într-un cazan. Am văzut cum se prăbușesc pereții și eu rămân spânzurată de grindă, în mijlocul satului inundat. Vă rog eu frumos, că nu mai pot povesti...”

Am stat în Onești, la fetele mele, mai bine de doi ani. Veneam în sat, aproape zilnic, să mai văd încă o dată – și încă o dată – dacă e adevărat. N-aveam nici un rost la oraș, am zis că trebuie să-mi fac niște pereți, măcar cât să pot locui. Cerealele de la ajutoare le-am dat pe scânduri și ceva cărămidă. Din bănișorii de pensie și din mila neamurilor am reușit să ridic bucătăria.



Am lucrat și pe la alții, pentru un ban și pentru o mână de bărbat, să mă ajute la construcție. De la primărie am primit o despăgubire de 25 000 de lei. E mai mare rușinea! Ca să v-o spun pe direct, aicea s-au făcut învârteli cât cuprinde. Unii au avut o cocioabă și au primit despăgubiri ca pentru un palat, eu am avut o gospodărie în toată regula și și-au bătut joc de mine, cu banii ăia. Am fost nedreptățită, da' ce să fac? N-am avut eu, o femeie singură, timp și bani să mă plâng pe la domnii de la Bacău, de la București, cum au făcut alții. M-a ajutat Dumnezeu să-mi ridic și două camere, din împrumuturi și din mila meșterilor. M-au văzut că-s amărâtă și mi-au luat doar 25 000 lei. Am rămas datoare pe viață, credeți-mă că nu îndrăznesc nici să-mi cumpăr o pâine. Mănânc ce pot, numai de-aș ieși odată la socoteală. Am 1,5 ha de pământ, da' necazul e că nu mă prea pot ajuta cu el. N-am avut cine știe ce recoltă, că de unde să dau eu 105 000 lei pe un sac de îngrășămintă? Tare greu mi-e, maică! Nu știu cum s-au învârtit alții de și-au făcut niște case de n-a avut neam de neamul lor. Cred că s-au înțeles cu ADAS-ul, or fi avut cunoștințe, or fi fost pe mâna primarului. Eu n-am trăit niciodată decât pe mâinile mele. Și când m-am legat cu cearceaful, de grindă...

Se dă o casă pe cinci pui

Spre seară, birtul din Slobozia devine neîncăpător. Unii vorbesc de cum bolborosește vinul, în pivniță,

alții spun că au început zugrăveala la casă, unul s-a întâlnit cu preotul și a pus de-o sfeștanie, altul îi înjură pe ăia cu motorina. Eu sunt singurul străin din birt și, în plus, singura femeie. Îndrăznesc să întreb de una, de alta. Toți se uită la mine chiorăș și-mi răspund în doi peri: „N-are rost să ne obosim a vorbi, au fost ei șefii țării pe-aici și nu s-a rezolvat nimic, noi o ducem bine, da' ăia de la cimitir o duc și mai bine...”

După două-trei pahare, însă, Dumitru Obrinteschi, președintele Comisiei de sinistrați, înghiontit de colegii lui de masă, se întoarce spre mine, răstit: „Matale știi cum am dormit în corturi și copiii au învățat la lumânare și la frig? Uite, băietul de colo doarme și acum în grajd cu mă-sa. De la Guvern ne-au promis că ne ajută, cum să nu, ei ne fac casele! Și s-a ales praful și pulberea! Au făcut niște cămăruțe, la început, de nici nu intri bine în ele. După acte trebuiau construite, urgent, 47 de case, pentru cei ce erau pe drumuri. Fostul primar, Florin Costin, a zis că el trebuie să facă 82 de case. Și a făcut ce-a vrut din banii sinistraților. Ne-a luat pe departe, că face punct sanitar și poliție, că noi suntem țărani proști și nu prea pricepem. S-au ridicat și patru case cât CAP-ul, de-au stricat 100 milioane pe ele, și acum numai cucuvelele de mai stau pe-acolo. Tot din banii noștri s-au



făcut și case pentru cei cărora inundațiile le-au stricat doar o grădină și un coteț. Așa că unii au acum două case și alții, cărora li s-a distrus o gospodărie întreagă, stau între niște pereți cu chirpici, azi îi lipești într-o parte, mâine se găuresc în alta. La noroc, doamnă, la noroc! Eu nu vreau să mă bag în gura satului, că v-aș putea spune de-un roman! Unii au profitat de nenorocirea altora, asta e! Nu știu ce legi are și țara asta de s-a întâmplat atâtea nedreptate. Nașa mea, de exemplu, că tot mă luă gura pe dinainte, pentru că i s-au înecat cinci pui la inundații, are acum casă nouă, la Belci, de 17 milioane. Că e sinistreată, săraca! Am fost la Bacău, la dl Hrebenciuc, și l-am întrebat cum se dau casele astea de pomană, că vreau și eu? Mi-a zis să-mi văd de treabă că toți oamenii sunt necăjiți. Constantin a lu' Pavel, Vasile Mocanu și Anica lu' Stoica nici n-au fost trecuți pe listele primăriei. Secretara ne-a zis că nu mai poate face nimic, situația a fost trimisă în sus. Unii oameni n-au fost numărați niciodată, alții au fost numărați de două ori. Eu n-am nimic dacă peste ăștia din urmă o dat norocu, da' să nu fiu luat de prost. Eu îmi cârlesc vatra, ca țiganul, ăla din deal își vinde casa cu 20 milioane, că doar mai are una, la Belci. În Slobozia a avut numai trei scânduri la o grădină și e mare sinistreat, înțelegeți? Ar fi trebuit să se facă o comisie, să se calculeze pagubele corect, să se stabilească prioritățile. Primarul Lemnaru, ăsta nou, zice că el nu poate să repare ce au stricat alții. Și așa o fi! Domnul Iliescu știe de casele astea și i-am amintit și când a venit pe aici cu votarea. A vorbit frumos, ce-i drept, și ne-a promis că ne ajută chiar dacă nu iese președinte. Vă dați seama că în Parlament tot ajunge, ceva mare. Că doară nu-l lasă ăștia pe afară, nu?”





Portret de învingătoare

**Biofizicianul
Pierre de Hillerin -
unul dintre oamenii
ce transformă
imposibilul**



Oameni care se luptă să nu fie „altfel”

Când întâlnești pe cineva „mai altfel” decât tine, imediat îl cataloghezi: „handicapat”. Devenit brusc etalon al perfecțiunii umane, îl privești pe cel din fața ta măsurându-i, totodată, cu ochi critic, „defecțiunea”. Urmează grimasa și gestul, devenit automatism, de a bate în lemn: „Fie la el acolo!”

Când întâlnesc pe cineva „mai altfel” decât ei, cercetătorii CCPS „deschid” ușa Sălii de biomotrie, schimbând mentalitatea lui „se poate”. Astfel, „handicapatul” face pasul fantastic spre normalitate.

Directorul și Strauss

După primele minute, Pierre de Hillerin, directorul Centrului de Cercetări pentru Probleme de Sport, poate fi caracterizat drept „simpatic”. E un șef abordabil, deși e prins până peste urechi de organizarea unui simpozion „fierbinte”. Și e un director degajat – asta se simte din lipsa protocolului, uneori țepos, din turele de du-te-vino pe care le fac angajatele, în timp ce Strauss „curge” prin boxele mici ale computerului.

Îmi spune ce face, reușind să-mi dea într-un fel definiții. A echipei, a mâinii întinse către cel de alături, a datoriei.

„Există câteva experiențe timide, devenite ulterior îndrăznețe, dar – din păcate – puțin susținute de cadrele medicale. Am încercat să transferăm experiența noastră din zona sportului în aceea a persoanelor cu handicap. Au mai multă nevoie decât sportivii. Începutul l-a constituit o experiență cu o femeie (bolnavă de poliomielită), care a venit la noi pentru o evaluare. În două sedințe a executat o mișcare pe care n-o mai făcuse și nici nu credea s-o facă vreodată. Mai târziu s-a ivit oportunitatea de a face recuperare cu un domn ce a

suferit un accident vascular cerebral. Intrase într-o fază de stagnare. Din păcate, relațiile cu colegii noștri medici au făcut ca drumul să se-nchidă. Mai târziu, cu o policlinică particulară, specializată în recuperarea copiilor cu handicap locomotor, am realizat o altă încercare: o fată, care la 19 ani a suferit un accident de mașină (având diagnosticul „tetraplegie C5 complet”), vine la noi în mai 1995. La începutul perioadei de lucru avea contracții spastice de la nivelul gâtului până în zona membrilor inferioare. În plus, în timp ce efectua exercițiile, ca și în pauze, avea senzații paradoxale privitoare la temperatura mediului ambiant, însoțite de transpirație și frig. Acum Doli a recuperat sensibilitatea pe tot trupul și motricitatea, reușind extensia „gambă pe coapse” la propria-i comandă. Și, ce părea vis, stă pe picioarele ei, cu ajutorul ortezelor, șapte-opt minute”.

Numitorul comun? Tehnica de lucru în timp real, sau, cum afirmă directorul CCPS, încercarea de a transfera ceva din spațiul de performanță către zona sănătății umane: „Cred că sportul îi este dator omului. Redefinirea sportului are ca efect și redefinirea limitelor fiecăruia dintre noi. Mentalitatea lui «se poate» a început acest drum insuficient de bine sesizat, din păcate, de corpul medical”.

Laboratorul de performanță umană

Sala de biomotrie e undeva la subsol, pe dreapta. E ca o sală de baschet sau ca o sală de lucru. E ca o dezordine aranjată. Aparat, calculatoare, oglinzi, plase speciale, băncuțe lunguiete. Un puști lucrează la TUNTURI, iar un tip execută mișcări „de canotaj”. Ambii privesc spre ochiul de soacră al computerului care dă note. Sus, pe o scăriță, sunt niște compartimente unde cei ce alcătuiesc ECHIPA își văd de ale lor. Tipul în training nu ne lasă. Știe să citească-n ochii noștri curiozitatea așa că... ne cocoată pe o platformă, butonează tastatura și pe ecranul monitorului apar niște găluște albastre ce trebuie omorâte de noi, reprezentați printr-o biluță roșie. Încercăm să ne coordonăm mișcările, să ne aflăm echilibrul. Învățăm autocontrolul sau finețea de a ne stăpâni. „Locatarii” de sus sunt discreți. Nimeni nu vine să-ți spună: „eu sunt cutare și fac asta”. Biofizicianul Pierre de Hillerin a fost însă șeful care-și știe întreaga ECHIPĂ: ing. Vladimir Schor, prof. Ilie Stupineanu, mat. Emilian Popa, fizician George

Stihi, Gabriel Enache, Diana Aslan și Otilia Țaga, asistente de cercetare, „colegii noștri de la laboratorul de Prototipuri: Nistoroiu Gheorghe și muncitorii Petrache Vasile și Ștefan Roșu. La lucrul cu Dolores Stoian a contribuit și un medic, Costin Dumitrescu”.

TUNTURI nu putea să tragă decât cu ajutor. Cam la o lună, în iulie 1995, am mers la stadionul «Progresul». Cu mâinile legate (mănuși pentru prinderea barei), a ieșit prima, concurând cu oameni sănătoși. Fără handicap”. O întreb pe dna Ștefan cum se lucrează cu Doli. Văzusem la sală o parte din încălzire: „Nu i se spune: «S-ar putea să rămâi în cărucior». E pregătită psihic: «O să mergi. O să mergi». Ea știe lucrul ăsta. Nimeni nu-i zice copilului meu ce-am auzit când am fost cu ea la Spitalul 9. Celor cu fractură de coloană li se spunea că nu vor mai merge niciodată”.

Cutremurați-vă. E tulburătoare dilema.



Un dispozitiv numit „ortaze”



Zilnic, alături: Otilia Țaga, Doli și dna Ștefan atentă la fiecare pas, spre normal, al fiicei sale



La TUNTURI, sub „ochiul” de soacră al computerului

Municipal? Când au adus-o pe Doli, fata mea se mișca. I-a făcut radiografie doar la cap și la bazin. Nu a fost imobilizată. Nimeni nu i-a făcut o radiografie la coloană... Mi-au spus să nu mă alarmez. Fractura de bazin e ușoară, o să se rezolve cu o lună repaos la pat. Contuzia cerebrală a fost cusută, dar Doli avea fractură de coloană cervicală și nimeni n-a spus nimic. Am luat de bun ce mi-a zis doctora”.

Dolores însă se afla în stare de șoc. Colegul ei, aflat alături, pe bancheta din spate a autoturismului, a murit lângă ea. Mișcările bruște pe care le face adolescenta îi accentuează fractura ce ajunge astfel să-i lezeze măduva. În dimineața următoare spune că nu-și mai simte picioarele, și doctorul – alt medic – îi liniștește mama: „De la contuzia cerebrală nu-și simte picioarele, doamnă”. A treia zi de la accident însă, doctora Olărescu depistează – în sfârșit – fractura cervicală. Slujbașu lui Hipocrat își trimite pacienta de urgență la Spitalul 9. Dolores avea tensiunea 4, iar durerile de ceafă deveniseră insuportabile. De la Reanimare, Doli e operată imediat: de la șold i s-a luat un os micuț pentru a-i prinde vertebrele de la gât. „Îmi pare rău, trebuia să veniți mai devreme... Paralizia era deja instalată.

Mentalitatea lui „se poarte”

Cum se lucrează în centru se simte. Nu o spune numai o mamă ce nu are voie să obosească: „Dolores a progresat foarte mult aici”. Vorbesc pentru ea rezultatele obținute, evoluția înregistrată, hărțile de autoevaluare, acele instrumente comode și utile de comunicare între pacienți și cercetători cu privire la starea motricității și sensibilității kinestezice a celor „mai altfel”. Aceste desene

reprezentând siluete umane în poziția anatomică, față și spate, sunt completate de fiecare pacient la intervale de aproximativ 90 de zile, conform unei legende cu semnificații convenite de cercetători. În aceste intervale, și Dolores și alții au efectuat antrenamente pe simulatoare de condiții ERGOSIM. Tehnologia este românească, iar nemții și italienii au făcut propuneri de cumpărare a licenței.

Mentalitatea lui „se poarte” a început acest drum insuficient de bine sesizat de corpul medical...

Dolores

Dolores e o brunetă frumoasă care vine aproape zilnic la recuperare. Dolores e copilul pe care mama îl „părăște”, la telefon, că nu are mereu chef să facă și acasă exerciții: „I-am luat vogatore. Ea trebuie zilnic să lucreze. E fantastic ce reușește să facă după ce am început recuperarea aici. Gândiți-vă numai că ea nu simțea nimic de la sânii în jos. Nu stătea în fund. La

Sunt medici ce-și asigură astfel pacienți pentru o viață. Și totodată sunt oameni ce pun viața unor oameni, „mai altfel” decât ceilalți oameni, sub semnul lui TREBUIE.

Slujbașu lui Hipocrat

Ce-i poți spune unei mame care te-ncreabă: „Ce pot eu să-i fac doctorei Olărescu, specialist neurochirurg la

Am primit la redacție

Mircea Eliade afirma că „Yoga nu poate fi criticată decât de cel care o practică, dar cel care practică Yoga nu o mai poate critica“.

Iată așadar, că cei care se aruncă, nefiind deloc documentați, în a face comentarii tendențioase referitoare la anumite aspecte mai puțin cunoscute – precum ar fi practica yoga – dovedesc că nu sunt decât niște persoane care, în lipsă de subiecte „suculente“, le fabrică din te miri ce.

Într-o situație tragică se află la ora actuală și o puternică mișcare de yoga din România, cunoscută sub denumirea Mișcarea de Integrare Spirituală în Absolut (M.I.S.A.) – fondată în 1990 de către dl Gregorian Bivolaru și care la ora actuală cuprinde aproximativ 35 000 de membri (atât în țară cât și în străinătate).

Nefițelegându-se adevărata valoare a acestei școli de Yoga – a cărei activitate cuprinde o serie de aspecte spirituale profunde, pornind de la cursuri de yoga, conferințe pe diferite teme de spiritualitate, tipărirea de publicații cu o tematică diversă, participarea la diverse simpozioane precum și la acțiuni cu implicații sociale – a fost declanșată o campanie de presă îndârjită care nu a avut alt scop decât să creeze confuzie în mintea cititorului de rând. Știm cu toții că o minciună repetată sfârșește prin a fi recunoscută drept adevăr.

Cum este oare posibil ca zeci de mii de oameni, în marea lor majoritate studenți și intelectuali să nu-și dea seama, în urma atacurilor furibunde din presă, că ceea ce fac ei nu este bine? Și totuși, de ani de zile, oamenii caută cu fervoare liniștea și armonia lor sufletească practicând yoga după un sistem științific adaptat de dl Gregorian Bivolaru, care s-a dovedit a fi viabil chiar și în societatea occidentală.

S-au făcut în presă numeroase afirmații calomnioase referitoare la practicanții yoga, denumiți generic „adeptii lui Bivolaru“. Dar există sute de practicanți yoga care, deși urmează aceste cursuri de ani de zile, nici măcar nu-l cunosc pe Gregorian Bivolaru.

De altfel, foarte mulți s-au simțit ei înșiși atinși de către această campanie de presă, prin faptul că au fost numiți sectanți, fapt care într-o oarecare măsură a afectat chiar relațiile lor cu societatea.

Dna ing. Ana Stoian, 28 ani, practică yoga în anul 8, fiind întrebată dacă identifică practica sa yoga cu cel care a inițiat această școală, a răspuns: „Aici nu am învățat să-mi pierd personalitatea ci, din contră, să mi-o fac mai puternică, căci sunt adepta practicii Yoga și nu a lui Bivolaru. Fiind o persoană rațională, dacă aș avea cea mai mică îndoială în legătură cu probitatea practicii mele spirituale, nimic nu m-ar opri să-i pun punct imediat. Eu am remarcat însă că, după opt ani de practică, în cadrul M.I.S.A., sunt foarte mulțumită de rezultatele obținute privind puterea de concentrare și auto-controlul, precum și de starea de sănătate excepțională pe care o am. Din păcate, în țara noastră Yoga este mai mult celebră decât cunoscută cu adevărat. După părerea mea, Yoga este o știință și ca orice știință veritabilă necesită seriozitate, perseverență, profunzime fără de care nici un rezultat nu poate apărea. Aceste lucruri ar trebui să le afle și cei care fac afirmații în presă fără a fi în mod minimal documentați“.

Acuzat fără acuzații, vinovat fără vină, dl Gregorian Bivolaru este deja un personaj al cărui nume are rezonanță în presa românească. Astfel, citind cu atenție câteva dintre principalele ziare din țară se observă cu ușurință cum capetele de acuzație ale acestui om nu pot fi niciodată dovedite la modul real și palpabil, pentru că sunt contrafăcute. Căci dacă ar fi fost așa, față de tot ceea ce s-a scris și față de mulțimea acuzațiilor extrem de grave, suntem convinși că justiția ar fi putut până în prezent să-și spună cuvântul. Dar însăși lipsa dovezilor demonstrează în mod clar că acuzațiile sunt false și calomnioase. În schimb, Gregorian Bivolaru și cei care urmează cursurile de Yoga în cadrul Mișcării de Integrare Spirituală în Absolut suferă drept urmare a celor publicate oporiul public fiind ținută la stâlpul infamiei prin etichetarea lor ca infractori periculoși și ca persoane dezaxate sau decăzute moral.

Deși dl Bivolaru nu a avut niciodată o atitudine refractară în fața oamenilor de presă, interviurile acordate de

dânsul au fost adeseori trunchiate iar informațiile conținute au apărut astfel deformate. Întrebarea care se pune în mod evident este: „De ce toate acestea?“. După cum, chiar dânsul ne răspunde, această campanie se datorează acțiunilor întreprinse de dumnealor împotriva Francmasoneriei, organizație satanică mondială care este evident că este pusă în slujba unor scopuri profund malefice.

Oare de ce ar fi bombardată periodic, cu diverse speculații aberante, imaginea unei persoane care fără a avea în intenție a devenit publică peste noapte. Se pare că într-adevăr există anumite interese oculte pentru ca acest om să fie compromis și „exclus“, interese pe care omul de rând nu le cunoaște.

Dar este oare corectă, din punct de vedere moral, această atitudine de excludere din societate a unui om care nu face altceva decât să-i asculte cu atenție pe ceilalți urmărind să le acorde în mod dezinteresat o mână de ajutor?

De ce nu este amintit nicăieri faptul că există multe persoane (ale căror mărturii ne stau oricând la dispoziție) care, în urma sfaturilor primite de la dl Bivolaru, și-au vindecat boli grave, și-au găsit echilibrul interior, au renunțat la tutun și alcool obținând astfel o excelentă stare de sănătate?

Cu toate acestea avem încredere în bunul simț și discernământul celor care vor avea curiozitatea să caute dincolo de orice speculație ADEVĂRUL.

Biroul de presă M.I.S.A.

(N.red. Nimeni nu contestă faptul că yoga este un exercițiu spiritual și fizic absolut remarcabil, cu valențe pozitive. Există însă mari și justificate îndoieli că M.I.S.A. este yoga. În acest sens, vom publica punctul de vedere al celor pe care noi îi considerăm adevărații practicanți yoga și extrase din lucrările serioase de specialitate. Invocarea numelui lui Mircea Eliade în apărarea lui Gregorian Bivolaru este cel puțin o impietate).

Experimentul Sophrozin

În numărul trecut, revista noastră a publicat un reportaj, după unele păreri, dur la adresa dubiosului guru Gregorian Bivolaru. Nu retractăm nimic din cele scrise atunci. Părerile noastre rămân neschimbate. Totuși, noi nu atacăm orbește pe nimeni și, mai ales, nu aducem acuzații în bloc.

Cu câțeva vreme în urmă, am ajuns să descoperim o trupă de teatru formată în mare parte din yoghini, unii dintre ei membri M.I.S.A. Indiferent de cele ce se petrec în viața lor particulară, am ajuns la concluzia că fac artă. Cu toate că par și chiar sunt un subiect exotic pentru presă, membrii **Teatrului Magic Sophrozin** sunt, se pare, printre puținii care continuă genul de teatru experimental bazat pe limbajul trupului pe care a încercat să îl introducă la noi, în '90 și '91, Andrei Șerban.

Teatru cu apă distilată și masaje

Carmen Enache este șefa trupei de teatru. Când am aterizat în apartamentul ei, am dat peste o bandă întreagă de băieți și fete zglo-bii și descălțați la intrare, c-așa-i în yoga. Unii puneau murături, alții discutau doct despre măestrîi lor, Peter Brook și Zeffirelli. Una peste alta, PRO TV a lansat zvonul că trăiesc într-un fel de falanster sau chibuț. Membrii trupei neagă cu vehemență această afirmație. Orice ar fi, pe noi nu ne-a interesat, cu toate că unii dintre ei, în calitate de membri M.I.S.A., ar trebui să spargă, măcar teoretic, ceva timp prin căsuțe conspirative. Am dat mâna la repezeală cu câțiva dintre

membrii trupei: Ion Pohariu, Mihaela Mihăescu, Decebal Marin, păpușarii Sabina și Gabi Arsenie, scenografa Diana Brăescu. Băieții ne pun o casetă cu un filmuleț produs de ei și botezat **Dualitate**. Filmulețul e reușit, ne place. Au izbândit să facă drept foarte normale imagini care, în alte circumstanțe, ar părea șocante. Spre uimirea noastră, dintr-o altă cameră apare o colegă ziaristă, fană a trupei și yoghină convinsă. Cum pe unul dintre reporterii noștri îl dureau capul în urma unei combinații nefericite de băuturi, onorabila colegă i-a făcut un masaj cu tras de urechi și apăsări pe **chakre** de i-a trecut. Cum gazdele erau ospitaliere, am fost serviți tocmai cu apă distilată de maestrul terapeut **Valeriu Popa** și cu ceva sărățele în concor-

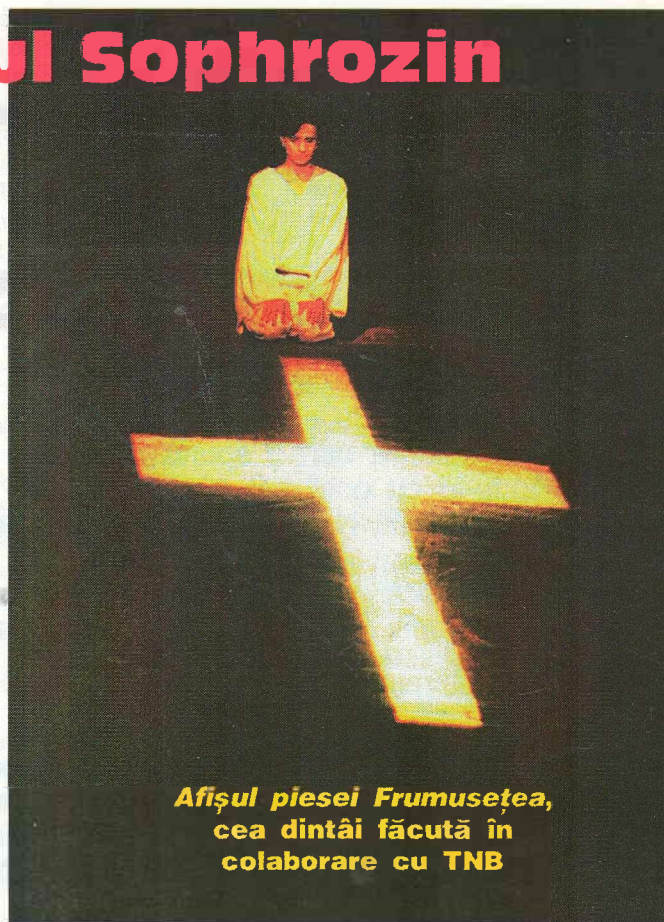
danță cu Universul. Pentru că eram profani, a mers și o cafea.

Improvizații de succes

Trupa e formată din profesioniști și studenți la A.T.F. A avut succes de public. Făt-Frumos, în viziunea teatrului experimental, sună și arată ciudat, dar bine. Teatrul nu prea are fonduri. Costumele sunt făcute din tot felul de materiale de strânsură. Sophrozin se traduce prin înțelepciune aplicată. Nu putem fi întru totul de acord cu noțiunea de **artă obiectivă** pe care vor să o dea pieselor lor cei din trupă. Arta, cu cât vrea să fie mai obiectivă, cu atât devine mai subiectivă.

Aerul de mister, combinat cu idei originale de regie, i-a făcut cunoscuți în lumea artistică pe membrii trupei. Faptul că au avut succes astă-vară în multe locuri le-a adus și un contract cu Teatrul Național. Pentru că sunt membri M.I.S.A., cei de la Sophrozin întâmpină uneori greutăți. Despre M.I.S.A. și noi avem, în continuare, o părere execrabilă. O trupă de teatru, totuși, nu trebuie împiedicată să joace pentru convingerile membrilor ei.

Sophrozin merge pe un gen în vogă în Occident, însă nepracticat la noi. Nu spunem că sunt geniali, dar credem că acest gen de teatru experimental trebuie văzut.



Afișul piesei **Frumusețea**, cea dintâi făcută în colaborare cu TNB

Teatru

Fotografii de PETRE COJOCARIU

Scenă din Făt-Fumos



Senzaționalul ca normalitate

La sfârșitul unui secol dominat de paradoxuri, miracole și minuni, există un slujitor al Bisericii care-ți spune răspicat, sfredelindu-te cu ochii săi albaștri: „Ce senzațional?! N-am lucruri senzaționale”. Secunda curge... „Ce poate fi mai senzațional decât treaba minunată pe care o fac restauratorii? Decât premiul acordat de Consiliul Europei singurului proiect de restaurare a unei biserici ortodoxe, Stavropoleos, cel mai frumos lăcaș din București? Ce poate fi mai senzațional decât imaginea României prezentă la Euro News?” Tonul e categoric. Hotărât lucru – părintele arhimandrit Iustin Marchiș nu caută reclamă.



Din păcate, există destui gata oricând să „meșterească” senzaționalul ieftin. La două zile de la întâlnirea noastră, o altă față bisericească (având drept crez politica) a dat citire în plenul Senatului unui așa-zis document semnat de arhimandritul Ioan Popa și Iustin Marchiș, potrivit căruia cei doi ar fi constituit o comisie în vederea înființării unui „Nou Sfânt Sinod” care să-l înlocuiască pe Părintele Părinte cu un nou patriarh. Jalnică prestație la apusul unei „carriere” politice... Dar pentru că numele părintelui Iustin se leagă de numele unuia dintre cele mai armonioase monumente arhitectonice ale

Bucureștiului, să pășim împreună cu Sfinția Sa în „Orașul Crucii”.

Orașul Crucii

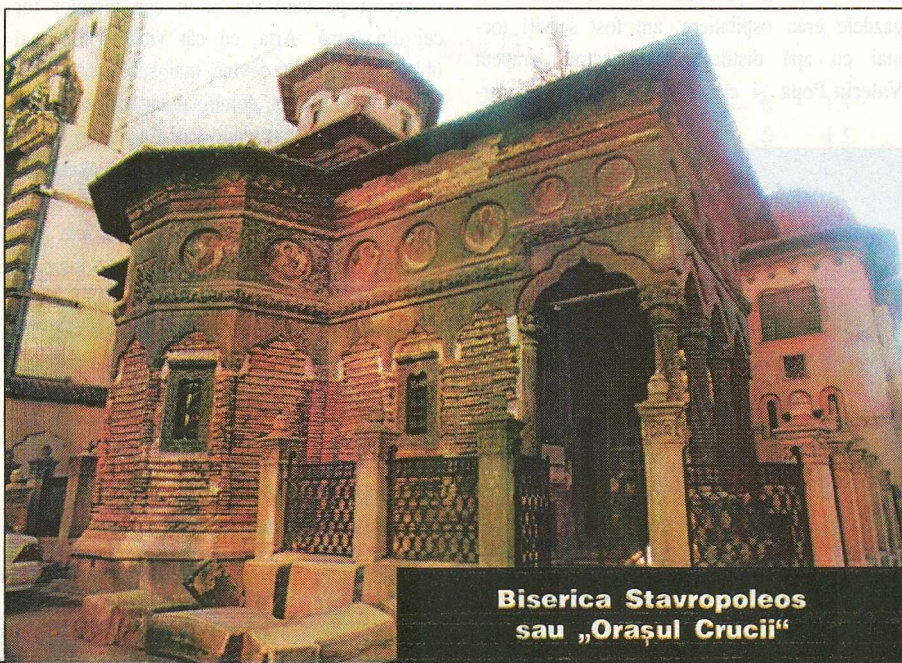
„La 1724, prin osârdia ieromonahului grec Ioanichie Stratonicheas ce venea din Epir, de la mănăstirea Gura, satul Ostanița, s-a zidit acest lăcaș închinat Sfinților arhangheli Mihail și Gavriil, în timpul celui dintâi domnitor fanariot, Nicolae Mavrocordat. Mitropolit al Țării Românești era Daniil. De la ctitorul Ioanichie a rămas și numele Stavropoleos, ceea ce înseamnă „Cetatea (orașul) Crucii”.

Înainte de a fi mănăstire, a existat aici un han, ce a durat până la sfârșitul secolului trecut. Tot atunci au plecat și ultimii călugări care viețuiau aici. Prin secularizarea din 1863, mănăstirea și-a pierdut proprietățile și imobilele o dată cu obiectele de cult. După cutremurele din 1802 și 1838, când turla a fost distrusă, și după demolarea vechilor chilii și a hanului, arhitectul Ion Mincu restaurează așezământul și înalță casa parohială în stil neo-brâncovenesc. Până-n 1940, lăcașul a fost doar monument. Prin strădania preotului Dimitrie I. Palanca, biserica a fost redeschisă cultului și a rămas până acum, dar slujbele au fost oficiate de preoți de mir. Deși mulți au încercat să restaureze în ultimii cincizeci de ani lăcașul, abia în 1991 s-au întocmit proiecte de restaurare pentru care Direcția Monumentelor Istorice și-a dat avizul și, grație unui premiu atribuit de Consiliul Europei în 1995, au început lucrările de restaurare. Poate așezământul Stavropoleos își va redobândi statutul de mănăstire pe care l-a avut timp de două secole.”

Meșteri mari, calfe și zidari

Telefonul țârâie. E o femeie care-l întreabă pe Părinte ce poate să le pregătească de mâncare muncitorilor din curtea bisericii. Și câte porții are de adus. Mitul Meșterului Manole capătă o nouă dimensiune. Părintele răspunde, apoi închide ușurel ochii continuând:

„Lucrările de restaurare se fac prin firme



Biserica Stavropoleos
sau „Orașul Crucii”

autorizate, și anume: restaurarea picturii prin «Pro Patrimoniu», condusă de conf. univ. Dan Mohanu, șeful catedrei Restaurare la Academia de Artă. (Peste câteva minute aveam să-l cunosc: un bărbat înalt, îmbrăcat într-o salopetă kaki. E prietenos. Artistul coborâse de pe schelă. Și el picta chipul Dumnezeirii.) Restaurarea iconostasului o face «DanArt», prin pictorii restauratori Dana Postolache, Ion Darida și Constantin Vitivoiu. Iar dificila operație de consolidare a bisericii a fost făcută de «Aedificia Carpați». Dar restaurarea continuă după proiectele arhitectei Liana Bilciurescu și ale inginerului Constantin Pavelescu, executate de firma «Arh Construct», condusă de arhitectul Adrian Fotache.”

Sacul, roaba și taxiul

Un ciocănit timid în ușă. Imediat în încăpere intră doi meșteri cerând saci de plastic. Cererea lor este ciudată pentru părintele Iustin, dar cu răbdare, pentru că – vorba domniei sale – „ăștia sunt români!”, spune că nu el e cel ce poartă și grija sacilor. Cei doi însă nu se lasă păgubași. Ceva din șmecheria tipică neamului se simte-n aer: „Să ne iertați, Sfinția Ta, o să luăm noi o bucată de celofan pentru cimentul acela, dar... cine plătește taxiul, că cu roaba nu putem să-l transportăm. E aglomerație mare pe străzi.” – „V-am mai spus că eu îl plătesc!” Dispar imediat topindu-se în grupul celor care mângăie, parcă, zidurile bisericii cu mistria. În urma lor rămâne un miros de nisip și de var, dar și un praf alb lăsat de patru cizme uriașe pe covorul din încăperea de lucru a arhimandritului Iustin Marchiș.

Istorie și speranță

Interlocutorul meu încearcă să respire liniștit. E presat de timp. Peste puțină vreme e așteptat la Ploiești să țină o slujbă pentru copiii străzii. Seara are vecernie la Stavropoleos. Continuă însă:

„În timpul lucrărilor de restaurare s-au descoperit fresce originale (1724) în podul bisericii, care a fost supraînălțat, și fresce din secolul XIX, dar și elemente din decorația exterioară, opera meșterului Iordan Stucatorul – în podul casei parohiale. Toate

acestea sunt de mare folos restauratorilor și meșterilor care lucrează la acest sfânt lăcaș. Un semn minunat am primit și din partea poetului și colecționarului Petru Romoșan: un tablou aparținând pictorului elvețian H. Trenk din 1862 – de mare ajutor pictorilor restauratori, mai ales pentru pictura exterioară.

Pe lângă acestea, în biblioteca bisericii se păstrează copiile documentelor domnești și boierești, după originalele aflate în Arhivele Statului. Nădăjdum că și obiectele de cult aflate la această dată în depozitele Muzeului Național de Artă vor putea fi văzute de credincioși și de iubitorii de artă.”

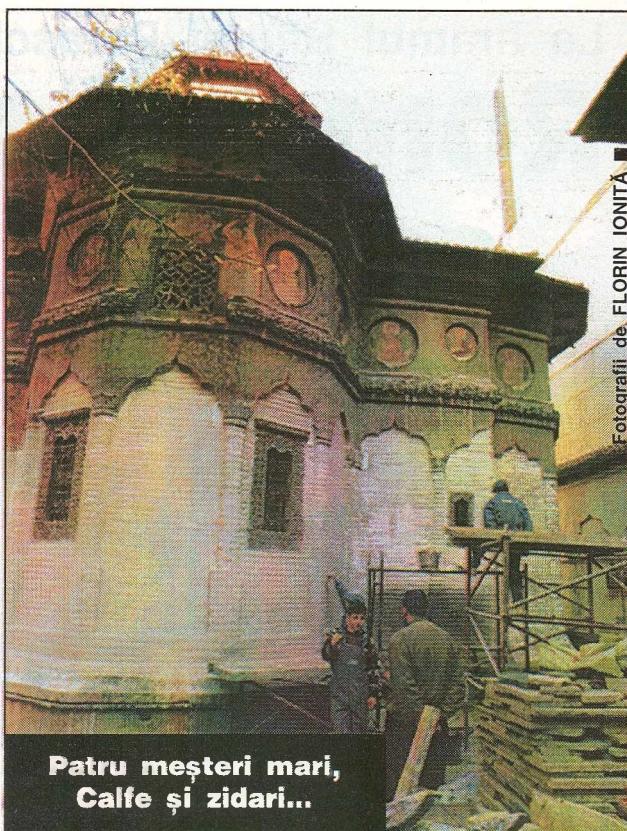
Părintele Iustin nu uită să-mi spună că, pe lângă partea de monument, biserica Stavropoleos are o comunitate de credincioși și un grup de muzică tradițională bisericească (bizantină), care a concertat în țară și străinătate. „Iar tinerii, și nu numai ei, se adună la seminariile cu tema «Darul deosebiri», unde deslușesc înțelesurile Scripturii și învățătura Bisericii”.

Of-urile arhimandritului

Spun părintelui că l-am întâlnit prima oară în august, acest an, la Primăria sectorului 3. Atunci Sfinția Sa era supărat pe românii care-i furaseră din curtea bisericii bradul de Crăciun. Era contrariat de răspunsul cucoanei care-și plimbă zilnic „odrasla”-n leșă, în jurul așezământului bisericesc, fără a strânge însă resturile animalului: – „Dar eu sunt credincioasă, părinte!” Și părintele iartă pentru că-i în firea lucrurilor ca aleșii Domnului să ierte, dar... „O altfel de poluare, nu mai puțin gravă, și aproape neîncetată, o reprezintă melodiile de la Carul cu Bere (aflat la 15 metri de Stavropoleos), ce de multe ori coincid cu slujba, și mai ales nopțile cu nunți”.

Părintele Iustin – nu e numai situația domniei sale – știe că așezământul Stavropoleos este confruntat cu reale dificultăți: „Neavând parohie (veniturile sunt foarte mici), biserica trebuie să plătească curentul electric, convorbirile telefonice și toate cele necesare unei vieți civilizate, la fel ca întreprinzătorii”.

Un preot, domnilor, nu-i buticar. Nu vinde. El dă credință sufletului.



Patru meșteri mari, Calfe și zidari...

Fotografii de FLORIN IONIȚĂ

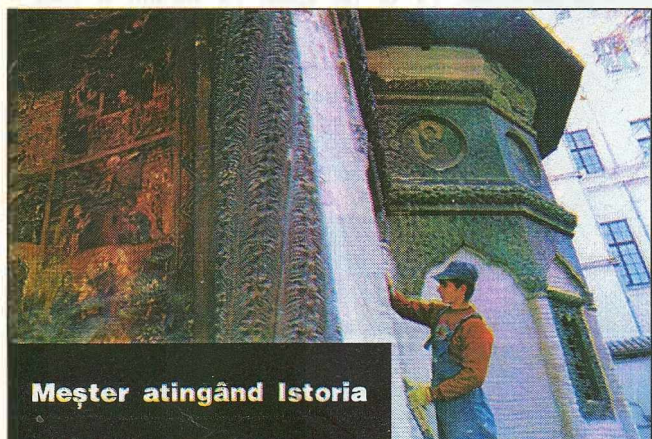
Părintele

Îl rog pe arhimandrit să-mi spună ceva despre sine, despre cum e atunci când e, simplu, Iustin Marchiș: „Nu pot. Eu sunt preot, eu n-am timp pentru mine.”

Îi mulțumesc Sfinției Sale și ies în curte. Meșterii mă privesc curioși, apoi își văd de ale lor, cu glasuri și gesturi liniștite. Mă plimb prin curtea casei parohiale. Fresce cu sfinți, înnegrite de aburul istoriei stau sprijinite de ziduri. Ochi de îngeri mă cercetează. E lapidarium-ul organizat de Ion Mincu: pietre funerare – piese documentare, Pisaniile bisericilor Sf. Ioan cel Mare și Sf. Sava; pe loțul lor azi e CEC-ul mare sau statuile de lângă Universitate... Văd fragmente de sculptură: un chip de fetiță moțată și îmbufnată, capul unui băiețel, cu o tunsoare precum aceea a pajilor de odinioară, o mică statueta ecvestră (călărețul își „pierduse” capul). Istoria și Timpul s-au contopit cu Arta...

Merg la femeia de la lumânări. Se apleacă spre a ridica o scamă doar de ea zărită. La Stavropoleos, femeile din biserică stau în mână cu cărți de rugăciuni sau de cântări. O întreb de arhimandritul Iustin Marchiș: un pic circumspectă, mă măsoară din ochi și după câteva secunde răspunde: „Părintele e părintele nostru. La el ne spovedim, la el ne împărtășim. Vorbim deschis; știe toate alea. Eu îi spun de casă, de copii...”

Trec la șase prin fața bisericii. La VII și la ADORMIȚI lumina arde. Încerc să deschid ușa sfântului lăcaș. E slujbă. Stavropoleos e plină. Imediat se aude un șâșăit prelung. Oamenilor de acolo nu le pasă de aceia pregătiți oricând să „meșterească” senzaționalul.



Meșter atingând Istoria

La hramul Sfintei Parascheva

Românii au inventat coada la închinat

Inedit

În fiecare toamnă, hramul Sfintei Parascheva - ocrotitoarea Moldovei - adună, la Iași, români cu nemiluita. Sfânta are reputația realizării de minuni și românul nostru își pretinde rația de minuni ce i se cuvine. Anul acesta, lângă moaștele Sfintei Parascheva au luat loc cele ale Sfântului Andrei, apostolul României. Un motiv în plus ca buluceala să fie perfectă.

Te rogi la Cuvioasa ca să-ți intre plodul la „Marketing“

Pentru a apuca să atingă sfințele moaște, credincioșii sunt în stare de orice. Se calcă pe picioare, se îmbrâncesc, își cară pumni în cap sau în plex. Coadă la închinat e la fel ca orice altă coadă din România, la fel ca o coadă pentru vize de Italia, de pildă. Precum se cunoaște, coada reprezintă una din tradițiile noastre sfinte, de neatins. Iar la coadă e admisă orice șmecherie. Te bagi ca nesimțitul în față, îți vinzi locul pe zece dolari, stai încolonat de două ori și-ți faci un număr dublu de cruci. În fine, ca la coadă. Nu-ți convine, închină-te acasă!

Minunile cerute sfintei sunt dintre cele mai palpabile. Nici că se putea altfel, în pragmaticul secol douăzeci. Astfel, credinciosul se roagă pentru ca să-i reușească plodul la „Marketing“, pentru un serviciu mai bun soției, pentru un apartament cu patru camere căci,



Cerșetor cu fes, icoană și text lacrimogen

deh, copiii au crescut.

Iar Cuvioasa Parascheva trebuie să se execute, că d-aia-i sfântă.

Și dacă pentru materializarea acestor rugă e necesar un interval de timp, sunt și oameni care au parte de fericire la minut: hoții de buzunare și cerșetorii. Hoții, după ce „ard“ credincioșii la portofel, spun, cu umilință: „Doamne, iartă-mă!“. Apoi, ca să fie siguri că păcatul e șters, varsă bacșișuri creștinești în palmele unor cerșetori zdrențăroși. „Să îți ajute Dumnezeu!“ – le doresc pomanagiii. După cum se observă, circuitul e perfect.

Poliția face ordine în coada la închinat

Fotografii de RADU ANICULĂESI



Oare Sfânta se supără dacă tragem o țigărușă?

Când vine noaptea, în vechea Catedrală Mitropolitană din Iași, mirosurile se depun în straturi, ca-ntr-un cămin de nefamiliști. Credincioșii scot sălămiorul, iese la interval și țuiculăta. Se scot și pantofii, pentru puțin confort, ce Dumnezeu! Dar, oare, sfânta și sfântul s-ar supăra dacă aprindem o țigărușă? Ei, asta-i, cum să se supere pentru atâta lucru. Într-un târziu, lumea începe să sforăie, cu burdihanul împăcat, cu sufletul împăcat și el. Numai câte o pisică mai cu tupeu întreprinde scurte raiduri, în scop de aprovizionare, printre creștinii adormiți. Doi cerșetori își bagă protezele de invalizi în sacoaș și pormesc agale spre casă. Lângă colțul Mitropoliei, un călugăr explică unei femei ceva. Dar parcă ce poate explica un bărbat, fie el și călugăr, unei femei, la ora asta?

Pentru că a fost și campanie electorală, candidații noștri s-au întrecut și



Drept-credinciosul senator Ion Solcanu rugându-se pentru un nou mandat, Cuvioasa Parascheva l-a ascultat

ei în cruci. Și-așa, Sfânta Parascheva – ocrotitoarea Moldovei – a ajuns și agent electoral. Oricum, ea ne-a dove-

dit tuturor că e o sfântă cu nervii tari. An de an, suportă cele de mai sus.

CĂTĂLIN MIHULEAC ■

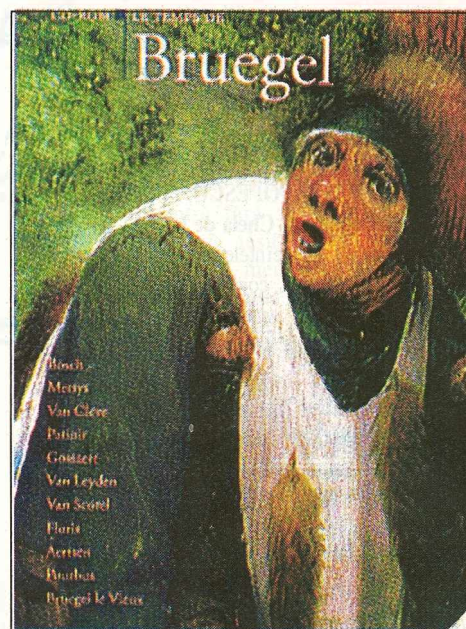


O colecție de excepție

Ne-a vizitat la redacție dl **Ioan Botez**, locotenent-comandor de aviație, posesorul unei impresionante colecții de aviație și astronautică. În peste 55 de expoziții au putut fi văzute circa 5 000 de insigne, medalii, plachete, publicații, fotografii, cărți poștale ilustrate, brevete de pilot. Un capitol aparte al colecției îl constituie autografele, printre care cele ale lui **Charles Lindbergh** (care, pe 31 august 1938, s-a aflat la Cluj, împreună cu soția sa), **Italo Balbo**, ministru al aerului în anii '30, în Italia, **Gheorghe Jienescu**, ministrul român al aerului în timpul celui de-al doilea război mondial, și ale multor alte celebrități. Colecția, începută în urmă cu un sfert de secol, este completată de autografe ale participanților la „Cerbul de Aur” și ale altor personalități, din diferite domenii.

Bruegel pe CD Rom

Un CD Rom care adună peste 120 de tablouri ale marilor artiști flamanzi din secolul al XVI-lea – Bosch, Metsys, Gossaert – a fost de curând pus în vânzare în Țările de Jos dar și în Franța. Peisaje, portrete, scene religioase pe care cunosătorii le-au întâlnit prin muzee sau le-au putut admira în albume pot fi astfel privite în tihna căminului propriu. În această serie a artiștilor flamanzi se află și un pictor de talia lui Bruegel, cu peisajele lui aflate între reverie și realitate, cu umorul său sănătos, cu viziunile sale moralizatoare care nu refuză exprimarea pre-expressionistă. (Șt.N.)



Eveniment muzical

Pe 13 decembrie 1996, la Sala Polivalentă, formația **IRIS**, după 19 ani de existență care au însemnat 2 300 de spectacole (inclusiv alături de Uriah Heep, Ian Gillan, Nazareth și alte celebrități), adunând vreo 3,5 milioane de spectatori, a susținut un spectacol fără precedent în România. Un impresionant arsenal tehnic a fost pus în acțiune: echipamente de sunet de 50 kw, 500 de reflectoare însumând 150 000 W, ecrane video etc. și – mai ales – sistemul audio „surround”, prin care sunetul vine din 6 puncte de emisie diferite. Concertul a fost dublat printr-un film de televiziune realizat de Mihai Godoroja, povestind istoria turneului **IRIS**, și de albumul „Luna plină”, care apare la Zone Records-Polygram Romania. Un triplu eveniment, deci, care cu siguranță nu i-a lăsat indiferenți pe numeroșii fani ai genului.

Texte sub



● **DANIELA MIHAI, Lugoj.**

Afirmațiile dv. sunt adevărate:

„Când cântil viața îți pare numai tandră/ te uiți în oglindă/ și-ți vine să râzi/ de riduri, de firele albe.“ etc.

Ele n-au însă nici o legătură cu poezia. Trebuie să ne emoționăm, nu doar să ne obținem consimțământul.

● **JAN O. RAZU-SENIOR, București.** „Doresc să cunosc criteriile după care pe unii autori îi publicăți, iar pe alții nu.“

Mi-ar trebui sute de pagini ca să vă explic ce criterii folosesc. Iar lectura lor nu v-ar fi suficientă. Ca să ajungeți cu adevărat la o clarificare, ar fi necesar să citiți ce au scris, înaintea mea, sute de alți critici literari (esteticieni, comparațiști ș.a.m.d.) pe această temă.

● **DORIAN I. ARTEMI, București.**

Dv. folosiți cuvintele aproape la întâmplare. Ceea ce rezultă este uneori banal, alteori ininteligibil, iar alteori caraghios:

„Prima dată când te-am atins, am vrut să-ți găsesc o rimă! Tot ce-am putut să-ți dau a fost un deget.“

● **VALENTIN POPESCU,**

București. Povestirea **Cheia de la boscheți** este de neînțeles. Ceea ce totuși se înțelege vă compromite ca autor, dovedind că aveți un gust neevoluat (păsări nocturne, raze de lună etc.).

● **DOMINIC DIAMANT,**

București. Atât povestirile, cât și poemele pe care mi le-ați trimis recent confirmă impresia mea inițială: sunteți un autor talentat, dar superficial, incapabil să dea greutate cuvintelor sale.

● **CĂTĂLIN MIHĂILESCU, Pitești.** La vârsta de 21 de ani, dv. scrieți ca un elev din clasa întâi:

„Ce frumos e să trăiești./ Să trăiești și să iubești./ Când știi și faci ce trebuie/ Pentru a trăi în curătenie.“

Dacă progresați în continuare în ritmul ăsta, la 80 de ani veți debuta la **Mașina de scris** (prezentat, bineînțeles, de alt critic, pentru că eu n-am să mai fiu în viață).

● **IOSIF JUNE-RAPOLTEANU, Rapoltu-Mare, Hunedoara.** Povestea romanului pierdut fără urmă, o dată cu persoana care a încercat să-l treacă granița clandestin, este mai impresionantă decât romanul însuși (reconstituit de dv. din memorie). Nu spun că nu aveți intenții frumoase, dar nu puteți depăși un anumit convenționalism, specific celor eternizați în

ipostaza de începători.

● **CONST. VANG., Galați.** Din tot ce mi-ați trimis, mi-au plăcut două versuri și un sfert:

„eu voi fi/ un poem sau chiar mai mult:/ un trandafir de piatră.“

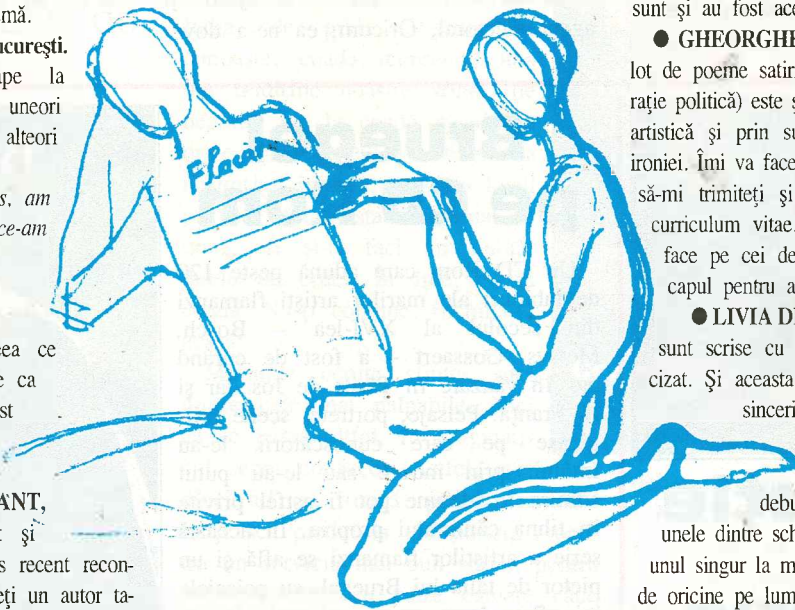
● **GIREL BARBU, Brăești, Buzău.** Încercarea dv. de a fi dezinvolt eșuează în stridentă:

„Când mă gândesc la economia de piață/ se învârtesc cu mine Penteleul/ și-mi vine s-o iau de nebun prin viață/ urlând cum urlă-n junglă leul.“

Rareori scrieți și câte o strofă inspirată:

„Mi-e dor copiii mei de-o revoluție/ turnați-mi praf de pușcă în stilou / poezia este ultima soluție/ de-a intra în lume din nou.“

● **ANA IONESCU, Oltenița.** Trăirea intensă vă sufocă și vă împiedică să vă controlați scrisul. Poate că abia după ce nu veți mai iubi veți putea scrie despre iubire.



● **MARY, Rădăuți.** Răspunsul de mai sus vi se potrivește și dv.

● **FIRUȚA SACOTA, Zalău.** Aveți sensibilitate și cunoașteți bine limba română, ceea ce pentru o elevă (din vremea noastră) reprezintă o performanță, însă educația dv. estetică este incompletă. Scrieți ca în secolul XIX:

„Dar prin obloane putrezite./ Cade în van palida lună./ Zăresc schelete colbuite./ Zadarnic clopotul vechi sună./ Căci moartea neagră e stăpână./ O lume-nreagă e-n ruină.“

● **VERONICA STĂNILĂ, Moinești, Bacău.** Poemele sunt publicabile, dar dacă le-aș publica ar trece neobservate. Aștept de la dv. texte care să atragă atenția și să se țină minte.

● **COSTICĂ OANCĂ, Corod, Galați.** Noile dv. aforisme vor apărea și ele – selectiv – la **Mașina de scris**, în viitorul apropiat. Îndeplinesc condițiile minime impuse de gen – relevarea unui

adevăr paradoxal, formulare concisă și elegantă:

„Nimicul este și mai și decât nimicurile.“; „Numai oamenii deosebiți se aseamănă.“ etc.

Există însă printre enunțurile dv. și unele banale, la care, dacă sunteți de acord, am să renunț. Iată un singur exemplu:

„Ca să nu te mănânce câinii, omoară-i.“

● **ELIA PAVLOVICI, Stupina, Vrancea.** Schița **Dulapul cu pumni** este obscură, deși nu i se poate nega un sarcasm de bună calitate. Ar fi bine să nu vă îndepărtați de realismul patetic, de înregistrarea precisă și dramatică a pulsului vieții, prin care v-ați remarcat inițial.

● **ST. CIOBAN, Suceava.** Desenul are grație (il și reproduc, după cum vedeți, în acest număr). Poemele cuprind, printre numeroase stângăcii, și versuri expresive:

„ibricul de cafea tipă îndurerat!./ pieptenul se plimbă/ printre gândurile mele!./ radioul latră fără rost“.

Într-un poem de genul acesta, de o concretețe agresivă, nu au rost explicațiile, concluziile etc.:

„...toate astea sunt/ și au fost/ același ritual al rutinei.“

Ne-am fi dat seama și singuri că toate astea sunt și au fost același ritual al rutinei.

● **GHEORGHE IONESCU, București.** Noul lot de poeme satirice (cele mai multe, de inspirație politică) este și el remarcabil prin inteligența artistică și prin subțirimea tăioasă, de laser, a ironiei. Îmi va face plăcere să le public. Nu vreți să-mi trimiteți și o fotografie (color)? Și un curriculum vitae... fie și numai pentru a nu-i face pe cei de la SRI să-și bată prea mult capul pentru a obține date despre dv.

● **LIVIA DIMULESCU, Ploiești.** Schițele sunt scrise cu o mână sigură. V-ați... clasicizat. Și aceasta fără să se piardă nimic din sinceritatea febrilă, din vulnerabilitatea sufletească prin care v-ați remarcat încă de la debut. Am să public, în timp, unele dintre schițe (bătându-le, bineînțeles, de unul singur la mașină, pentru că dv. vă e milă de oricine pe lumea asta, numai de mine nu și continuați să-mi trimiteți textele nedactilografiate).

● **EMILIA BUDESCU, Bădeni, Runcu, Dâmbovița, VERONICA RĂUȚU, Plăieșu, Timișoara, Neamț, ANDREI N. STELIAN, Oltenița, Călărași, I.C. CICEU, Bistrița, CONST. C. POPESCU, Pitești.** Textele dv. sunt iremediabil naive.

● **CRONICAR, București, GHEORGHE SHAKESPEARE, Constanța.** Îmi place că parodiați rubrica **Texte sub lupă** (este o dovadă că o citiți atent). Din nefericire, însă, parodiile dv. n-au umor.

● **ROXANA SICOE-TIREA, Deva, SILVIU CULEA, București, ALINA DUNĂ, București, ANA BUCUR, București, MARIA, Brăila, DIANA STOIAN, București, MIHAIL MEDREA, Sibiu, MARA BOGDAN, Dragomirești, Dâmbovița.** Ceea ce mi-ați trimis nu poate fi publicat, dar dovedește că aveți aptitudini pentru scris. Merită să faceți noi încercări.

Scrisori de la autori furioși

Domnule Alex Ștefănescu

Mă dezamăgiți profund încă o dată... Comparația cu puiul de găină chiar m-a făcut să cad pe spate, metaforic vorbind, firește.

Oamenii total deschiși, cum ar trebui să fie un critic literar, nu acordă o atât de mare importanță vârstei sau cel puțin nu fac din asta un factor esențial. Mă așteptam să spuneți că nu v-a plăcut ce-ați citit, că e infantil, în fine, să argumentați cu ceva. Dar dumneavoastră vă legați tocmai de

„tinerețea” mea și așa-zisa lipsă de experiență. Vă spun sincer că nu aveți idee despre experiența mea de viață. Nu spun că e ceva „vast”, dar în mod sigur există și chiar ceva mai mult ca la ceilalți „de vârsta mea”. Poate n-am ajuns încă la completa maturitate, dar experiența... să fim serioși.

Prima dată v-am scris când aveam 16 ani și câteva luni. În noiembrie împlinesc, în sfârșit, 18 ani. Așa-zisa libertate și „recunoaștere” pe plan social. Păcat că nu votez... De fapt, cine știe, poate e mai bine, dezamăgirea nu va fi atât de mare ca la cei care vor realiza că au încercat

ceva, au sperat, dar n-au reușit.

Uneori, mi se pare că nu voi publica niciodată. Și nu prea înțeleg. Vorba lui Dominic Diamant: „care să fie, bre, criteriile ce fac posibilă publicarea unui text?”

Versurile mele nu mi se par nici proaste, nici lipsite de interes. Atunci? Tot VÂRSTA?! Atunci rectific, domnule: am 40! E? Cum vi se pare? Așa-i că versurile mele „trezesc ceva în cititor”?

1 noiembrie 1996

NIKITA AXINTE

București

Ieșirea din anonimat

Iulian Mărgărit



Când mi-a trimis versurile, în urmă cu câteva luni, Iulian Mărgărit era student (la Facultatea de Limbi Străine din București). Acum, la apariția lor, este profesor (la Liceul „Sfântul Iosif” din același oraș). Fugit ireparabile tempus...

Autorul (născut la 12 ianuarie 1971) are un mod de a scrie mai puțin obișnuit. Numește naiv fiecare situație, exclamă și întreabă naiv, repetă naiv ceea ce i se pare important. Poeziile sale sunt un fel de compuneri școlare în versuri. Această naivitate este însă a cuiva care **știe mai mult decât spune**. Uneori ni se pare chiar că nu este naivitate, ci **liniștea** unui filosof edificat de multă vreme asupra sensului vieții.

Oamenii sunt...

Oamenii sunt o pădure bătută de vânt
O pădure lovită
De vânt
Cu rafale puternice
Reci, tăioase,
O pădure încă semeată
Pe care vântul vieții o
Bate neconținut.
Pădure pe care vântul
Nu o iartă până în
Ultima ei clipă de viață.

Oamenii sunt o pădure
Care are nevoie de
Soarele următoarei dimineți.

Coșmar

Am visat că te strig,
Că te strig, că te strig pe nume

Pe numele tău frumos
Și tu nu auzai.
Nu auzai nimic.
Pentru că trecea un tren printre noi
Un tren care nu se mai sfârșea...
Și eu nu mai puteam să te strig
Iar tu ieșai din gară...
Ieșai încet din gară
Neștiind că în spatele trenului
Eram eu care te strigam,
Care te strigam
Cu ultimele puteri.

Întâlnire cu zâna

Te-am reîntâlnit
Ești mai frumoasă ca niciodată
Ești mai frumoasă ca oricând
Întotdeauna ai fost frumoasă.
Dar te-ai făcut și mai frumoasă.
Ce cauți tu aici?
Ce cauți tu printre oameni?
Du-te înapoi în țara zânelor
Nu ai ce căuta aici
Te-ai rătăcit, frumoaso
Zâna mea de altădată...
Am reîntâlnit-o azi

Pe zâna mea de altădată
Era mai frumoasă ca
niciodată

Se rătăcise pe aici.
I-am arătat drumul spre țara ei
Rugând-o să nu se mai întoarcă niciodată
Pe acest tărâm.

Impertinenții secolului XX

Cine v-a dat dreptul
Să intrați în sufletul meu?
Impertinenților
Lumea e o lume de impertinenți
Care intră fără să bată la ușă
Ieșiți afară, ieșiți imediat
Din sufletul meu
Nu v-am permis să intrați
Și n-o să o fac niciodată
Până când n-o să absolviți
Fiecare dintre voi
Câte un pension de domnișoare
La Paris
Numai atunci veți intra,
Cerându-vă scuze pe franțuzește.

Ieșiți imediat afară, din sufletul meu
Impertinenților
Voi care intrați cu sila înăuntrul omului
Când nu e el acasă.

Înainte de a-mi scrie, citiți următoarele PRECIZĂRI

■ Premiul Mașina de scris, în valoare de 1.000.000 de lei, a fost atribuit anul acesta tinerei (foarte tinerei!) prozatoare ANA-MARIA ANDRONE, elevă la Liceul „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” din Buzău. Fotografii, informații și declarații în legătură cu festivitatea decernării premiului găsiți chiar în acest număr al revistei. Într-un fotoreportaj care nu a... încăput în cadrul rubricii noastre.

■ Competiția, bineînțeles, continuă. Vă amintesc câteva dintre condiții. Textele pe care mi le trimiteți trebuie să fie dactilografiate. Dacă sunteți optimiști, adăugați și o fotografie a dv. (color) și un curriculum vitae (alb-negru!). Dactilogramele, manuscrisele și fotografiile nepublicate NU se restituie.

■ Toate scrisorile primesc un răspuns. Toate textele literare valoroase se publică. Toate textele literare publicate candidează automat la premiul de 1.000.000 de lei care se acordă anual, la 1 noiembrie.

■ Dintre corespondenții Mașinii de scris se selectează și autorii cărora li se asigură publicarea, pe bază de contract, a unei cărți. Numele lor se anunță la fiecare 1 martie.

Prima școală particulară de dans sportiv din țară

Nouă probă olimpică, dansul sportiv se impune prin grație și spectaculozitate, în ciuda unei insuficiente mediatizări. Iată că, în această a doua jumătate a anului în curs, a apărut, la Iași, prima școală particulară de dans sportiv. Beneficiind de îndrumarea reputaților antrenori ucraineni Natalia și Victor Rouso, aceste cursuri sunt urmate deja de douăzeci de perechi, existând însă cereri pentru alte treizeci de perechi.

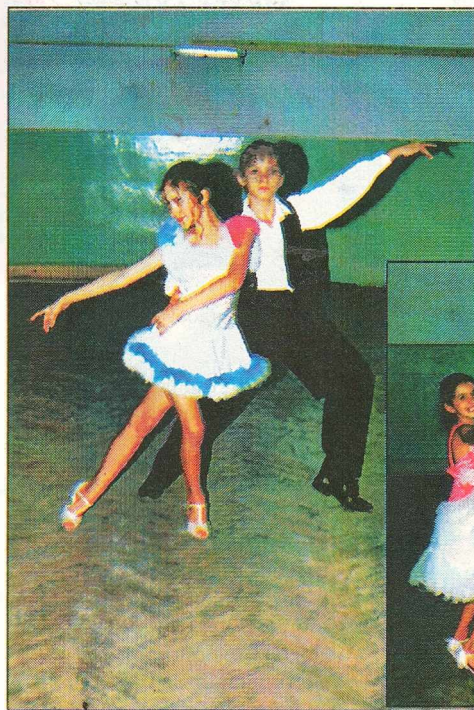
Se poate spune că acest sport este prohibitiv din punct de vedere financiar. De exemplu, costumul de concurs pentru concurențe (costum cu proprietăți speciale, importat

din Germania) are prețuri ce pot ajunge până la 5 000 de mărci. De asemenea, fiecare ședință de pregătire costă circa 50 de dolari, plus cheltuielile cu masa și cazarea antrenorilor.

Cu toate acestea, rezultatele școlii sportive de dans sportiv „Nikons” încep să se vadă. S-au primit deja invitații pen-



Patroana școlii de dans sportiv „Nikons” – dna Maria Miculiță – cu două cursante



tru concursuri în Germania, Rusia și Franța. De asemenea, într-un timp foarte scurt, școala a reușit să aibă printre cursanți doi componenți ai lotului național (Cosmina Țarnă și Bogdan Juverdeanu).

Antrenament de dans sportiv

Piața neagră a țigărilor din Moldova folosește minori

În județele Moldovei, piața țigărilor de contrabandă s-a extins fără jenă. În Iași, de pildă, aproape toți fumătorii de carieră își hrănesc plămânii cu nicotină de la bișnițari, mai ieftină cu circa 30% decât în comerțul legal. La fiecare intersecție, șoferii sunt abordați cu formula: „Spre ce țigări înclină gusturile domnului?” Și, pentru că bișnițarul este, orice s-ar spune, o ființă superioară, în caz că fumătorul nu stă foarte bine cu banii,

se poate opera o reducere. O mică ciudățenie este că rețeaua de plasare a tutunului pe piața neagră folosește copii în ultima vreme, pentru a vinde marfa. Este, dacă vreți, o mică măsură de precauție. La fiecare raid al poliției, copiii se pot alege cu cel mult câteva palme peste fund, pe când un comerciant adult riscă amenzi consistente ori chiar ani de pușcărie. Cum s-ar spune, deși, în mare parte analfabeți, copiii români mișcă, după puterile lor, roțile dințate din mecanismul economiei de piață. Dar cine patronează aceste rețele mafiote (aprovizionate din Basarabia) nimeni nu este prea interesat să afle.

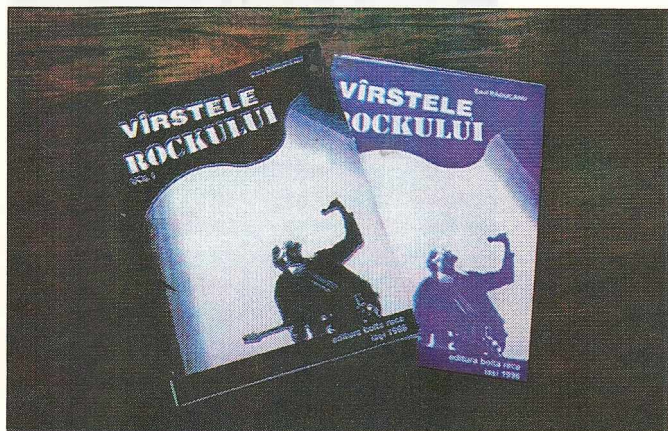
Copii folosiți de rețelele de plasare a țigărilor de contrabandă



„Vârstele rockului” – un manual pentru amatorii de muzică bună

Au apărut recent primele două volume din cartea lui Emil Răducanu (47 ani) intitulată „Vârstele rockului”. Autorul, rocker bătrân, este redactor muzical la RTV Iași. Ineditul cărții editate de Casa „Bolta Rece” este că studiază fenomenul muzicii rock încă din zori. Astfel, blues-ul este analizat chiar din faza muzicii negrilor de pe plantații. Nu este dată uitării nici o tendință. Iată, de pildă, câteva capitole din secțiunea dedicată blues-ului: „Blues-ul Deltei”; „Blues-ul din Texas”; „Blues-ul la New Orleans”; „Blues-ul la Memphis” etc.

La rândul ei, muzica country este urmărită din fașă, de pe când nu era decât muzică țărănească (hillbilly music).



Ochiul ironic și duios al autorului nu se mulțumește cu epiderma lucrurilor, pătrunzând adesea în adâncime. Bunăoară, suntem informați despre anii de pușcărie ai lui Chuck Berry, rockerul năbădăios ce montase o cameră de filmat în WC-ul unui restaurant sau despre grupurile eroice care cântau, în anii mafioți din Chicago, pe scena unor restaurante ce aveau scris sub firmă: „Nu închidem înainte de primul asasinat”.

Primele două volume se opresc în anii '60. Fără discuție, avem de-a face cu una din cele mai minuțioase culegeri rock editate la noi, un manual pentru amatorii de muzică bună.



Bătrânul rocker Emil Răducanu

Spitalul de psihiatrie „Socola” – azil pentru copii sănătoși, părăsiți de familii



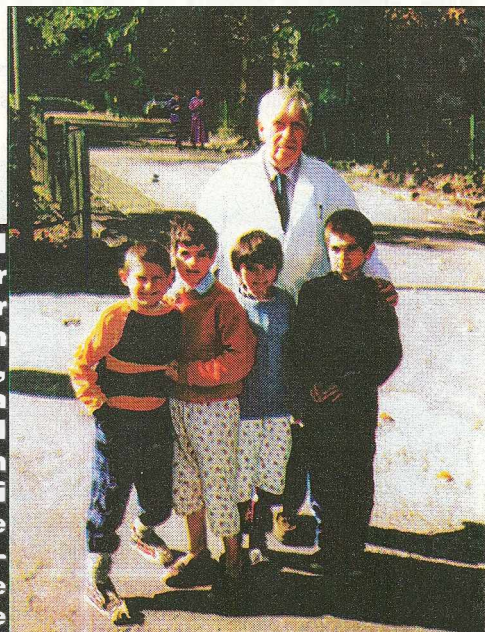
Spitalul universitar de psihiatrie Socola – Iași

Spitalul universitar de psihiatrie „Socola” – Iași a serbat, la 12 octombrie a.c., 91 de ani de existență. Cu acest prilej, în viața așezământului a avut loc o premieră. Beneficiind de sprijinul unui program PHARE, s-a inaugurat un serviciu de asistență medicală la domiciliul copiilor cu handicap sau cu deficiențe psihosociale. Desigur, actul medical este complet gratuit, echipele de asistență fiind formate din trei specialiști (medic, asistent social și pedagog) care se implică în toată viața copilului bolnav. Transportul este asigurat cu un microbuz Renault, desigur, tot o donație. Programul acoperă, deocamdată, zece familii, în lunile următoare prevăzându-se extinderea lui și la nivelul

adolescenților.

Clinica de „Psihiatrie infantilă” a Spitalului Socola, condusă de prof. univ. dr. Constantin Romanescu, este întrebuințată și ca un coș de gunoi de către familiile ce vor să se debaraseze de copiii lor absolut sănătoși. Cât de sănătoși vor mai fi aceștia după o ședere mai îndelungată în acest spital este o cu totul altă problemă.

Profesorul universitar doctor Constantin Romanescu, de la Spitalul Socola în mijlocul unui grup de copii abandonați de familie



Fotografii de RADU ANICULĂESI

Stele din... cauciuc

De aproape un deceniu și jumătate englezii urmăresc în fiecare duminică la unele posturi de televiziune emisiunile denumite **Spitting Image**, în care evoluează peste 400 de păpuși din cauciuc reprezentând imaginile caricaturizate ale unor personaje celebre.

Cu ajutorul acestor păpuși de „gumă” sunt imaginate tot felul de povești și situații, cele mai multe nostime, ironice sau uneori caustice. Moda a trecut Canalul Mânecii, ajungând în Franța, unde s-au organizat așa-numitele Collar-Show. Și aici, ca și în



Păpușa Maurizio Costanzo

Anglia, protagoniști ai scenei culturale sau politice – de la Liz Taylor până la membrii familiei casei regale britanice, de la cântăreți la actori celebri – devin „obiecte de consum televiziv”.

În Italia moda a apărut acum vreo doi ani în spectacolele Gommapiuma. Printre „păpuși” – Luciano Pavarotti sau comicul Maurizio Costanzo.



Păpușa Luciano Pavarotti

Un roman adevărat

Când Truman Capote scria romanul **Cu sânge rece** pornind de la un caz real și practicând de fapt un fel de jurnalism narativ, el inaugura o adevărată școală: cea a literaturii-reportaj, a ficțiunii-nonficțiune. Ulterior, criticii literari au afirmat că nu Capote a fost primul, dar el a fost exemplul cel mai strălucit și mai mediatizat.

În 1982 sosea în Franța ca să-i cunoască valorile culturale și spiritul ei mediteranean un tânăr ziarist american, Mark Hunter.

În timpul unei documentări pentru o altă carte, el dă de firele unei afaceri tenebroase. Moartea suspectă a unei contese, Suzanne Canson. Face cercetări, întreabă martori, studiază arhive. Și ajunge la concluzia că femeia fusese omorâtă de o prietenă a ei, asasina intrând astfel în posesia unei părți din avere, dintre care un autentic tablou de Murillo.

Toate aceste date au constituit trama romanului-document **Le destin de Suzanne. La véritable affaire Canson**, apărută la editura Fayot și care s-a bucurat de un mare succes.

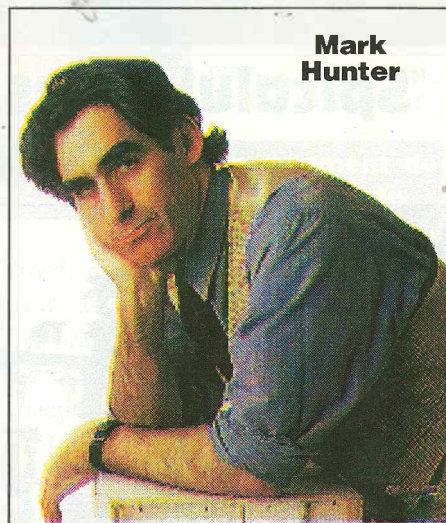
Scala del Bovolo restaurată

Pentru venețieni constituie unul dintre punctele de atracție, dar străinii care vin s-o vadă sunt încă puțini. Scara Bovolo, o faimoasă scară exterioră în formă de melc, a fost de curând restaurată în urma unui concurs. Lucrările de restaurare au fost sponsorizate de Minnesota Chapter of World Monuments Fund.



Construită pe la 1490 când a fost înălțat Palazzo Contarini, scara în formă de melc sau scoică (**bovolo**, în dialectul venețian) este o construcție gotică formând un turn rotund de 28 de metri cu un total de 80 de trepte. Este, în felul ei, o lucrare revoluționară anticipând cu câteva secole „apendice exterioare” asemănătoare (ascensoare, poduri, pasarele) care au fost proiectate de arhitecții secolului nostru în oțel și sticlă. Scara venețiană are cinci ordine de logii care culminează cu un belvedere acoperit cu o cupolă.

Mark Hunter



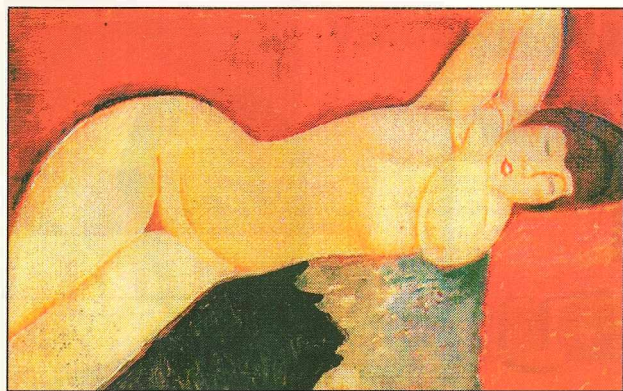
Maestrul Magritte

În această toamnă bucureștenii au avut ocazia să admire fotografii ale câtorva dintre lucrările unui mare maestru al artei supra-realiste: belgianul René Magritte, după ce, la începutul verii, Palatul Cotroceni a găzduit o incitantă selecție din desenele lui Dali.

Puțini știu că în urmă cu doi ani, două retrospective – organizate una la Madrid și alta la München – repuneau în circulație două nume de primă mărime ale artei acestui secol, atât de neliniștit. Cea din capitala spaniolă găzduia cele mai cunoscute lucrări ale lui Magritte (1898-1955), în timp ce aceea organizată în capitala bavareză cuprindea pe cele ale lui Paul Delvaux. Iar cu aceste prilejuri s-a vorbit despre vocația „literară” a discursului pictural al lui Magritte. Obiectele sale încep să vorbească privitorului din poziția paradoxală în care au fost așezate pe pânză.



Magritte, „Obiecte familiare”



Din nou Modigliani

Amedeo Modigliani este, alături de Van Gogh, probabil unul dintre pictorii moderni cei mai fascinanți ai acestui secol, nu numai prin destin, ci și prin operă. Modi, cum îl numeau prietenii, a pictat între crize de alcoolism și perioade de extaz romantic. Prieten cu Brâncuși (unul dintre puținii confracți pe care maestrul de la Hobita i-a îngăduit în preajma sa), Modigliani a ajuns acum un adevărat mit, iar operele sale cunosc o valoare de piață extraordinară.

De aceea au și apărut multe fal-suri. Pentru o mai bună cunoaș-tere a operei pictorului, în Italia (în colecția **Leonardo**) a apărut un superb album care cuprinde cele 349 picturi sigur atribuite pictorului, precum și desene, schițe. Lucrarea este îngrijită de Osvaldo Patani și este conside-rată în sine o bijuterie bibliofilă.

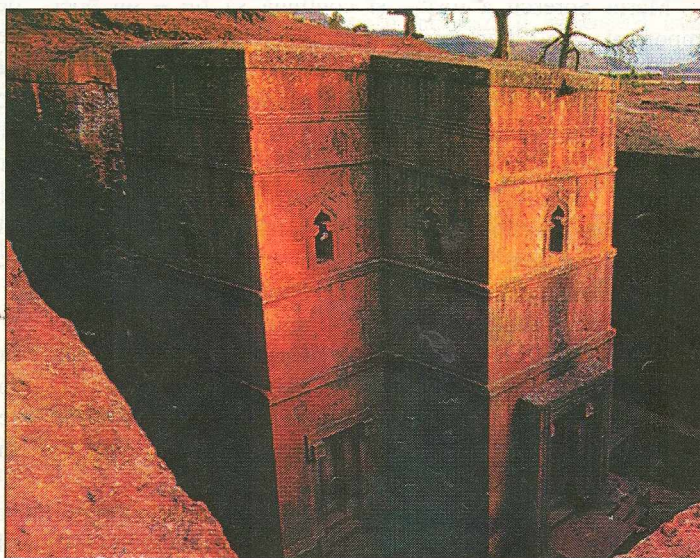
Iată în fotografie lucrarea **Nud culcat cu mâinile ridicate** de Mo-digliani, reprodușă în albumul pomenit.

Când nu se citește „cu fața“

Svetlana Sorokina, o prezentatoare a postului de televiziune **Vesti** (Știri) din Moscova, a primit premiul **Orfeu** pentru cel mai bun speaker. Spre deosebire de alți prezentatori care citesc știrile „cu fața“, adică exprimă pe chip genul de mesaj pe care-l transmit, Sorokina a adoptat un stil neutru, dar nu lipsit de căldură, ceea ce i-a adus simpatia telespectatorilor.

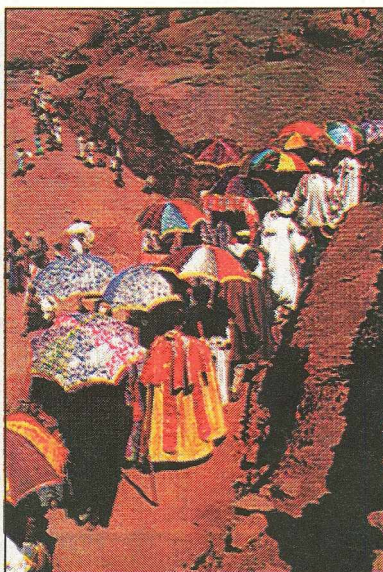


Cultură fără frontiere



Pe munte, mai aproape de Dumnezeu

Pe muntele Abune Yosef se află cetatea Lalibela, simbolul creștinismului din Etiopia. Aici, la înălțimea de peste



2 800 de metri se află, săpate în tuf vulcanic, bi-serici și alte simboluri creștine construite de-a lungul secolelor la care vin anual, în special de Paște și Crăciun, mii de pelerini din zonele învecinate. Aici se află unul dintre leagănele străvechi ale creștinismului care a reușit să supraviețuiască influențelor islamismului și iudaismului.

În fotografie, un aspect al unei procesiuni și una dintre extraordinarele bi-serici din Lalibela, numită Beta Ghiorghis.

Playboy à la russe

Faptul că gusturile și apetitul cultural al rușilor s-au schimbat după câțiva ani de perestroikă și alți câțiva de tranziție elținiană o dovedește și apariția unor reviste care cu greu ar fi putut fi acceptate pe piață doar în urmă cu câțiva ani. Astfel a apărut și o versiune rusă a revistei **Playboy**. Într-una din aceste ediții punctul de atracție al revistei a fost apariția unei frumuseți locale, Mașa Tarasovici, de 24 de ani, care în fotografia alăturată își arată doar aspectul său ingenuu. Mașa a primit o sumă importantă pentru prestația sa de cover-girl, dar de câteva ori mai puțin decât dacă revista ar fi apărut la New York.



Despărțirea de un mare scriitor

M A R I N S O R E S C U



A murit unul dintre puținii scriitori români de azi care ar fi putut lua Premiul Nobel: Marin Sorescu. În dimineața zilei de 8 decembrie 1996, la ora 7 și 15, într-unul din saloanele Spitalului Elias din București, inima lui a încetat să bată. Avea 60 de ani (fiind născut la 19 februarie 1936, la Bulzești, în județul Dolj).

Marin Sorescu a fost – și continuă să fie – un poet important, un dramaturg important, un critic literar important, un traducător important, un prozator (destul de) important, un publicist important. În tradiția lui G. Călinescu, el s-a manifestat ca un scriitor complet, plimbându-și mâna de virtuoz pe întreaga claviatură a genurilor literare. Nici un alt autor român de azi nu are o asemenea mobilitate artistică și intelectuală.

Ca să nu mai vorbim de faptul că până și în interiorul fiecărui gen și-a modificat felul de a scrie de la un volum la altul, sub impulsul unui demon al inventivității. Prima sa carte, **Singur printre poeți**, 1964, nu era o simplă culegere de parodii, ci o paradă de stiluri ale poeziei românești contemporane. Acest mod de a debuta avea, fără îndoială, semnificația sa. Poetul ne dovedea că poate fi oricine înainte de a fi el însuși. Au urmat numeroase cărți de poezie proprie – **Poeme**, **Moartea ceasului**, **Tineretea lui don Quijote**, **Tușiți**, **Suflete, bun la toate** și altele – care au impus un stil de o frapantă originalitate: un teribilism de bun-gust, o artă a filosofării cu grație, o scamatorie cu elemente ale vieții obișnuite, convertite spectaculos în metafizică. În scurtă vreme, aproape toată lumea (literară) a început să scrie à la Marin Sorescu. Poetul a instituit un monopol asupra succesului la public. Avea inepuizabile resurse de farmec și cine voia cu orice preț să-i cucerească pe cititori nu vedea altă cale decât să-l imite pe cel ce devenise vedeta momentului.

Aflați într-o situație atât de avantajoasă, mulți alți poeți ar fi încercat să o eternizeze, transformându-și formula lirică într-o rentă viageră. Spre surprinderea tuturor, Marin Sorescu și-a abandonat invenția. Volumele de versuri din ciclul **La Liliaci** reprezintă ceva cu totul nou. Un pitoresc oltenesc, care părea să rămână veșnic o sursă de inspirație doar pentru poezii minore, dialectali, a fost valorificat de Marin Sorescu cu o extraordinară vervă artistică și s-a transformat în mare literatură.

Inspirația dramaturgului a dovedit aceeași capacitate de repetată regenerare. Piese de teatru **Iona** și **Paracliserul** sunt parabole despre sensul existenței și despre aventura tragică a cunoașterii concepute într-o manieră atemporală, spre deosebire, de exemplu, de **Matca**, al cărei subiect, deși transfigurat și stilizat, provine în mod evident din „epica” inundațiilor cata-

strofale din 1970.

În **Răceala** sau **A treia țepă** apar referiri la momente din trecutul nostru îndepărtat, în timp ce în **Există**

nervi starea de spirit și decorul aparțin civilizației secolului douăzeci. De fapt, nici o piesă nu seamănă cu alta. Apariția fiecăreia a constituit o surpriză și numai la o recapitulare a tuturor aparițiilor se poate observa o unitate de stil. Nu puteam niciodată prevedea ce urma să scrie Marin Sorescu, dar având astăzi în față orice text al său, chiar și nesemnat, ne dăm seama imediat că îi aparține.

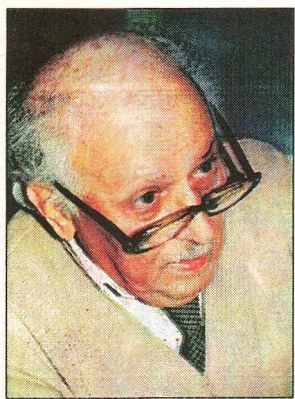
Diferențe epatante există și între cărțile de proză, deși nu s-ar putea spune că Marin Sorescu a fost un prozator atât de experimentat încât să-și permită luxul de a renunța la o tehnică narativă care s-a dovedit la un moment dat utilizabilă. Și totuși, așa a făcut. După ce a scris un roman „serios”, **Trei dinți din față**, cu personaje bine individualizate, cu o construcție epică complicată și totuși riguroasă, cu atmosferă de epocă, scriitorul a trecut fără vreun regret la compunerea unui roman de factură ludică, **Viziunea viziunii**, captivant și inclassificabil, o sărbătoare a imaginației epice și lingvistice.

Dar cronicile literare sclipind de inteligență și de malicie care au transformat pentru un timp revista **Ramuri** din Craiova într-o reședință a criticii literare românești? Dar interviurile cu poeți străini, partide de schimburi de idei pe teren descoperit din care Marin Sorescu n-a ieșit niciodată învins deși a avut parteneri celebri? Dar traduceri sale care nu numai că reconstituie frumusețea originalului, dar îi mai și infuzează un fluid misterios, dându-i un surplus de viață?

...Marin Sorescu a murit. Nu înainte de a scrie un tulburător poem despre propria sa moarte, dovadă ultimă a capacității lui de a-i lua pe contemporani prin surprindere:

„Un fir de păianjen/ Atârna de tavan/ Exact deasupra patului meu./ În fiecare zi observ/ Cum se lasă mai jos./ Mi se trimite și/ Scara la cer – zic/ Mi se aruncă de sus./ Deși am slăbit îngrozitor de mult/ Sunt doar fantoma celui ce am fost, / Mă gândesc că trupul meu/ Este totuși prea greu/ Pentru scara asta delicată./ Suflete, ia-o tu înainte./ Păș! Păș!” (**Scara la cer**)

ALEX. ȘTEFĂNESCU ■



Valoarea din umbră

Arta pe care o privim fără să o vedem

Câți dintre noi, vizitând o expoziție de pictură sau de fotografie, ne-am oprit să admirăm ramele tablourilor? Iar dacă, uneori, frapați de frumusețea sau de ineditul lor am făcut-o, pe câți dintre noi ne-a interesat numele celui care a înconjurat pânza sau fotografia cu patru bucăți de lemn, de carton, de piele? Această meserie – aproape uitată astăzi –, a celui care înrămează tablouri, este undeva la granița cu arta. E unul din multele meșteșuguri anonime, modeste, care ajută la crearea operei de artă, care o pun în valoare, dar ai cărei protagoniști rămân, din păcate, în imensa majoritate a cazurilor, niște necunoscuți...

„Mi-am început meseria acum 60 de ani, în 1936, în atelierul unui neamț. Neamțul a plecat din țară în timpul războiului, dar atelierul a rămas la locul lui. Când m-am întors de pe front, m-am angajat în același loc în care învățasem meserie, cu singura diferență că atelierul devenise proprietate de stat. Am muncit acolo toată viața, până la pensie...”, ni

se confesează domnul Stroe, unul dintre puținii care mai știu să lege manual o carte sau să înrămeze un tablou după toate canoanele artistice: „Știți, a lega o carte sau a pune o ramă la un tablou sunt niște meserii foarte aprofundate. Nu se pot face de către oricine. Iar acum, din păcate, au mai rămas puțini, foarte puțini meseriași care să le practice. Dacă mai există doi sau trei în București care să știe să lege o carte cu mâna...”

Trecem în atelier, iar gazda noastră ține în mâini una din lucrările aflate în acest moment pe bancul de lucru. E vorba de restaurarea unui dicționar celebru al limbii franceze, „Le Petit Robert”, adus într-o stare jalnică.

„O fotografie sau un tablou își pierd din valoare dacă nu sunt bine montate”, continuă domnul Stroe cu explicațiile. „Fotografia trebuie să rămână intactă. Ca sticla! Să nu se cunoască lipitura. Dimensiunile passe-partout-ului, spațiile până la margine, toate trebuie calculate astfel încât să fie pusă în evidență imaginea... Să fie ajutată...”

Îl întreb despre relația cu Aurel Mihailopol, cel mai mare fotograf român, care nu-și înrăma lucrările decât la domnul Stroe.

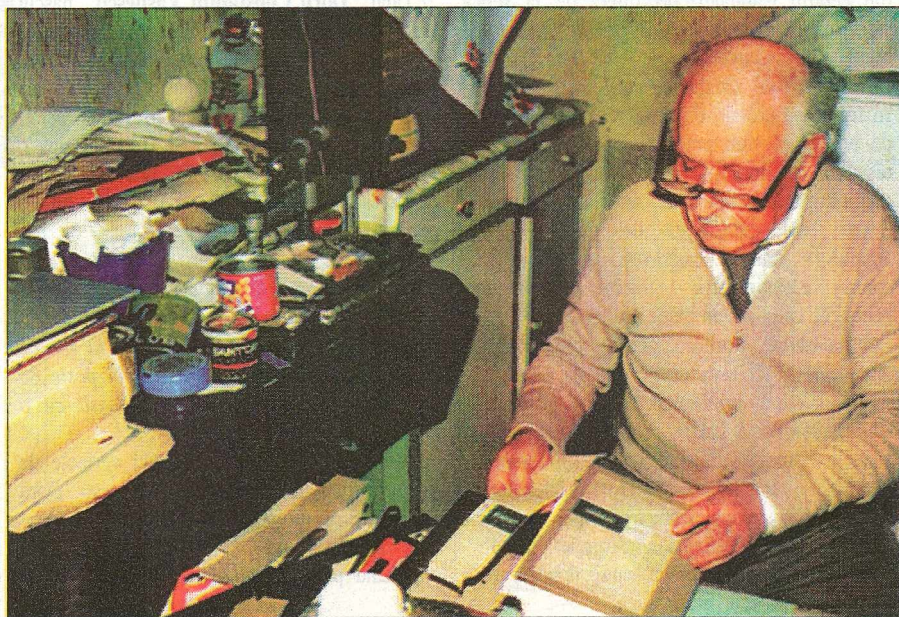
„Da, am colaborat mult cu Mihailopol la toate expozițiile pe care acesta le-a avut fie în țară, fie în străinătate... De ce m-a ales Mihailopol pe mine... Nu știu... Am încercat întotdeauna să-i prezint lucrările într-o aseme-

nea manieră încât valoarea lor artistică să crească. Mihailopol îmi zicea uneori: «Nea Stroe, uite, să știi că am încercat să te schimb... Da' uite și mata cum mi-a lucrat asta!» Era un om deosebit. Și un mare artist...”

Îl întreb dacă valoarea artistică a lucrării pe care o înrămează îi influențează munca. Dacă pune mai mult suflet atunci când are în față o operă de artă. „M-a influențat întotdeauna calitatea artistică a tabloului sau a fotografiei... De-a lungul vremii am fost părtaș, prin modesta mea contribuție, la multe opere de artă în adevăratul sens al cuvântului...”

Îl întreb dacă nu s-a simțit niciodată frustrat de faptul că, aflându-se mai mereu în preajma artei, a creației, munca lui nu este apreciată așa cum ar fi trebuit să fie. Rămâne puțin tăcut, lasă capul în jos și îmi răspunde, cu o umbră de tristețe în glas: „Niciodată nu cred că am fost plătit la justa valoare a muncii mele!” Tonul lui mă obligă să pun ghilimele cuvântului „plătit”. Apoi reia: „Artiștii cu care am lucrat m-au apreciat întotdeauna. Chiar și acum mai vin la mine ca să-i ajut...”. Îl mai întreb despre cel mai frumos lucru pe care l-a pus vreodată în ramă. Nu poate să-mi răspundă. „Au fost prea multe...”

ALEXANDRU ARION ■



Fotografii de PETRE COJOCARIU ■

Vizual



Florarul și coaforul intră primii în palat

„Eu nu îmi prea cunosc dormitorul, ies noaptea și intru noaptea în el“. Sunt vorbele unui grădinar de elită, pentru care ziua-lumină este privită ca o sursă de energie și de bucurie.

Ne găsim în comuna Otopeni, din apropierea Capitalei, acasă la „meșterul florar“ **Harry Vasilescu-Doru**. Peste 1 200 m² de sere oferă privirii simfonia de culori a delicatelor frezii, a multicolorelor garoafe și florilor de apartament. Decelăm mirosuri subtile pe care le asociem grației feminine și unui anotimp veșnic renăscător – tineretea.

Iarna, dacă e viscol, dl Harry devine neliștit, nu are somn, veghează mereu să le asigure florilor o temperatură constantă. Și, cum totul trebuie să aibă eficiență, de pe fiecare palmă de pământ din serele Vasilescu se obțin câte trei producții pe an. De aceea și gama de produse oferită prin magazinul din centrul Capitalei, ori direct de la seră, este foarte diversificată: material săditor – butași de crizanteme, garoafe; răsaduri de flori – garoafe Chaboud, cultivate și livrate în frumoase cofraje de plastic. Pentru sezonul de primăvară sunt pregătite 15–20 genuri de răsaduri de flori în ghivece ușoare, pentru grădini, parcuri, balcoane, terase, restaurante. Oferta este completată de răsadurile de legume – tomate, castraveți, ardei, vinete, soiuri extratimpurii – foarte solicitate de către cei care au un petic de grădină.

Frumusețea florilor, gustul proaspăt al legumelor și tot ceea ce ne mai dă pământul se obțin însă prin muncă grea, susținută. Chiar în mijlocul curții, pe fundul unei gropi adânci de peste trei metri, luceau spinările unor tineri care săpau îndârjit. Aici, Harry Vasilescu a dispus realizarea unei fundații largi și adânci, destinată construcției, la subsol, a unei ciupercării, a unui depozit fri-

gorific pentru flori, iar la suprafață, a unui magazin de desfacere. Sunt aproape 25 de ani de când acest harnic fermier a venit aici cu o „căciulă de bani“ să-și continue un meșteșug, aș spune o artă, moștenită din tată în fiu, și de când el se consideră propriul său stăpân.

Istoria vieții lui Harry Vasilescu-Doru poate face subiectul unui roman. Tatăl său a fost cel care a adus pentru prima oară freziile în România. Împreună cu bunicul, **Thomas von Krauss**, un sas din Transilvania, a întemeiat, prin 1890, serele de la Codlea, devenite centrul emblematic al florilor pentru toată România. Străbunicul lui Harry Vasilescu a fost un vestit meșter florar și grădinar la Curtea Imperială a Vienei, iar după stabilirea la Codlea a devenit un important exportator de garoafe pentru Viena și Budapesta.

Tatăl, **Doru Constantin Vasilescu**, născut în Slobozia, a făcut de două ori înconjurul lumii, în calitate de marinar. Într-o zi, comandantul vasului i-a spus: „Vaporul ăsta nu-i decât o coajă de nucă în furia apelor, mai bine rămâi pe uscat“. Și atunci a ales o viață mai tihnită: s-a făcut aviator. A fost trimis să achiziționeze avioane din Anglia pentru flota aeriană românească.

„După un accident, a fost reformat și, prin 1932, pornește la modernizarea serelor Codlea. Olandezii îi furnizează frezii, garantându-le o creștere de până la 40 de cm înălțime. Tatăl meu le ridică la peste 80 cm. Uimiți, olandezii se întorc acasă cu o mână de pământ românesc.“

În 1934, cu prilejul Expoziției agricole de toamnă din Parcul Carol din București, Doru C. Vasilescu primește Medalia de Aur, pentru cea mai reușită cultură de cactuși, expunând peste 5 000 de exemplare. Devine

președinte de onoare al Societății de Horticultură, funcție pe care a deținut-o până în 1948, când comuniștii au avut nevoie de cu totul alți oameni. Sunt întâmplări povestite de Harry Vasilescu și atestate de „Cartea de Aur“ a tatălui său, în care au semnat și și-au exprimat elogiile la adresa înaintașilor săi personalități politice și oameni de știință ai României, printre care și celebrul agronom român, acad. **Gheorghe Ionescu-Șișești**.

„Regret că nu am putut să mă desfășor ca un om școlit pe fosta noastră proprietate – serele de la Codlea, naționalizate de comuniști“, ne spune Harry Vasilescu. „Întru cinstirea titlului de «von» și pentru trecutul familiei mele, am fost exmatriculat din anul al treilea al Facultății de Horticultură din București. Am pribegit, am lucrat și la case mari, ale «aristocrației» comuniste. Florarul și coaforul intră primii în palat“.

L-am cunoscut pe Harry Vasilescu-Doru în ziua când Fundația pentru Agricultură și Protecția Naturii – CASA FERMIERULUI, înființată, chiar în incinta locuinței sale, primul **Club al Fermierului**, ce va avea în curând filiale și în alte centre ale țării. Cluburile vor prilejui întâlniri de afaceri între horticultori, schimburi de produse, de materiale științifice și de experiență.

Dacă acestui om cinstit și gospodar cu titlu de noblețe i s-a refuzat continuarea studiilor superioare, el și-a format, prin experiența sa de o viață, propriul său institut, demonstrând cu prisosință reale calități pedagogice.

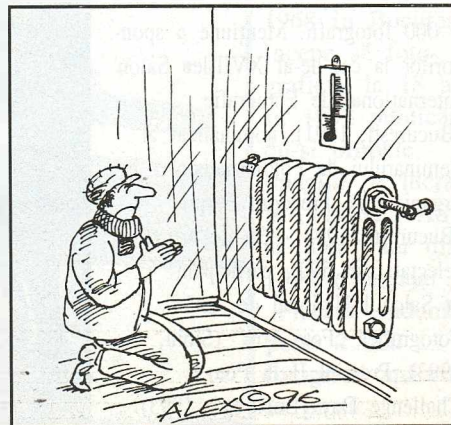
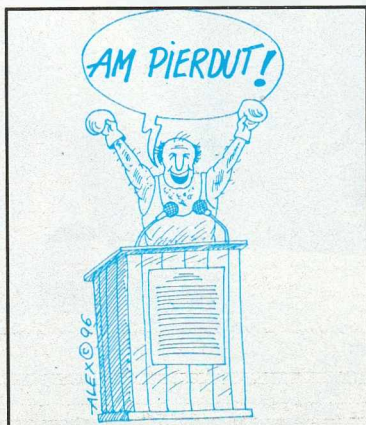
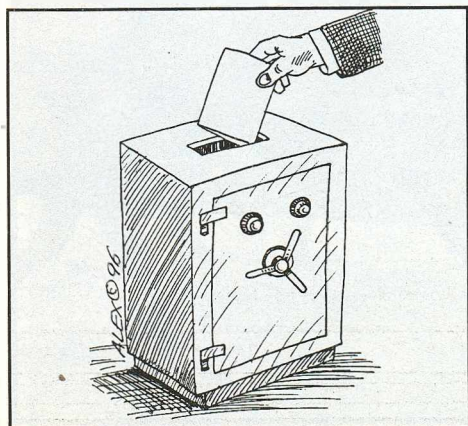
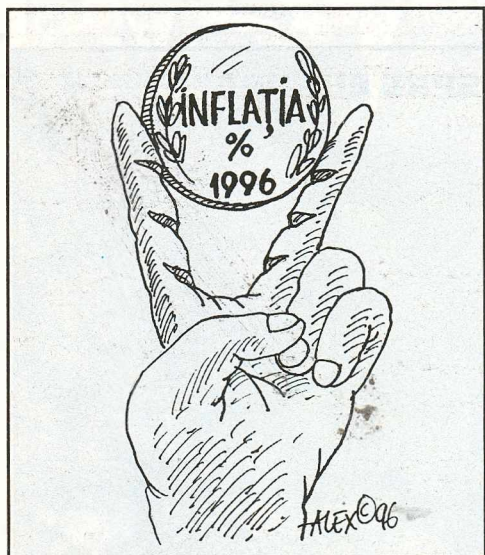
Era seară și pe poarta casei, însoțit de mama sa, se întorcea de la școală fiul său, Thomas, în vârstă de 9 ani, care poartă numele bunicului și ultimul titlu de „von“ atribuit unei familii de români crescuți la Curțile Florilor.

ADI CUSIN ■

Anul 1996 văzut de Aurel Ștefan Alexandrescu

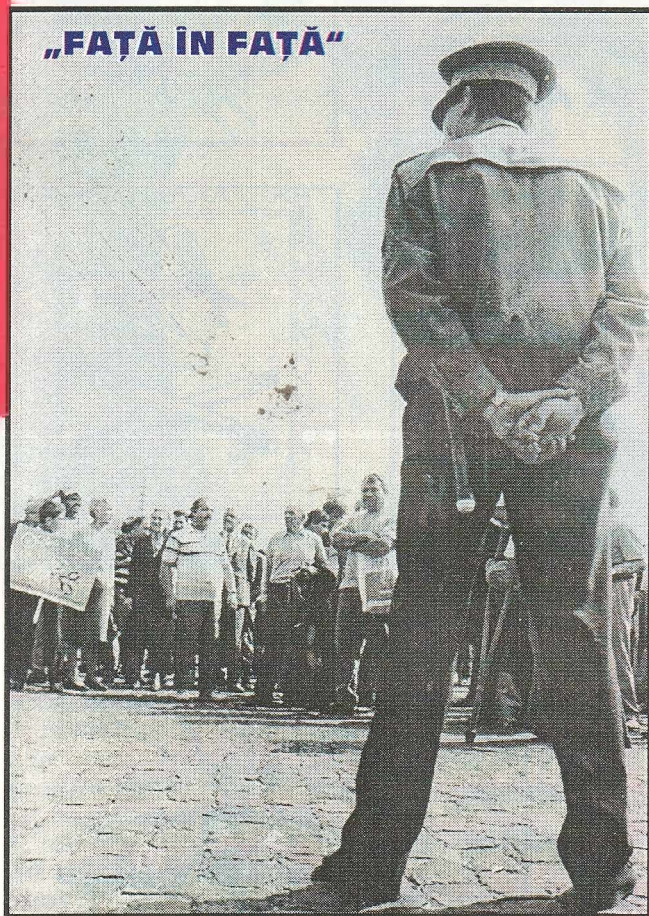


Grafică satirică



Fotoreporterii de la „FLACĂRA” se prezintă

„FAȚĂ ÎN FAȚĂ”



„ÎN DRUM SPRE EUROPA”



FLORIN IONIȚĂ s-a născut la 2 septembrie 1968 în București. Primele sale fotografii datează din 1986 (moștenind pasiunea tatălui său), iar prima publicată a fost în 1990. Înainte de a intra în presă a lucrat în Fabrica de prelucrare a peliculei (Laboratorul Mogoșoaia). Colaborări la „Expres Magazin”, „Tineretul liber”, „Academia Cațavencu”, „Salut”, „Show-Shop”, „Micro Magazin” (S.U.A.) și alte publicații. Din 1992 lucrează la „Flacăra”. A publicat în total circa 3 000 fotografii. Mențiune, a sponsorilor la cel de-al XVII-lea Salon Internațional de Fotografie (București, 1991), nominalizat al Seminarului de Fotojurnalism organizat de Freedom Forum (București, 1992 – 30 de artiști selectați din 500), participant la Salonul Național de Artă Fotografică „Foto-Arm” (Sibiu, 1993), Premiul II la Foto Challenge Day (București, 1993).

FLORIN IONIȚĂ

„DRAGOSTEA DE NEAM”





PETRE COJOCARIU



PETRE COJOCARIU s-a născut la 31 mai 1968 în București. Începe să fotografieze la 18 ani, în 1992 publicându-și primele imagini. A lucrat la „Formula AS“ și „Ora“, iar din 1994 e angajat la „Flacăra“, adunând peste 2 000 fotografii apărute în presă.

Voodoo în variantă românească:

Rodica, amica tartorilor

Hotărât lucru, una din noile meserii apărute după 1990 este cea de vrăjitoare. Dacă ai curiozitatea să arunci un ochi prin paginile de mică publicitate ale ziarelor importante, dai peste Dochia, Mama Ana, Femeia Rodica, Baba Ana, Tanti Geografia, care se promovează și ele cum pot.

Reporterii noștri au parcă un talent special să găsească o mulțime de săriți de pe fix, pasionați puternic de magia albă. De obicei, femeile care se proclamă vrăjitoare, se rezumă să dea în cărți, în bobi și în cafea ca să mai scoată un ban. Noi am ajuns la o persoană care face chiar tot felul de șmecherii spectaculoase.

Rodica Nicolae este o țigancă de vreo treizeci și cinci de ani, compusă, vorba lui Urmuz, dintr-un dinte de aur, mustăți și tatuajul Sile pe mâna dreaptă.

Locuiește într-o zonă unde imaginația primarilor staliști ai Bucureștiului a funcționat din plin. Străzile se cheamă Laminorului, Forjei sau Bauxitei. Ca să ajungi la Mama Rodica trebuie să mergi cincisprezece stații cu troleul de la Gara de Nord și să înoți prin noroaie, dar spectacolul rentează. Rodica practică un fel de voodoo autohton, așa că ai senzația că nu ești pe Bauxitei, ci tocmai în Haiti și că țigancă noastră cu dinte de aur e o preoteasă a Baronului Sâmbătă.



Clanul Omidei

Cum intri în casa joasă a Rodicăi dai peste sistemul de alarmă, un puradel de doi ani, pe care îl cheamă Leonard. Puștiul plânge, apare și o fată de 12-13 ani și, de undeva, se aude o voce dogită: „petrece-l pe domnu' înăuntru și zi-i s-aștepte că am cleenți“. La un moment dat, două doamne grase, „cleentele“, trec înspre vestibul și suntem chemați înăuntru. Rodica ne povestește genealogia ei. La fel cu multe alte vrăjitoare, zice că e din neamul Omidei. O întreb, de ce era așa vestită Omida și cum de are atâtia urmași. Aflăm că Omida avea cele mai mari puteri din România și, miloasă din fire, cu familie mare, și-a lăsat moștenire forțele pe la diverse rude. Rodica începe să înșire unchi, mătuși, nepoate, fiice, frați, surori, toți autorizați să facă vrăji în numele Omidei. Ea e un fel de rudă prin alianță, dar a fost crescută chiar de Omida și fiica ei (tot Rodica) fiindcă i-a murit devreme mama. A fost atentă la familion și a învățat să dea în zodii, în bobi și cafea. Noaptea o visează pe Omida care îi dă indicații prețioase, ce ierburi de leac să ia, cum se pune „năvalnicu“ în soluții atotvindecătoare și prin ce păduri să meargă noaptea.



Instrumentarul Rodicăi

Moartea găinii

Pe un ton misterios, Rodica vorbește despre sabaturi nocturne pe malul Lacului Străulești, unde, în fiecare lună, țin ședințe de sindicat vreo patruzeci de vrăjitoare. Mai aflăm și de un pom vechi, pe care a vomitat un urs acum două sute de ani, de pe care își procură soluția foarte rară numită untură de urs. Ne arată cu mândrie o colecție de soluții purificatoare făcute în sticlețe plate de votcă Rasputin, ceea ce ne face să credem că Rodica își mai dezinfectează din când în când gâtul. Sticlele sunt pline cu: „apă de lecuirea durerilor, apă de afaceri cu prieteni și spor, apă de îngăduială și curățenia răului și apă de desfacere a cununilor cu sororacie.”

Ca să ne demonstreze cât de bune sunt soluțiile, la un moment dat, Rodica face gâlp și trage un gât zdravăn din apa de îngăduială. Cei mai mulți clienți apar cu dezlegări de cununii. Pentru asta sunt necesare mai multe etape. Cel legat este de obicei obiectul răzbunării unei femei care vrea ca el să nu se poată culca cu altcineva. Există o primă procedură, pentru legăturile mai simple, adică după ce tanti Rodica te pune să tragi un gât din apa de cununii și băguie ceva, ia un satâr, decapitează o pasăre, îngroapă căpățâna păsării, mai bolborosește ceva și, gata, s-a înhumat dezlegarea. Nu știm dacă restul păsării e mâncat de Rodica Nicolae și fiii, dar, în orice caz, există și aici o regulă, după categorii de vârstă: juniori I, juniori II și seniori. Dacă e vorba de tineri sub 18 ani, sârmana pasăre e un porumbel, între 18 și 20 de ani, trebuie să fie un pui, iar peste 20 de ani, ditamai găina. Așa cum Nicolae Labiș a scris „Moartea căprioarei”, și Rodica, născută poetă, ne zice: „cu cât găina mai rău se zbătea și murea, duhurile rele din ea ieșea”. Dacă acest procedeu nu ține și a fost luat gâtul păsării pe degeaba, urmează o procedură mai complicată.

Lacătele, penisul și vinul de la capul mortului

Partea a doua a descântecului pentru dezlegarea de cununii e prea frumoasă ca să încercăm noi, niște umili redactori, să v-o descriem, așa că opera literară de mai jos nu ne aparține. Am transcris exact ce ne-a povestit Rodica, cu tot fiorul ei vrăjitoresc: „Se ia nouă lacăte, se sorocesc, acel om le deschide cu mâna lui în direcția trupului lui, deci direct între picioarele dânsului. Dacă dânsul e legat,

pune lacătele pe rând, acolo, între picioare și le desface și repetă dupe mine, dupe cuvintele mele sorocite: Cum dezleg eu atât de repede și cum reușesc să le deschid, așa să am reușire, să mă dezleg și să fiu puternic de a fi în stare de o femeie. El repetă aceste cuvinte și eu îi dau să bea vin îngropat de la cap de mort, să bea de câte trei ori pe zi, vreme de nouă zile”.

Dacă nu ține nici cu vinul de la capul mortului, nici cu lacătele prinse de penis (pentru bărbații bine dotați, probabil Rodica are lacăte de dimensiuni mai mari), înseamnă că legarea de cununie a fost dată pe apă sau pe foc și nu se poate rezolva.

În caz de epilepsie, somnambulism sau argint viu, procedurile sunt ceva mai puțin spectaculoase, dar mai dureroase pentru client. Acesta e dus noaptea la baltă, bea o soluție, două, în unele cazuri trebuie să vomite și e dat cu tămâie. Tămâia și lumânările folosite trebuie aduse tocmai de la Biserica Sfântul Vasile, nu se știe din ce motive.

Tartorii sunt băieți de treabă

După ce îl face pe copilul Leonard să tacă, Rodica dispare puțin și se întoarce cu



tabla, Rodica ne zice despre tartori. După toate aparențele, tartorii sunt băieți buni, cu care poți să te înțelegi. Rodica vorbește: „le spun că sunt într-o iemisiune și ei nu mă zguduie așa de tare cum sunt în descântec. Acei tartori nu face rău, ieu îi trimit și le dau cazurile, cununii, boli care ieste. La tartori, figura ie urâtă, iar corpul ie uman, 's ca uomul, da' au gheare mai mari, sunt îmbrăcați mai urât, se face zimbru, se face porc mistreț. Sânt și umani adecă beau, mănânc. Sânt viziuni care stau în parcuri, în scorburi ei. Eu lucrez cu ei noaptea pân' la 4. Dacă vreți

Cum se prepară soluții magice



Rodica la lucru

vă iau cu mine să vedeți cum e și o să lom o pasăre să se chinuie cum se chinuie omu”.

Ni s-a părut că e deja prea mult. Să vedem tartori-băieți de treabă, noaptea, prin parcuri de la mahala nu ne-a prea ars. După ce am spus plini de respect „La revedere”, am ieșit frumos pe ușă lăsând-o pe Rodica cu copiii ei și poate cu spiritul Mamei Omida.

Fericită că i-a ieșit figura cu farfuria și

Un spectacol cu cântăreți și fără actori

Opera de trei parale

M-am întrebat mereu de ce Beatricei Bleonț i-a plăcut să-și lanseze proiectele, să-și facă publicitate adică, în ziarul „Evenimentul zilei”. Când s-a lansat în teatru ca regizoare, Beatrice Bleonț atrăgea din toate punctele de vedere: era cea care l-a sedus până la a-i deveni soție pe curtatul actor Claudiu Bleonț, era singura din generația ei care mai pusese piciorul pe o scenă profesionistă (ca balerină), era deci cea mai coaptă dintre cei care s-au lansat în regie după momentul Andrei Șerban. Când, la începutul facultății, a prezentat la „Festivalul ușilor deschise” „Nunta” lui Cehov a uimit pur și simplu asistența prin coerența și fantezia interpretării. A avut succesul la picioare din primul moment. De atunci în ziarul amintit, Beatrice Bleonț a apărut ca o vedetă consacrată, concurând cu realizările importante ale celorlalți oameni de teatru. Dar numai, sau aproape numai în EZ, creând impresia că tot ce face tânăra regizoare trebuie cel puțin să aibă succes. Cu o aură creată printre paginile cu crime, violuri și dezvăluiri, Beatrice Bleonț a intrat pe ușa din față în fiecare teatru. Încă studentă fiind, a pus în scenă Ionescu, Shakespeare și de curând Brecht, spectacole la care colegii ei de an nici nu visau. Regizoare-regizoare chiar din anul doi de facultate. Cel mai lung proiect a fost „Opera de trei parale” de Brecht-Weill, spectacol de absolență lansat la 1 noiembrie după pregătiri de doi ani. Înainte, la Teatrul Național, „Romeo și Julieta” a fost primul spectacol din directoratul lui Fănuș Neagu care a creat dispute critice.



**Teatralitatea epică,
la o adică**

„Opera de trei parale” este un proiect teatral curajos. Pune în scenă versiunea integrală a lucrării, cu textul scris de Brecht și muzica originală a lui Kurt Weill. Și asta în premieră în România. Iese un spectacol-mamut aproape, de peste trei ore. Piesa a mai fost jucată cu succes în anii de glorie ai Teatrului de Comedie, în regia lui Lucian Giurchescu. În '92 Lucian Giurchescu s-a gândit la reluarea spectacolului, dorind să-l separe cumva de tradiția comunistă în care se înscria. Adică să facă în așa fel încât textul să nu mai pară depășit ideologic. Proiectul n-a avut nici o

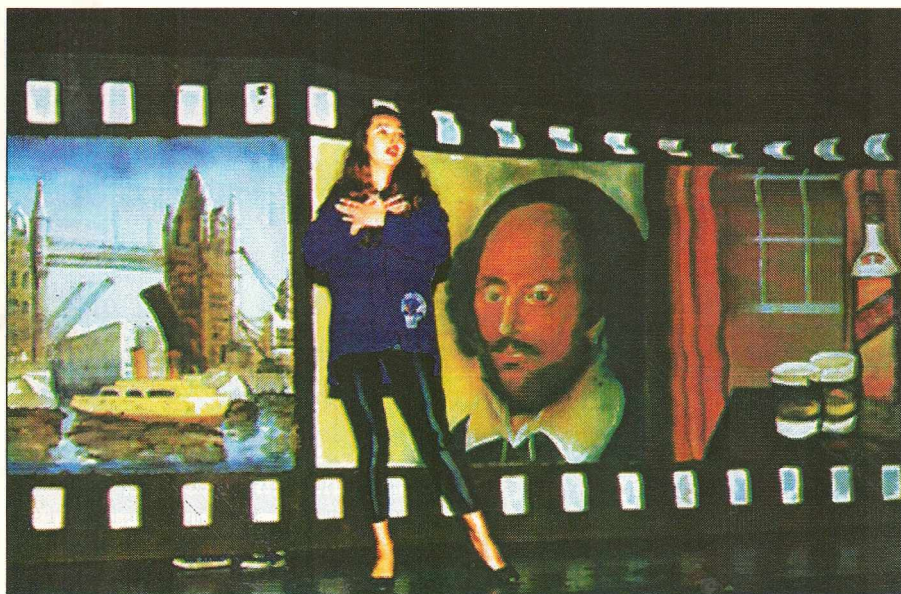
finalitate și Giurchescu a plecat. Beatrice Bleonț a venit cu un proiect și mai ambițios, „Opera ...” în întregul ei, fără opțiuni în zona ideologică, pur și simplu ca spectacol. Muzică și dans, teatru și operetă la un loc. Numai că opereta este tot un teatru și este bine să poți face diferența. Opereta, în general, este un gen facil, de bulevard, care atrage prin glasurile colorate ale interpreților și corurilor. Iar teatrul este teatru, narativ sau nu, dacă e să ne gândim la Brecht. Teatralitatea epică, formulă preferată de Brecht, nu poate fi reușită decât cu actori care au exercițiul dramei.

Ideologie și șlagăre sau invers

Iată ce spune Brecht: „Opera de trei parale” se ocupă de ideile burgheze nu numai prin conținut, adică prin faptul că le înfățișează, ci și prin modul în care le înfățișează. Ea este un fel de referat despre ceea ce își dorește spectatorul să vadă din viață la teatru. Întrucât însă, concomitent, el vede și câte ceva ce nu dorește să vadă, deci întrucât își vede dorințele nu numai îndeplinite, ci și criticate (el nu se vede ca subiect, ci ca obiect), el este determinat, în principiu, să acorde teatrului o nouă funcție”.

Ideologie curată. Care însă începe cu retorică bine temperată: „În ceea ce privește versiunea tipărită: ea nu înseamnă altceva decât caietul suflurului, la o piesă lăsată cu totul la dispoziția teatrelor, adresându-se astfel mai degrabă specialistului decât amatorului de teatru”.





O felie de teatru casnic

Spectacolul de la Odeon nu are de-a face cu ideologia, dimpotrivă, o plasticizează, o pictează și atât. Regizoarea se explică în mod confuz: „Spectacolul este și o radiografie a ceea ce se întâmplă azi, căci în măsura în care noi încercăm să influențăm, suntem la rândul nostru influențați de ce se întâmplă afară“! „Opera de trei parale“ este regizată ca un show de studio, fără performanțe actricești, fără poante, relaxat. Ce teatru să faci când ai un crainic/prezentator (Marian Lepădatu) care cântă precum un romanțios slagărist, aproape bleg? Cum să nu te minunezi că în fruntea distribuției, Radu Panamarenco, în rol de patron al cerșetorilor, cântă îmbufnat cu un ciorap pe față? Înfipt pe picioare, cu ecoul dat de stația de amplificare, personajul ar fi avut haz poate în ceva asemănător cu scena balconului-cadă din „Romeo și Julieta“. Dacă nu ați văzut spectacolul ghidus și încrâncenat, nuanțat regizoral dar fără scripuri actricești, fragmentat din cauza încrâncenării scenelor și boicotat aproape de subțirimea prestației actorilor, spectacolul „Romeo și Julieta“ de la Teatrul Național, trebuie să spun că scena balconului devine casnică. Romeo o surprinde pe Julieta goală-puşcă bălăcindu-se într-o cadă

cu spumă. Fiorul iubirii la scăldătoare este gustul alegoriilor romantice, dar odată aflat în cadă devine casnic. Este ca și cum ar fi surprins-o pe Julieta spălând rufe sau curățând cartofi, ca în filmele americane cu familisti. Cam din astfel de scene pare că vine și Radu Panamarenco, aici bossul cerșetorilor – în fond tot o postură casnică înconjurată de mizerie și înșelătorie.

Lentile de contact și lozinci

Să nu fugim de la poveste. Toate antiburghezismele lui Brecht pornesc de la o poveste simplă, „Opera cerșetorilor“ a lui John Gays. Macheth, zis Mackie-șiș, șef de bandă de hoți și spărgători de elită, tânăr, oacheș, curtezan și amoret, prieten cu șeful poliției londoneze, obișnuit al bordelurilor, are câteva amante pe care le-a lăsat însărcinate și se însoară cu fata șefului cerșetorilor, spre indignarea tuturor. În cele din urmă, prețul pus pe capul lui devine foarte tentant, este vândut, arestat, eliberat, iar prins, spânzurat, adică nu, eliberat și ridicat în slăvi, ehe!, piesa are trei finaluri pentru a face povestea mai frumoasă. Nici unul dintre actori nu-și pune în valoare talentul, iar regizoarea nu-i împiedică să fie inexpressivi. Răsfățată de un cerc de critici, ademenită de viciul provocărilor scenice,

Beatrice Bleonț pare că uită de teatralitate.

Decorurile și costumele sunt puțin expresioniste, ironice în felul lor. Lentilele de contact albastre purtate de Claudiu Bleonț pentru a se asorta cu costumul fac excepție. Am mai spus că este ca un show de studio, nici teatru, nici operetă, fără „relații psihologice între personaje“, cum ar spune esteticianul Victor Ernest Mașek.

Pierderea cea mare este ignorarea forței interpretative a actorilor. Mă refer în primul rând la Claudiu Bleonț și Șerban Ionescu, care nu au nici o scenă de compoziție. În Mercuțio din „Romeo și Julieta“, Bleonț își compune rolul cu dezinvoltură, foarte plastic și teatral, intrând puțin în contradicție cu ceilalți actori din distribuție. În „Opera ...“ este doar un personaj de operetă, cu voce egală, puțin dresă ca să sune mai de șef de bandă. Șerban Ionescu, doar, are un moment în care este singur în scenă și poate să-și interpreteze o bucăciță de rol. Momentele de teatru sunt destul de monotone, chiar și atunci când cei din banda lui Mackie se străduiesc să facă pe clownii, iar fetele din bordel imită senzualitatea comercială. Momentele cântate sunt singurele atractive – în afara intervențiilor prezentatorului. Sunt atractive pentru că sunt bine interpretate, dovedesc că nu s-a repetat inutil. Muzica dă ritmul piesei. Chiar dacă, din când în când, răsună teme care au fost folosite în cântecele patriotice, în muzica tip „progresistă“. Se știe, de altfel, că Brecht a influențat și scrierea partiturii.

Un singur lucru are cursivitate în spectacol: panourile inscripționate cu titlurile cântecelor, lozinci, versuri. Chiar și luna apare cu un carton pe care scrie „LUNA“. Este o rezolvare de tip melancolic a regizoarei. În „Romeo și Julieta“ simbolul este un leagăn care atarnă în buza scenei ori de câte ori e vorba de inocenta iubire. În final rămâne doar leagănul care se balansează singur – poezie. În „Opera ...“, panourile au rolul indicatoarelor ideologice, într-un fel, cu inscripții de genul: Balada vieții plătite, O victimă a militarismului, Altă victimă a militarismului etc.

Oricum nu a ieșit un spectacol electoral așa cum s-a întâmplat în alte teatre.

REMUS ANDREI ION ■



OSCE, la răscrucea intereselor ruso-americane



Reuniunea Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa care a adunat timp de două zile (2 și 3 decembrie) la Lisabona pe șefii de stat sau de guvern din 54 de state a fost una dintre cele mai grandioase summit-uri organizate vreodată. Cu toate acestea, întâlnirea din capitala lusitană a fost un semieșec. Este adevărat că a fost adoptată o „Declarație privind noua arhitectură de securitate în Europa” în perspectiva mileniului următor, care conține o serie de principii și de bune intenții ce merită a fi reținute. Este adevărat, de asemenea, că a fost acceptată o Declarație finală care consemnează evenimentul. Este adevărat, în sfârșit, că la Lisabona s-a

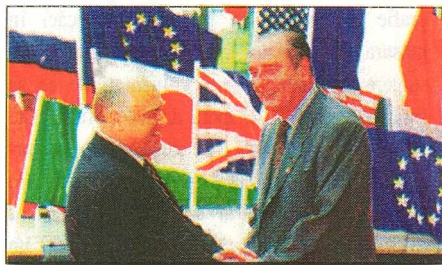
Puțină istorie

Dar pentru a ajunge să înțelegem actualitatea acestei dispute, să ridicăm puțin perdeaua istoriei pentru a vedea ce este sau ce ar dori un stat sau altul să fie OSCE. Această organizație se numește astfel din 1974 când, la Budapesta, a fost îngropată fosta CSCE (Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa) pentru a se naște o altă organizație mai bine adaptată noilor realități ale unei Europe în schimbare. CSCE își avea, la rândul ei, rădăcinile în Actul final de la

Helsinki din 1975, care închisese o perioadă de relaxare internațională dintre cele două blocuri politico-militare ale lumii de atunci (Pactul de la Varșovia și NATO). Încercarea de resuscitare a CSCE a venit mai cu seamă din partea Rusiei, care s-a văzut dintr-o dată slăbită economic, izolată politic și descoperită din punct de vedere militar, chiar dacă este puterea nucleară numărul unu din Europa. Pe de altă parte, țările occidentale (inclusiv SUA și Canada care s-au aflat între cele 35 de state semnatare ale Actului final de la Helsinki) au înțeles că nu trebuie să antagonizeze Rusia încercând mai curând s-o neutralizeze prin această ofertă numită OSCE care creează iluzia unui for democratic continental. În cele din urmă, OSCE devine un fel de ONU, al Europei, neputincioasă în plan practic, dar necesară pentru a exprima din când în când voința unitară de

pace, prosperitate și stabilitate a celor peste 50 de unități statale câte există acum în Europa.

În ultimii ani OSCE a căutat să se implice în conflictul din Nagorno Karabakh, din Cecenia sau Transnistria, ex-Iugoslavia, dar rezultatele acestor demersuri sunt aproape nule. Este adevărat că OSCE a organizat alegerile din Bosnia, dar acest lucru a fost posibil numai după ce SUA au luat taurul de coarne, i-au adus pe beligeranți la masa tratativelor și au realizat pacea de la Dayton. Dacă în chestiunile regionale de pe continent OSCE a făcut prea puțin, în cele mari capacitatea sa de acțiune este și mai redusă.



Premierul rus Viktor Cernomîrdin și președintele Franței Jacques Chirac au fiecare o altă idee despre securitatea în Europa, dincolo de cadrul OSCE

OSCE, un NATO al Europei?

Adevărul este că tonul și decizia finală a participanților la reuniunea de la Lisabona a fost acaparată de o singură mare problemă: opoziția dintre Rusia și SUA în problema extinderii NATO spre estul european. Atât vicepreședintele Al Gore cât și premierul rus Viktor Cernomîrdin nu s-au menajat și au reafirmat ferm poziția țărilor lor în legătură cu acest subiect. Vicepreședintele american a repetat ceea ce spusese răspicat Bill Clinton la Budapesta în urmă cu doi ani și anume că „nimeni nu are drept de veto în problemele NATO”, iar premierul rus a reiterat teza că în condițiile dispariției Tratatului de la Varșovia nu mai poate fi vorba de rivalități militare Est-Vest, iar existența însăși a NATO i se pare superflua. Cu atât mai mult, Moscova nu vrea să accepte o extindere a Alianței spre granițele sale.

Pentru a aplană totuși o dispută deschisă care



consumat un adevărat balet diplomatic prilejuind numeroase contacte între șefii de delegații prezenți.

Dar, în marile probleme ale continentului, lucrurile nu s-au mișcat practic cu nici o iotă. „Declarația OSCE privind noua arhitectură de securitate europeană nu are nici o importanță”, declara imediat după încheierea ei o oficialitate portugheză care ar fi avut tot interesul să scoată

semnatare ale Actului final de la Helsinki) au înțeles că nu trebuie să antagonizeze Rusia încercând mai curând s-o neutralizeze prin această ofertă numită OSCE care creează iluzia unui for democratic continental. În cele din urmă, OSCE devine un fel de ONU, al Europei, neputincioasă în plan practic, dar necesară pentru a exprima din când în când voința unitară de



Câțiva participanți la „poza de familie” a reuniunii din Lisabona

nu ar fi dus la nimic bun, Al Gore a spus că NATO nu amenință nici un stat, că dimpotrivă este o garanție a securității și stabilității într-o Europă nedivizată și a propus Kremlinului o securitate întărită. De altfel s-a și acceptat ideea modernizării Tratatului privind limitarea forțelor convenționale în Europa. Cernomîrdin a ținut-o însă una și bună avertizând: „Europa se află în pragul unor mari decizii și nu trebuie să permitem o nouă divizare a continentului”. De data aceasta, liderii ruși s-au ferit să mai vorbească, așa cum o făcuse Elțîn la Budapesta, despre „o pace rece”, care ar lua locul războiului rece.

Rusia ar vrea în principiu următoarele lucruri: să stopeze extinderea NATO pentru că s-ar vedea izolată și fără alianțe militare credibile, după ce a pierdut imperiul sovietic; să încerce să facă din OSCE un fel de NATO al Europei, prin desființarea Alianței atlantice și dotarea OSCE cu o dimensiune militară; într-o astfel de organizație Moscova să îndeparteze treptat rolul SUA și să devină șeful unei orchestre, de la nivelul ei de mare putere nucleară; treptat să „finlandizeze” pe această cale Europa. Dar timpul marilor planuri hegemonice ale Moscovei a apus.

Soluții de compromis

Americanii încearcă să-și joace fără prea multă ostentație rolul de superputere a lumii și nu acceptă aceste planuri abia bănuite ale Moscovei. De aceea Casa Albă ar vrea să îmblânzească ursul siberian pe câteva căi. Pe de o parte, oferind rușilor paleativul parteneriatului pentru pace în care Rusia ar avea locul unui partener privilegiat. În al doilea rând, Rusia a primit garanții de la fostul secretar de stat William Perry că Washingtonul ar putea fi de acord ca noile state membre ale NATO (lista „probabililor” conține, alături de Ungaria, Polonia, Cehia, pe Slovenia și România, potrivit ultimelor estimări) să nu aibă pe teritoriul lor instalații nucleare. În acest desen diplomatic OSCE rămâne ce a fost, adică o organizație pentru reafirmarea bunelor intenții, dar „emasculată” de capacități militare. O soluție de com-

promis ar putea fi și propunerea președintelui Franței, Jacques Chirac, care a propus un rol mai mare al OSCE în probleme de securitate și întărirea pilonului european din cadrul NATO.

Ce rămâne după Lisabona

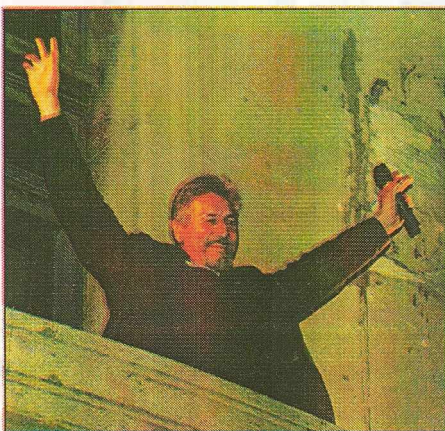
Așadar, Lisabona rămâne un semisucces, față de eșecul reuniunii de la Budapesta de acum doi ani, dar de fapt un fiasco față de intențiile pe care le-au avut unele țări. OSCE

rămâne astfel o organizație care menține atmosfera de încredere în Europa. Ea oferă un cadru instituțional adecvat pentru formularea unor poziții de principiu, cum a fost bunăoară și pentru Moldova posibilitatea că a putut să-și exprime destul de curajos poziția în legătură cu Transnistria.

Dar adevăratele structuri europene rămân fără îndoială NATO în plan militar și Uniunea Europeană în plan economic, în timp ce Consiliul Europei este clubul de afirmare a democrației în statele continentului. Dacă OSCE poate să-și atribuie unele merite și chiar să reușească în misiuni de mică anvergură, cum ar fi sprijinirea negocierilor de pace sau supravegherea unor alegeri, în schimb NATO este considerată adevărata umbrelă de protecție în probleme de securitate. Învingătoare în războiul rece fără să fi tras un foc de armă, pârtașă la reușita din Bosnia, în pofida unor ezitări, NATO este singura structură credibilă de securitate. Pentru a face față noilor sfidări NATO însăși s-a supus unor restructurări interne, iar în iulie anul viitor va decide asupra extinderii sale. Iar în acest cadru, OSCE rămâne doar o tribună a diplomației europene.

„Un mare capital de simpatie”

Nu putem încheia fără a sublinia rolul pe care l-a avut Lisabona pentru noile autorități din România și pentru președintele Emil Constantinescu. Plecând chiar de la Alba Iulia unde depusese jurământul pentru țară la început



de mandat, noul președinte a avut posibilitatea să simtă pulsul noului val de simpatie de care se bucură România. Din acest punct de vedere, Lisabona a fost mult mai importantă pentru țara noastră decât pentru alte țări. Marele număr de contacte diplomatice, încurajările și ofertele de cooperare recepționate, perceperea unui orizont de integrare mai larg și, în plus, botezul diplomatic pentru Emil Constantinescu (care a și condus o ședință plenară) au fost tot atâtea oportunități neratate.

Cert este că după alegeri, dar și după consumarea momentului Lisabona, România este tot mai deș citată, din diverse surse, ca având șanse tot mai mari să fie acceptată în primul val al integrării în NATO. Chiar dacă ar fi fost și numai atât, OSCE trebuia să existe ca o placă turnantă a oportunităților politice.

Principalele puncte ale noului model de securitate

„Suntem hotărâți să tragem toate învățămintele din lecțiile tragediilor trecutului și să transpunem în viață viziunea noastră despre



Consiliul Europei din Strasbourg proclamă noile valori pentru statele continentului

un viitor al cooperării, prin crearea împreună a unui spațiu comun de securitate, fără linii de divizare și în care toate statele să fie considerate parteneri egali”.

„Avem intenția să punem la punct o Cartă a securității europene care ar răspunde nevoilor popoarelor noastre în secolul următor”.

„Reafirmăm dreptul inalienabil al fiecărui popor de a-și alege sau a-și modifica aranjamentele sale în probleme de apărare, inclusiv tratatele de alianță, în funcție de evoluția lor”.

„Trebuie să fim siguri că prezența trupelor străine pe teritoriul unui stat membru este în conformitate cu dreptul internațional, cu consimțământul liber al țării care găzduiește acele trupe sau conform cu o decizie a Consiliului de Securitate al ONU”.

Pagini realizate de ȘTEFAN NICOLAE ■ **37**

Radio 3 - Un radio

Un radio nou? Și da, și nu! Nu – pentru că singurul **FM STEREO** al Societății Române de Radiodifuziune are 23 de ani (merge pe 24) de când emite neîntrerupt programe pentru copii și tineret.

Da – pentru că la Ora Marii Schimbări, publicul său de 16-25 de ani îi propune să fie „number one” în topul preferințelor lui, chiar dacă-și va spune **Radio 3** și să fie **un radio în blue-jeans**, adică distins/destins, practic/pragmatic, cu un nou look de succes.

Ce vom fi? Un radio pentru tineri; care îi ascultă și îi reprezintă; o provocare; o sfidare a tabu-urilor, prejudecăților și interdicțiilor; un consilier în probleme de tot felul; un avocat pledant în cauzele în care sunt victime ale injustiției, marginalizării sau manipulării; un garant al adevărului; o șansă a păstrării limbii române în granițele ei firești, iubindu-i istoria și prezentul; un mediator între problemele lor în suferință și instituțiile statului; un luptător deloc echidistant, ci partizan angajat de partea lor; un companion la distracție cu divertisment, jocuri, concursuri și muzică de cea mai bună calitate; un descoperitor și lansator de talente; un prieten cu milioane de prieteni.

De ce? Pentru că cineva trebuie să-i reprezinte cu adevărat; să le redea ceea ce merită; să le recunoască valoarea și șansele; să-i respecte; să le dea repere în recunoașterea valorilor, să le fie alături redobândind speranța.

Cum vom fi? Arhipelaguri de cuvinte în oceane de muzică; un spațiu de comunicare flexibil, interactiv, dispus să se supună numai actualității, evenimentului, provocând și lăsându-se permanent provocat de subiectele de maxim interes pentru cei ce ne onorează cu încrederea și fidelitatea lor.

Deportați în cotidian

Care îți sunt drepturile, ce ai vrea să știe „ceilalți”, ce se mai zvonește, ce te doare, ce ți se întâmplă din vina ta și a altora, cine ești, încotro mergi și ce vei deveni, iată întrebări la care rubricile din domeniul socialului încearcă, dacă nu să dea de fiecare dată un răspuns, măcar să facă o fotografie a realității în blue-jeans – așa cum e ea.

Cu talk-show-ul „Lumea din noi” (în fiecare luni de la ora 22,30 la 24,00), împreună cu dr. Daniela Podaru și psihanalistul Augustin Cambosie, vom încerca să intrăm într-o altă dimensiune a comunicării și să învățăm împreună că doar dialogând suntem adevărați.

Dacă adăugăm că nu vom ocoli nici un subiect oricât de delicat, că anchetele Radio 3 sub genericul „Deportați în cotidian” își propun să focalizeze pe disfuncțiile din societate care îi obligă pe tineri să se simtă puși la zid, veți avea versiunea cea mai succintă, a ceea ce intenționăm să fim pentru și împreună cu voi.

Michaela Platon
realizator-coordonator
pe domeniul social

Visând înălțimile

Pentru tinerii ce vor vrea să se distreze inteligent **Expresul de luni până vineri** va opri dimineața, la ora 10,00, la peron, deșertând din vagonul de „Mesagerie” o mulțime de oferte cultural-distractive amuzante și instructive. Cine va vrea să știe ce premieră teatrală ori cinematografică, ce concert, ce expoziție, ce disc, ce carte vor fi lansate **în ziua respectivă** va afla pe loc, fără să mai fie nevoie să dea banii pe gazete. Pentru cei bolnavi de viciul – incurabil – al curiozității, Clubul curioșilor le va satisface nevoia de informație vie, complexă. Prin intermediul emisiunilor **Destinația Univers** și **Exploratorii**



În blue-jeans

lumii de mâine ceea ce e nou în știință și proiectele (deocamdată științifico-fantastice) ale noutăților de mâine vor fi la dispoziția tinerilor ascultători. Alte emisiuni și rubrici precum **Cum ne văd? Cum îi vedem?**, **Excelsior** și **Istoria secretă a limbii române** vor fi tot atâtea chemări în lumea valorilor eterne.

Ioan Adam
realizator-coordonator
de strategii culturale

Moralia

Tinerii sunt la modă. Ei fac revoluțiile. Mă refer – probabil ați ghicit – la cele... vestimentare. Cum bine știți, buncii de azi au revoluționat lumea renunțând la mustață și purtând șapcă, fiii lor și-au lăsat mustața și plete șocând lumea în pantaloni evazați, pentru ca nepoții celor dintâi să se radă azi în cap și să-și rupă, deliberat, pantalonii în genunchi.

Dacă vrei să ai succes în viață, în dragoste și în profesie, de acum înainte Radio 3 – ROMÂNIA TINERET e gata să-ți arate cum.

VORBEȘTE-MI DESPRE TINE (duminică, ora 18,00) este primul îndemn pe care ți-l adresează, descoperă-ți propriile ierarhii de valori urmărind MORALIA (vineri, ora 22,30) și confruntă-le cu ale altora la TELEFONUL DE NOAPTE (marți, ora 22,30). Dacă vrei să-ți faci prieteni și împreună cu ei să te dedici altora intră într-o asociație neguvernamentală (vezi „ONG flash” – luni, ora 15,30), iar dacă ai un iubit a cărui dragoste vrei s-o păstrezi înscrie-te la ȘCOALA NEVESTELOR (sâmbătă, ora 15,30).

Doina Berchină
realizator-coordonator pentru
strategii educative cu conținut
moral-civic



„La și-un sfert, e concurs pe «Tineret»!”

Renașterea Canalului Radio România Tineret ne-a determinat să populăm un amplu spațiu de emisiuni live („distribuit”, în zilele lucrătoare, între orele 8,00-12,00, 14,00-18,00 și 18,00-22,00 – iar în zilele de week-end între orele 13,30- 20,00 – sâmbăta și 13,30-19,00 – duminica) cu concursuri și jocuri programate în conformitate cu sloganul „La și-un sfert, e concurs pe «Tineret»!” O „năvală” (sperăm, incitantă și agreabilă) de concursuri pe teme de cultură generală, sport, actualitate, simț al observației, creativitate, reguli de comportament, perspicacitate, cunoștințe tehnice, fidelitate și atenție – un „logo” care are să vă intre în reflex: „La și-un sfert, e concurs pe «Tineret»!”

„Supercalifragilistic”, „A zecea artă”, „Logicon”, „Evrika!”, „Enciclopedicus”, „(Pre)TEXTE”, „Piramida”, „Urmăriți, identificați, răspundeți!” – „Argus”, „Fazan”, „Spune-mi cine și de ce” – iată oferta noastră de titluri. Totul este să fiți isteți, prompti, bine informați, îndrăzneți – și să nu uitați numerele noastre de telefon (01) 312.36.43 și (01) 312.92.74, pe care le veți folosi pentru a răspunde întrebărilor lansate de noi.

Irina Iana Baltă
realizator-coordonator pentru
programele de jocuri, concursuri
și divertisment



Politica este totul

Participarea masivă și matură la alegerile din acest an, prezența marcantă la manifestările de la Alba Iulia, întemeiază părerea că tinerii români au ieșit, din nou, brusc, de sub cerul apăsător al indiferenței civice și politice, la fel cum o făcuseră în însângieratul Decembrie '89. Poate că acumularea „combustiei” necesare participării active la viața Cetății este o trăsătură subtilă, care irumpe exact în momentele de cumpănă pentru națiune, determinând viteza și anvergura schimbării necesare de direcție.

Prin programele noastre politice vrem să venim în întâmpinarea acestei revigorări a activismului, dar și să câștigăm „voturile” celor care încă ignoră, total sau parțial, sfera politicului. „R 3 – Un radio în blue-jeans” va avea o nouă „voce politică”, distinctă, alertă, concisă, dar și cuprinzătoare, abilă și acaparatore. Sperăm ca printre emisiunile preferate să le includeți, de acum înainte, și pe cele informative: „Radiojurnal”, „Știri”, „Ocolul lumii în 300 de secunde” precum și talk-show-urile la care vor fi invitați miniștri și parlamentari cu prerogative în politica pentru tineret.

Marius Grozea
realizator-coordonator pe
probleme de politică

Pagini realizate de
GABRIEL BASSARABESCU ■
ALEXANDRU ARION ■

În noaptea sfântă de Crăciun

□ Dacă sunteți gazde

INVITAȚIILE

⇒ Faceți invitațiile cu aproximativ două săptămâni înainte. Precizați ora și motivul vizitei. Reamintiți adresa, dacă este necesar. Comunicați și numele celorlalți invitați.

⇒ Nu insistați dacă invitația este refuzată.
⇒ Invitații trebuie să aibă vârste apropiate, afinități și majoritatea să se cunoască între ei.
⇒ Stabiliți numărul invitaților în funcție de spațiul și scaunele/canapelele de care dispuneți. Evitați înghesuiala, care generează indispoziții, enervări.

⇒ Invitații comunică acceptarea/refuzul în termen de trei zile. Ei trebuie să aducă un dar, fără a-l însoți de flori.

MENU-ul. Trebuie să fie tradițional!

- ⇒ La antreuri: tobă, leber, caltaboș, costiță, șorici. Atât!
- ⇒ Feluri principale: răcitur, sarmale, friptură, cârnați.
- ⇒ Cozonac (în tradiție), dulciuri fără creme grase/ciocolată, deoarece mâncărurile sunt foarte consistente.
- ⇒ Fructe, brânzeturi.
- ⇒ Băuturi. Rețineți: la răcire puternică, aroma băuturilor nu se mai simte (și e mare păcat!).
- ⇒ La antreuri: țuică răcită.
- ⇒ La sarmale: vin roșu, la temperatura camerei.
- ⇒ La friptură: vin alb-sec pentru domni, demisec pentru doamne.
- ⇒ La desert: vin alb demisec/dulce, răcit.
- ⇒ La cafea: lichior rece și/sau coniac la temperatura camerei.

Se obișnuiește și nu este greșit ca, de la începutul și până la sfârșitul mesei, să se servească un vin alb demisec. Pentru revelion, adăugați șampanie.

⇒ Sucuri, apă minerală etc., pentru cei care nu beau băuturi alcoolice.

⇒ La revelion, fantezia culinară se poate dezlănțui în voie, dar, dacă între invitați sunt și străini, desfățați-i cu tobă, caltaboș, răcitur, sarmale și plăcintă cu răvașe și cu „NOROCUL” = mic obiect din aur (în tradiție) / argint, care va fi al celui care l-a găsit, semn că anul îi va aduce noroc!

⇒ Dulciurile și fructele serviți-le pe platouri/tăvi, frumos ornamentate: pe o portocală fixați cu un bold o crenguță de brad, de care legați o fundă roșie subțire și un globuleț – de

Crăciun. La revelion: legați buchetul de banane cu un pampon roșu/galben/verde, frumos și bogat, făcut dintr-o panglică mai lată.

ARANJAREA CASEI

⇒ Indiferent de mărimea spațiului pe care îl aveți, pentru ca oaspeții dv. să se simtă bine (și dv. să nu aveți griji!) scoateți din camera/camerele în care îi veți primi, toate obiectele de artă/aparatură, amplasate pe mobile.

Pe o perdea/draperie, uni, puneți mai multe globuri mari, colorate divers/de aceeași culoare, legate în mănunchi cu o fundă bogată, făcută din beteală.

⇒ În spațiu restrâns (ca să fie loc pentru dans) amplasați lângă un perete o masă,

acoperită cu o față de masă impecabilă și aranjați un bufet. Puneți felurile de mâncare de la stânga la dreapta, în ordinea în care vor fi consumate, gustări – desert. În acest caz, nu sunt obligatorii mâncărurile calde.

⇒ Așezați pe masă: pahare, farfurii, șervețele, scrumiere.

Tacâmurile curate, grupate (furculițe etc.) puneți-le pe un șervet alb, frumos împăturit. Alături, pe o tavă (ca să puteți lua ușor și elegant tacâmurile folosite) puneți un „pat” format dintr-un ziar, strâns după dimensiunile tăvii și acoperit (și lateral) cu staniol alb. Așezați în spatele tăvii un cartonaș, pe care ați scris frumos și mare „pentru tacâmurile folosite”. Așa, după folosire, invitații nu vor mai pune

tacâmurile în farfurii (inestetic și periculos pentru farfurii!).

Ajutată de o singură invitată (îndemânatecă!) veți avea grijă să înlocuiți vesela etc. folosită și să le asigurați, în permanență, curate și în număr suficient.

⇒ În spații largi, dar și în cele restrânse dacă invitații sunt în vârstă, masa trebuie să fie servită în sufragerie, pentru că „în jurul mesei” atmosfera petrecerii se încheagă mai ușor.

ȚINUTA GAZDELOR

Doamna: coafată, machiată, rochie și pantofi eleganți.

Domnul: costum și cravată.

PRIMIREA OASPEȚILOR

Gazdele îi întâmpină în hol, le spun că sunt onorați de prezența lor, mulțumesc pentru daruri și le desfac imediat, numai în fața celor de la care le-au primit (pentru ca, cei care au adus daruri mai modeste să nu se simtă umiliți).

Gazdele anunță/prezintă oaspeții nou veniți, aceștia salută restul invitaților, fără să fie necesar să le strângă mâna.

Atenție! Atât la sosire cât și la plecare, domnul invitat sărută mâna doamnei-gazdă, la fel domnul-gazdă, invitatei.

Rețineți! Într-un carnetel anume destinat, după petrecere, notați-vă: data petrecerii, prilejul, numele tuturor invitaților, cine a înveselit și cine a tensionat atmosfera întâlnirii, perechile care se atrag/resping, menu-ul și, cinstit, cum a plăcut/displăcut menu-ul (sau anumite feluri) oferit și... toaleta dv.

Aceste note vă vor ajuta să nu serviți aceluiași oaspeți același menu și să-i chemați să vă onoreze casa pe cei pe care-i iubiți, dar... numai (pe grupe, n-aveți ce face) împreună cu acei cu care se simt ei bine.

ÎN TIMPUL PETRECERII

Creați atmosfera petrecerii... ascultând, atunci când oaspeții vorbesc, spunând o glumă (dar numai dacă aveți haz!) sau ceva care să-i intereseze pe toți (ceva „plăcut” și nimic despre politică, tristeți) dacă... este tăcere, **atenție, cu fiecare invitat în egală măsură** și, mai ales, zâmbind, pentru a înșenina frunțile și inimile în noaptea sfântă de Crăciun.

IOANA PREDA ■

PRO... VERBE!

Integramă de ALINA ZGUBEA

APRECIERE PARIURI	A INTEPA, A IRONIZA MIGĂLOSI, MINUȚIOSI	TRUFIE, ORGOLIU A DA CU SARE	MARSUPIU, LA HAINA ȚIGĂNCI	COLOSAL, URIAȘ SPAȚIERI
AUTENTIFI- CAT BELETRIS- TICĂ				
CAPRICIU PITICĂ			COPAC LA MALUL APEI ȚARA MACA- ROANELOR	
CUPRU (simb.) OȚELITĂ		FIN, DIAFAN APĂRUT DOAR O CLIPA	CULTIVA- TORI DE IN VÂRSTĂ	
ÎNTREG, COMPLET SAMSARI				
VĂCUȚĂ				



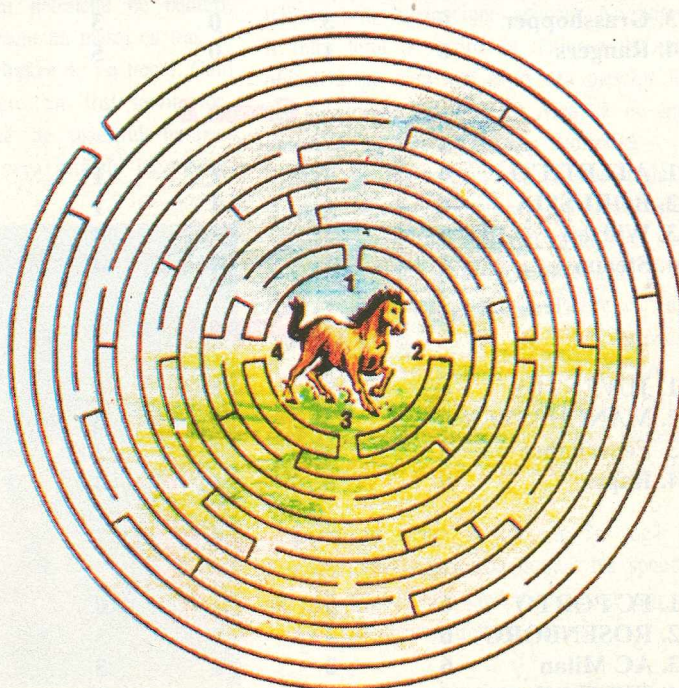
- – Tăticule, ce bine e când îmi faci tu baie... Mămica îmi scoate și pantofii și hainele...
- Mama își ceartă odorul care a făcut o nouă pozna:
- Să vezi ce-o să-ți facă tata când o afla!
- A și aflat! – răspunde calm vinovatul.
- Și ce-a spus?
- A spus: „Să vezi ce-o să-ți facă mama când o afla!”

UMOR ÎN PANTALONI SCURȚI

- O mamă își anunță băiețelul în vârstă de trei ani:
- Știi, barza ți-a adus un frățior. Vrei să-l vezi?
- Nu, vreau să văd barza!
- Un prichindel, după ce privește lung la un om chel:
- Nene, capul dumneavoastră e desculț?
- – Când mă fac mare, dacă am să fiu tanti, mă fac doctor, iar dacă am să fiu nene - inginer!
- – Mămico, mi-ai spus să pun sămburii de cireșe pe colțul farfuriei. I-am pus pe masă pentru că farfuria asta nu are nici un colț... e rotundă!

Divertisment

LABIRINT

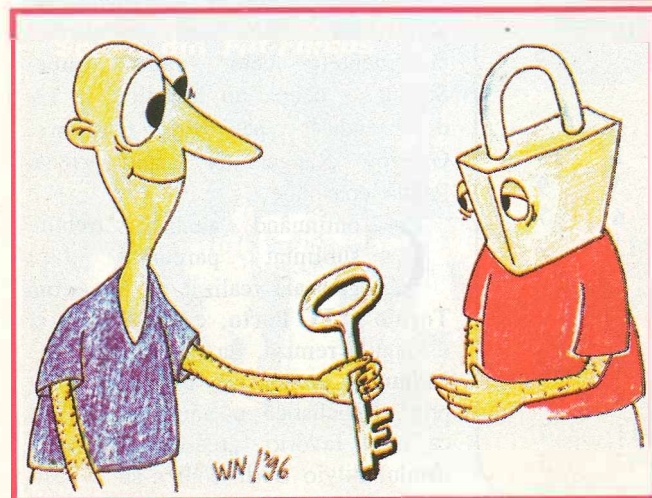


Pagină realizată de ALINA ZGUBEA

41

	–		=	
	–		=	
	–		=	50

Înlocuind simbolurile cu cifre veți obține o adunare corectă.



În „Liga Campionilor“

Steaua n-a dansat decât o toamnă

Sport

Așadar, punct final în întrecerile din cadrul grupelor Ligii Campionilor. După cum se știe, în ultima rundă, Steaua București a întâlnit, la Dortmund, pe campioana Germaniei, Borussia, în fața căreia a cedat cu 5-3. Aflată la cea de-a treia participare consecutivă în această competiție, reprezentanta noastră nu a mai realizat, din păcate, aceeași linie de clasament (o victorie, trei egalități și două înfrângeri) ca în precedentele două ediții când s-a situat pe poziția a treia în grupă. Doar victoria (1-0) cu Widzew Lodz și remiza (1-1) cu Atletico Madrid, ambele pe teren propriu, au situat-o acum pe ultimul loc. Desigur, cauzele sunt multiple și au fost disecate de mass-media. Dacă ne-am referi numai la efectivul de jucători, vom putea observa că, față de ediția 1994/1995, Damian Militaru este singurul „supraviețuitor“ din „11“-le de bază, căruia i se adaugă



Fază din campionatul intern: Dinamo-Farul 5-2

Bogdan Stelea și Tiberiu Csik, din ediția 1995/1996. Plecărilor masive de jucători în străinătate, suspendările și accidentările au grevat serios evoluția echipei noastre fanion.

Blamat uneori pe nedrept, antrenorul Țiți Dumitriu s-a plâns de subțirimea valorică a lotului, așa cum a făcut-o de exemplu și înaintea partidei cu Atletico; „Lotul ar fi trebuit să fie mai bogat valoric. Este pentru a zecea oară când spun că am fost luați pe nepregătite de opțiunea lui Dobos, în special, de a pleca de la echipă în ultimul moment. Jucătorii pe care i-am adus n-au reușit deocamdată să facă uitată plecarea celor care s-au dus la alte echipe. Poate și din această cauză comportarea noastră în Champions League a fost modestă“. Subscriind la caracterizarea făcută de tehnicianul militar și comparând clasamentele celor patru grupe, Steaua ar ocupa un ipotetic loc 13, devansându-le pe IFK Göteborg, Glasgow Rangers și Rapid Viena. Palidă consolare...

Continuând analiza, trebuie subliniat parcursul fără greșreală realizat de Juventus Torino și FC Porto, cu 5 victorii și o singură remiză. La polul opus, AC Milan a produs cea mai mare surpriză fotbalistică a anului. Creditați ca mari favoriți, „rosso-nerii“ magnatului Silvio Berlusconi n-au depășit

Grupa A

1. AUXERRE	6	4	0	2	8-7	12
2. AJAX	6	4	0	2	8-4	12
3. Grasshopper	6	3	0	3	8-5	9
4. Rangers	6	1	0	5	5-13	3

Grupa B

1. ATLETICO	6	4	1	1	11-4	13
2. BORUSSIA	6	4	1	1	14-8	13
3. Widzew	6	1	1	4	6-10	4
4. Steaua	6	1	1	4	5-15	4

Grupa C

1. JUVENTUS	6	5	1	0	11-1	16
2. MANCHESTER	6	3	0	3	6-3	9
3. Fenerbahce	6	2	1	3	3-6	7
4. Rapid	6	0	2	4	2-12	2

Grupa D

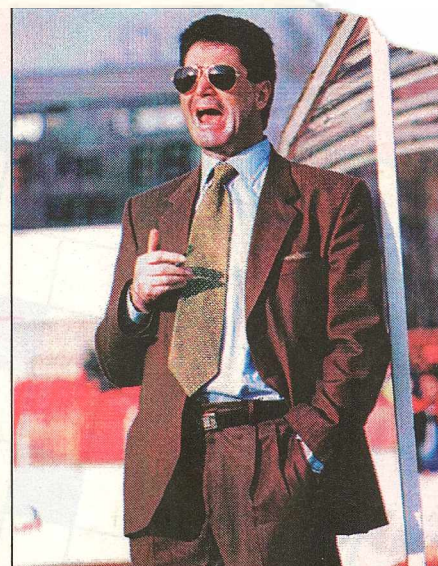
1. FC PORTO	6	5	1	0	12-4	16
2. ROSENBORG	6	3	0	3	7-11	9
3. AC Milan	6	2	1	3	13-11	7
4. IFK Göteborg	6	1	0	5	7-12	3

evoluția modestă din „il calcio“, fapt ce. condusese la demiterea antrenorului Oscar Tabarez și numirea ex-selecționerului „squadrei azzura“, Arrigo Sacchi. Astfel, stadionul „San Siro – Giuseppe Meazza“ a fost scena unui dezastru: AC Milan – **Rosenborg Trondheim** 1-2, vikingii suflându-le calificarea! Alte două „mari“ au obținut promovarea în extremis și ambele în deplasare: Grasshopper Zürich – **Ajax Amsterdam** 0-1 și Rapid Viena – **Manchester United** 0-2. În schimb, excelente performanțe pentru Auxerre și Atletico Madrid, aflate la prima participare în Liga Campionilor, care nu numai că merg mai departe, dar se află în postura de câștigătoare ale grupelor! Iar dacă Juventus a primit cele mai puține goluri (unul singur), cele mai multe le-a luat Steaua (15)...

„Sferturile“ vor avea loc la 5 și 19 martie 1997, după următorul program: Borussia – Auxerre, Manchester – FC Porto, Ajax – Atletico, Rosenborg – Juventus, iar semifinalele la 9 și 23 aprilie.

Golgeteri

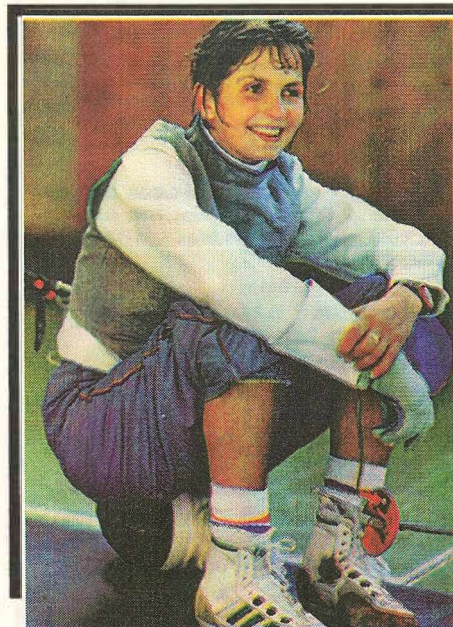
14 goluri: SABIN ILIE (Steaua)
10 goluri: Scânteie (AS Bacău), Târțau (Rapid)
9 goluri: Strizu (FC Brașov), B. Andone (Sportul)
8 goluri: Gușatu („Poli“ Timișoara), D. Frunză (Petrolul)
7 goluri: Săvoiu („Poli“ Timișoara), B. Oprea (Farul), V. Ion (Oțelul).



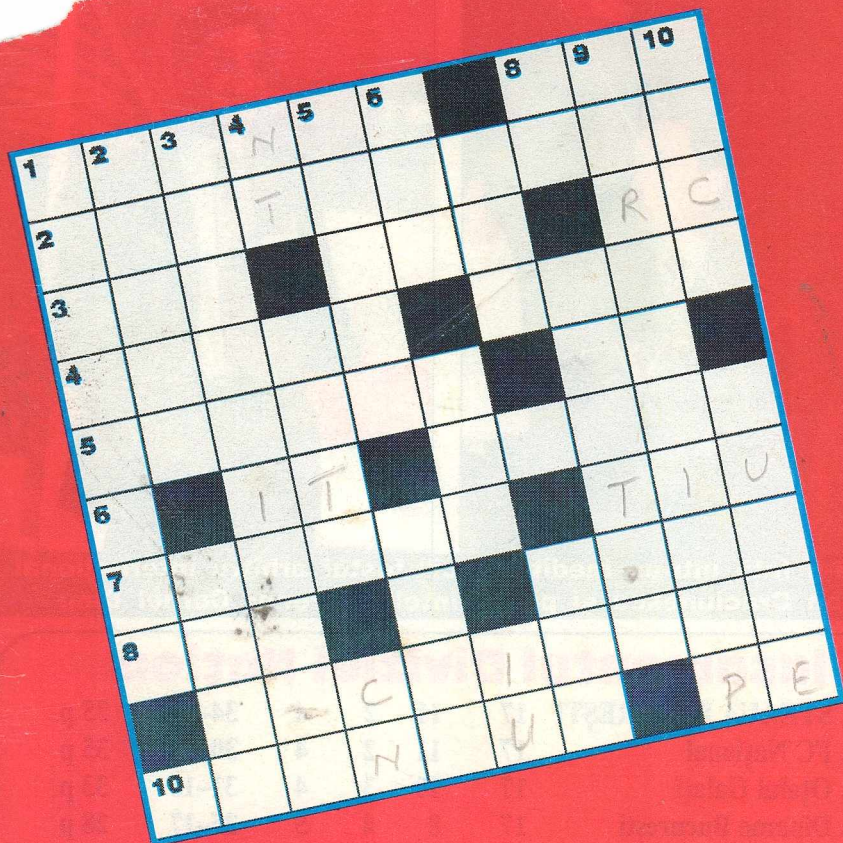
Față-n față într-un inedit „meci“ fostul arbitru internațional Ion Crăciunescu și președintele-antrenor Cornel Dinu

Clasamentul Diviziei Naționale

1. STEAUA BUCUREȘTI	17	11	2	4	34-19	35 p
2. FC Național	17	11	2	4	30-19	35 p
3. Oțelul Galați	17	10	3	4	31-18	33 p
4. Dinamo București	17	8	4	5	25-17	28 p
5. „U“ Cluj	17	7	4	6	36-32	25 p
6. Jiul Petroșani	17	8	1	8	19-30	25 p
7. Rapid București	17	7	3	7	26-22	24 p
8. F.C. Argeș Pitești	17	7	3	7	27-24	24 p
9. Farul Constanța	17	7	3	7	21-24	24 p
10. Chindia Târgoviște	17	7	3	7	19-25	24 p
11. Ceahlăul Piatra Neamț	17	6	5	6	23-26	23 p
12. A.S. Bacău	17	6	4	7	24-23	22 p
13. Petrolul Ploiești	17	6	3	8	25-22	21 p
14. Universitatea Craiova	17	6	3	8	27-28	21 p
15. Sportul Studențesc	17	6	2	9	19-25	20 p
16. F.C. Brașov	17	5	3	9	23-31	18 p
17. Gloria Bistrița	17	4	3	10	16-27	15 p
18. „Poli“ Timișoara	17	4	3	10	22-35	15 p



Incontestabil performera anului sportiv 1996, floretista LAURA BADEA, campioană olimpică la individual și medalie de argint cu echipa la J.O. de la Atlanta, a câștigat și singurul titlu care îi lipsea, cel de campioană europeană. Toate acestea se adaugă unei suite de alte mari succese: medalie de bronz, cu echipa României, la J.O. de la Barcelona (1992), medalie de argint, cu echipa, la C.M. de la Essen (1993), campioană mondială, cu echipa, la Atena (1994), campioană mondială la individual la Haga și medalie de argint cu echipa (1995). Este componentă a clubului Steaua din 1988, avându-l ca antrenor pe Tudor Petruș



RĂMĂȘAGURI

ORIZONTAL: 1) Legate la ochi – Nu lipsește de la repetiție. 2) Scrieri postume. 3) Trece prin bățatură – Pictat în ulei – Cere înapoi! 4) Luptător de categorie grea – Formă de viață. 5) Unitate militară – Simbolicul loc doi. 6) Ieșire din circuit! – Pânză imaculată pe care se țes... povești. 7) Un tablou în fața căruia... „jos pălăria!” – Nucleul litiului! 8) Vreme bună... – Supărăcios... din fire. 9) Încrustații în piele. 10) Hoată de meserie – Umplutura pipei!

VERTICAL: 1) Întreprindere sponsorizată. 2) Finalizare înregistrată pe peliculă – Ridicător de greutate. 3) Probe recoltate pentru analize. 4) Luate din centru! – A se răcori în unde – Corn fără miez! 5) Deschidere în adâncime – Căile aeriene. 6) Acord la nivel înalt – Ploaie de stele căzătoare – În toiul meciului! 7) E trecut pe o hartă – Se trage din teacă. 8) Floare... de pelin! – Scoși din mulțime. 9) Imuni la fenomenul de respingere. 10) N-au multe calorii – Face plajă la malul mării.

ALINA ZGUBEA ■



REBUSIȘTI !

PUTEȚI OFERI UN FRUMOS CADOU DE CRĂCIUN !

De curând a apărut „**Almanah Rebus '97**”, în care puteți găsi numeroase **careuri de definiții și tematiche, integrame, caricaturi, anecdote, epigrame, schițe politiste și umoristice, enigmistică, umor, curiozități etc.**

Pentru cei care au cumpărat almanahul estival, îi informăm că în noul almanah vor găsi dezlegările tuturor problemelor apărute.

Almanahul costă numai 8.000 de lei, iar pentru cei care doresc să-l primească prin poștă (mai ales cei din mediul rural), contra ramburs, se poate obține printr-o comandă scrisă la redacție, contra a 7.000 de lei.

PUBLICATIILE

Flacăra



Societate comercială înmatriculată la
Oficiul Registrului Comerțului București
sub nr. J. 40/5888/1991 din 04.07.1991

Consiliul de Administrație:

Președinte - director general:

GEORGE ARION

Membri: **Manuela Vasiliu Arion, Ion D. Goia, Alexandru Păsărin**

★

Director general-adjunct: **ALEXANDRU PĂSĂRIN**

Director difuzare: **MANUELA VASILIU ARION**

Director comercial: **ION D. GOIA**

★

Secretariat: **Mihaela Caroline Mușat** 222.33.31; 222.33.44; (2002)

Adresa: București, sectorul 1, Piața Presei Libere nr. 1,
cod 71341.

Telefoane: 223.15.10; 223.15.20; 223.15.30; 223.15.40,
223.15.12, 223.15.37, 223.15.44, cu interioarele din paranteze
Fax: 222.82.89

Cont lei - 40.72.30.110.496 BCR, sector 1, București

Cont valută - USD 47.21.6.16.0431.0 BCR, sector 1, București

- DM 47.21.3.10.0431.0 BCR, sector 1, București

Flacăra

Fondată în 1911 de **C. BANU**

Redactor șef: **TUDOR CĂLIN ZAROJANU**

Secretar de redacție: **CRINA GORGOI**

■ **REDACTORI** - Alexandru Arion, Diana Boicescu, Cătălin Mihuleac, Liliana Petruș, Tomă Roman jr.

■ **SPORT** - Pompiliu-Laurențiu Dumitrescu

■ **FOTOREPORTERI** - Petre Cojocariu, Florin Ioniță

■ **CORECTURĂ** - Angela Ștefănescu

■ **COLABORATORI PERMANENȚI** - Remus Andrei Ion, Nicolae Ștefan

■ **CORESPONDENȚI ÎN STRĂINĂTATE**: Alexandru Graur (Italia), Mihai Rusu (Germania), Emanuel Târjălă (SUA)

■ **PUBLICITATE** 222.68.05: Elena Popescu

REBUS



Redactor șef: **MIHAI ZGUBEA**

REBUSACHE

PARADA INTEGRAMELOR

Redactor șef: **CONSTANTIN GRIGORE**

Aurel Ștefan Alexandrescu, Dan Popa, Simona Păsărin;
telefon: 2036.



TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ 222.67.38:

MIHAELA ANGHEL, Nicoleta Burtea,
Maria Călin, Violeta Dragomir, Elena Șerban,
Doru Vintilă

DIFUZARE 222.66.28: **GABRIEL BUMB**, Marian Bădea, Cora Ciocanu, Florian Ferezan, Doru

Iancu, Valerică Leon, Daniel Nica, Marin Petraru, Marius Procopie, Nicolae Șerban

RESURSE UMANE: **Adrian Boicescu**

FINANCIAR-CONTABIL: **VIORICA TUDOR**, Elena Anghel,
Laura Goran, Florența Tudor

DOCUMENTARE: **Liliana Olteanu**

ADMINISTRATIV (2128): **DAN MIRCEA POPA**, Marian Băicoianu; **Liliana Crețu**, **Dumitru Țutciu**

Cititorii din străinătate se pot abona prin
Societatea Comercială „Publicațiile Flacăra” S.A.

Tipar realizat la:
INFOPRESS

Preț: 4000 lei

Asociația teritor meșteșugărești

se prezintă

cu un număr de 15 organizații cooperatiste me
capitalei, care vă oferă produse și servicii d
comandă sau serie, și anume: confecții, tricot
fecții încălțăminte din piele și înlocuitori, repara
și piele; argăsitorie, tăbăcărie, covoare confecționate
ficiale și broderie; produse din cauciuc și mase plastic
de marochinărie și voiaj; activitate de dactilo, reparații
precum și servicii de înaltă ținută cu produse indigene
frizerie, cosmetică, manichiură-pedichiură.

Vă invităm deci în unitățile noastre de prestări servicii
tate și promptitudine în satisfacerea cererilor dv.

Tabel cuprinzând organizațiile cooperatiste asociate

Nr. crt.	Denumirea organizației cooperatiste	Numele și prenumele conducătorilor societății cooperatiste		
1.	ATCOM CONFEȚII	Bulumete Dumitru Bărbulescu Nicolae Gavrilă Crăciun Preotu Mariana	Președinte Vicepreședinte Secretar Contabil șef	615.96.52
2.	SOCOM ARTIM	Nevrikian Garabet Modoran Vasile Bonciu Mihaela	Președinte Vicepreședinte Contabil șef	638.38.54
3.	SCA COMART	Oprina Ștefan Tritt Mircea Diaconescu Ana	Director general Director Director economic	615.96.52
4.	SOCOM BLANARI	Pavelchievici Eugen Ion Cezărica	Președinte Contabil șef	638.22.70
5.	SCA CARPEX	Botărel Ioan Dică Mariana	Director general Director economic	613.27.62
6.	COOP. CASA DE MODĂ	Lungu Mihai Codescu Olga	Președinte Contabil șef	615.78.04
7.	COOP. DRUM NOU	Florescu Loreta Tudor Dumitru	Președinte Contabil șef	614.26.69
8.	SCA ELEDUR	Soare Petre Fodor Cristian Palade Constanța	Director general Director Director economic	789.31.48
9.	SOCOM FOTOGRAFIA	Petcu Mircea Ursu Nicolae	Președinte Contabil șef	615.52.66
10.	SCA IGIENA	Mihai Pintilie Drăgan Daniela Gruia Ioan	Director general Director Director economic	638.37.30
11.	SCA MUNCA ȘI ARTA	Ghețu Petrică Drăghici Nicolae Bădălău Margareta	Director general Director tehnic Director economic	210.52.92
12.	SCA MAROCHINERI	Dirnea Nicolae Bondar Maricica	Director general Director economic	211.57.70
13.	SCA MAROLUX	Grigoriu Dorina Codrut Maria	Director general Director economic	650.51.41
14.	SCA PRESTAREA	Dan Nuțu Teișanu Adrian	Director general Director economic	614.18.28
15.	SCA VESTICO	Beia Nicolae Oprisa Gh.	Director general Director tehnic	615.09.20
16.	COOPERATIVA ÎMBRĂCĂMINTEA	Gebăilă Preda Macovei Victoria	Președinte Contabil șef	335.86.00

BANCA COMERCIALĂ ROMÂNĂ

CAPITAL SOCIAL: 109 miliarde lei
**REȚEAUA NAȚIONALĂ: 210 sucursale și
filiale**

NUMĂR DE ANGAJAȚI: peste 11.000

CORESPONDENȚI BANCARI ÎN

STRĂINĂTATE: peste 630

**CLIENTI: peste 626.000 cu 1.106.000 conturi
deschise**

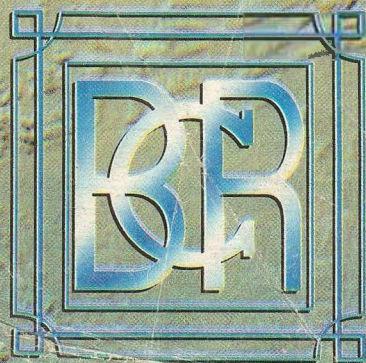
**BCR este membră VISA, EUROPAY, SWIFT
și este totodată prima bancă din România care
a instalat o rețea proprie de automate pentru
eliberarea de numerar (ATM)**

Sediul central:

**Bld. Republicii 14, sector 3,
București ROMÂNIA**

tel: 401-3126185

fax: 401-3120056



*Banca de care
aveți nevoie !*